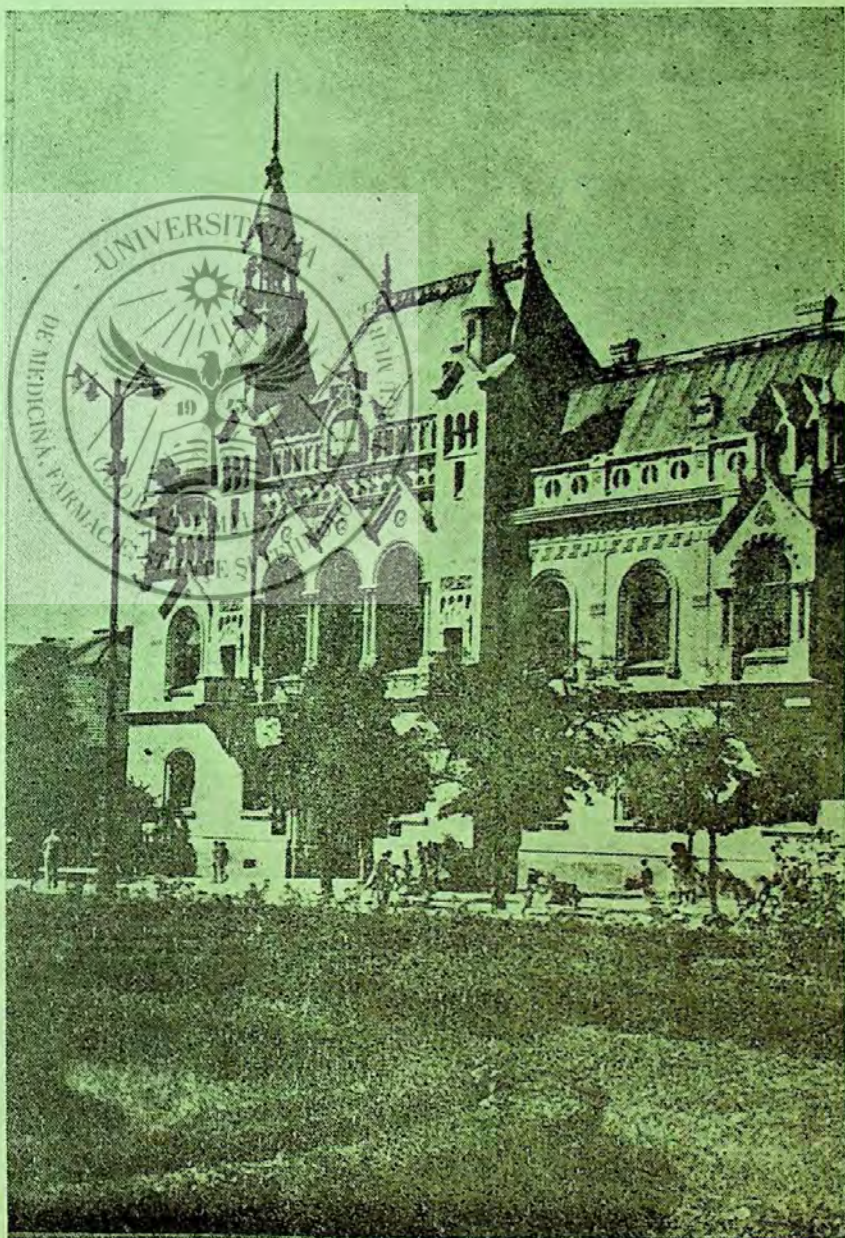

biblioteca

BULETIN TRIMESTRIAL DE BIBLIOTECONOMIE

Supliment
al
revistei
„Cîntarea
României“

L. IL. F. 1986-1987
BIBLIOTECA

INST. MED. FARM.
TI...
P83883

4
1986

Sumar:

BIBLIOTECA IN NOUA REVOLUȚIE AGRARĂ

Elena Bărbulescu: Școala și biblioteca, instituții de bază ale educației comuniste; Ioana Tăutu și Genan Bolat: Criterii ale eficienței în propaganda cărții agro-tehnice; Ioana Lupu: Activitatea metodică în sprijinul bibliotecilor din mediul rural; Alexandru Chichinete: Biblioteca comunală — prezență activă în viața economico-socială; Ion Simion: Coordonate ale colaborării între comitetele județene de cultură și educație socialistă și inspectoratele școlare în îndrumarea lecturii la sate

● p. 1—9

ACTUALITATEA IN BIBLIOTECI

● p. 10—19

DIALOG PROFESIONAL

Elena Sabadac: Cotarea documentelor — moment important al procesului de prelucrare a colecțiilor

● p. 20—22

INFORMARE. DOCUMENTARE

Emil Vlad: În sprijinul bibliotecilor specializate din întreprinderi și instituții. ABC-ul activității de informare și documentare (VI); Eliza Roman: Calculatorul generației a V-a și inteligența artificială

● p. 23—27

SOCIOLOGIA LECTURII ȘI A BIBLIOTECII

Nedelcu Oprea: Publicul de duminică

● p. 27—29

ISTORIA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECILOR

Ioan Holhoș: Cartea și biblioteca în acțiunea generală a „Asociațiunii transilvane”. Concepția biblioteconomică promovată de „Astra”

● p. 29—31

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

● p. 32

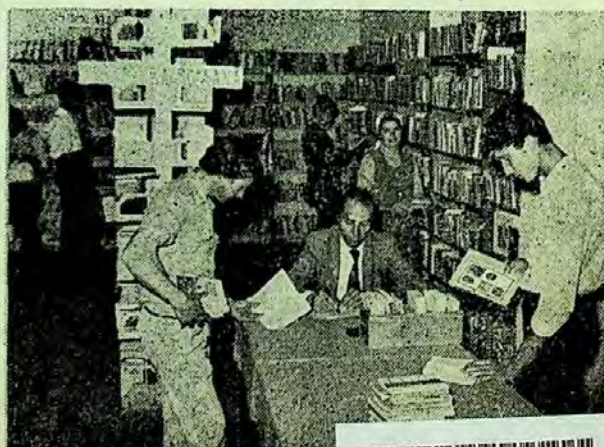

Biblioteca Județeană Suceava.

Biblioteca Orășenească din Călimănești

Biblioteca Comunală Plosca.

* 550016275 *

DILEMA LUMEST

BIBLIOTECA ÎN NOUA REVOLUȚIE AGRARĂ

Școala și biblioteca — instituții de bază ale educației comuniste

Prof. dr. Elena BARBULESCU

Noul an de învățămînt a debutat sub semnul unor înalte exigențe privind „ridicarea nivelului învățămîntului la nivelul noii revoluții tehnico-științifice, la cerințele societății multilateral dezvoltate“. Aceasta înseamnă, în primul rînd, întărirea legăturii învățămîntului cu producția și știința. Conceptul de educație comunistă și-a extins sfera tocmai în această direcție, iar de la tribuna deschiderii noului an de învățămînt secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a rostit programatic teza că: „Vorbînd de educația comunistă trebuie să înțelegem, prin aceasta, înarmarea tineretului nu numai cu teze generale despre socialism și comunism, dar și cu cele mai noi cuceriri ale științei în toate domeniile“. Pregătirea pentru muncă și viață a tinerilor presupune o formație multilaterală, cu accent pe disciplinele de bază, dar și o deschidere către educația permanentă, un învățămînt activ care să-i înarmeze cu știința de a învăța, de a se informa, de a se perfecționa pentru ca mai tîrziu, „în decursul activității, în raport cu necesitățile economiei naționale și ale societății în general, oamenii muncii — avînd temeinice cunoștințe de bază — să poată trece ușor de la o specialitate la alta“. Toate aceste direcții formative se grefează pe fundalul unei profunde educări a sentimentului patriotic, de dragoste față de popor, de patriă socialistă, pentru a cărei ridicare pe noi culmi de progres și civilizație trebuie să lupte cu abnegație, cu competență și cu înalt spirit revoluționar.

Instituție de bază a educației comuniste, biblioteca trebuie să răspundă aceluiași comandament că școala, să se integreze dinamic în procesul formativ-informativ al tinerelor generații și deopotrivă al populației active prinsă în programe de reciclare sau preocupată de propria autoperfecționare, al tuturor celor angajați în marele front al creativității de masă. Și nu am specificat, în mod intenționat, că acestea sînt atribute doar ale bibliotecii școlare, pentru că, în alt plan și la alt nivel, cu mijloace de o anumită specificitate, acestea revin deopotrivă și bibliotecii publice. Dacă educația este un proces permanent și atotcuprinzător, la scara tuturor generațiilor și a tuturor profesiilor, cele două instituții nu pot fi privite altfel decît în strînsă conexiune, condiționîndu-se și potențîndu-se reciproc, corelîndu-și eforturile.

Cum altfel pot fi înțelese în spiritul și nu numai în litera lor Indicațiile comune ale C.C.E.S. și ale M.E.I. privind lectura publică la sate, în care școala este implicată atît de direct? Și cum altfel trebuie privite prevederile din Regulamentul de organizare și funcționare a bibliotecii școlare, emis de M.E.I., privind dubla funcție a bibliotecilor școlilor din satele componente de unități ale lecturii școlare și deopotrivă ale celei publice?

În județul Olt lectura la sate, în cele două articulații ale sale, este slujită de două puternice rețele de unități bibliotecare: 96 de biblioteci comunale și 328 de biblioteci școlare, din care 96 la nivelul liceelor și al școlilor co-

ordonatoare. Potențialul formativ-informativ cu care cele două rețele de biblioteci slujesc educația comunistă este la rîndul său impresionant, pe măsura dezvoltării impetuoase a învățămîntului și culturii în anii socialismului în țara noastră, a generoaselor investiții făcute în beneficiul acestora : cca 714 000 de volume la nivelul rețelei publice și peste 563 320 la nivelul rețelei școlare. Prin ele au acces la știință, tehnică, cultură, la bogatul tezaur de gândire filozofică materialist-dialectică și politico-economică mase largi de cititori, statistica înregistrînd anual în județul Olt, pentru mediul rural peste 41 000 de cititori în bibliotecile publice și aproape 34 000 în bibliotecile școlare.

Pentru realizarea unor asemenea performanțe, Inspectoratul Școlar Județean Olt, alături și în strînsă colaborare cu Comitetul Județean de Cultură și Educație Socialistă, a acționat cu fermitate, prin unitățile specializate, pentru continua perfecționare organizatorică și funcțională a bibliotecilor din mediul rural. Și dacă rezultatele nu sînt pretutindeni încă la nivelul exigențelor contemporane, ne mîndrim cu cîteva unități etalon precum bibliotecile școlare din Potcoava, Iancu Jianu, Scornicești, Dobrosloveni, Piatra Olt, Osica de Sus ș.a. sau bibliotecile comunale din Șerbănești, Prișeaca, Crîmpoia, Oporelu, Mărunței, Osica, Vișina, Potcoava etc.

Cadrele didactice, în calitatea lor de educatori, au primit, firesc, îndatoriri și pe linie de bibliotecă — școlară și publică —, asigurînd o viziune integratoare și o continuitate a eforturilor informativ-educative. Întreaga școală e de fapt chemată să acționeze în acest sens; bibliotecile dispun de colective de sprijin alcătuite din cadre didactice, iar conducerea școlilor coordonatoare au între sarcinile permanente îndrumarea și analiza activității bibliotecare.

Avem un număr de nouă biblioteci școlare în mediul rural deservite de cadre de specialitate cu normă întreagă, ca și o situație privilegiată, cînd același cadru asigură și lectura publică și cea școlară. Dar, în marea lor majoritate, bibliotecile școlare și comunale au fost încredințate, pe baze obștești sau cu indemnizație, cadrelor didactice. În concepția noastră, aceasta nu se confundă cu amatorismul și vizăm o profesionalizare biblioteconomică a bibliotecarilor obștești. Formarea și perfecționarea cadrelor didactice ca bibliotecari ține de aceeași cerință a policalificării și a dobîndirii capacității de a răspunde comandamentelor sociale la care ne-am mai referit. Este o răspundere comunistă de a face bine și calificat această muncă, de a acționa în mod revoluțio-

nar, cu abnegație și autoexigență, pentru a face din bibliotecă „școala pe viață“ a fiecărui elev, a fiecărui om. Le revine de altfel și o mare răspundere pe linia conservării și valorificării corespunzătoare a marilor investiții făcute de-a lungul anilor în carte, de a conferi colecțiilor o nouă eficiență și randamentul economico-social scontat.

Concret, în afara activității de îndrumare de teren a inspectorilor de specialitate și a instructorilor și metodiștilor din sistemul culturii, a instruirilor periodice pe teme precum „Contribuția bibliotecii la asigurarea fondului documentar necesar desfășurării activității politico-ideologice și cultural-educative“, „Biblioteca școlară — factor principal în educarea elevilor în sprijinul patriotismului socialist“, „Biblioteca, factor activ în educarea materialist-științifică a maselor“ etc., s-au programat sistematic schimburi de experiență între bibliotecile școlare sau, în organizarea Bibliotecii Județene, cu participarea lucrătorilor din ambele tipuri de biblioteci de la nivelul zonei sau al CUASC-ului respectiv. Iată și cîteva din temele abordate cu aceste prilejuri : „Biblioteca școlară în sprijinul formării deprinderilor de muncă ale elevilor“ (Piatra Olt), „Forme și modalități de activitate în biblioteca școlară, pentru educarea moral-politică, patriotică și revoluționară a elevilor“ (Scornicești), „Lectura — proces fundamental de învățare“ (Potcoava), „Integrarea activității bibliotecii în procesul de formare a omului nou, în viața satului“ (Spineni și Vădastra), „Implicații ale lecturii în procesul de educare a tinerii generații“ (Drăgănești). Se înscrie ca o cerință de viitor ca în aceste schimburi de experiență să fie antrenați mult mai sistematic și bibliotecarii școlari cu muncă obștească, ca și sediile bibliotecilor conduse de aceștia să dobîndească cadrul organizatoric și funcțional apt a face subiectul unor schimburi de experiență.

Sub raportul conținutului activității bibliotecare, cîteva probleme prioritare ne stau în special în atenție. Este vorba în primul rînd de asigurarea bazei materiale a lecturii, prin achiziții de publicații care răspund sarcinilor educației tehnico-științifice, formării culturii generale, cu accent pe cunoștințele de bază, în general obiectivelor educației comuniste. Pe lîngă alocațiile bugetare substanțiale destinate acestui scop, la nivelul școlilor, au fost stimulate donațiile elevilor, cadrelor didactice, ale altor categorii socio-profesionale, cu accent pe dotarea cabinetelor, indiferent de profil, în scopul integrării cărții în procesul formativ-informativ.

Formarea capacităților de lectură valorizantă, a științei de a se informa sînt preocupări nu numai ale cadrelor didactice, dar și ale bibliotecilor. S-au dezvoltat astfel, pe lângă multe biblioteci, precum la Potcoava, Iancu Jianu, Scornicești, Piatra Olt ș.a.m.d., cercuri de biblioteconomie, în care au fost antrenati elevii, de la acțiuni de recondiționare și conservare a publicațiilor și pînă la prelucrarea lor biblioteconomică și chiar la recenzarea cărților, la popularizarea lor prin diferite forme. Cu rol formativ nu numai în cadrul dezvoltării creativității proprii, dar și al asimilării creatoare a lecturii din diferite domenii, se vădese a fi și cenaclurile și cercurile de diferite profile ce ființează în multe școli pe lângă biblioteci.

În ceea ce privește lectura și informarea tehnico-profesională a populației active, s-a făcut mult, dar poate nu încă destul, în direcția angajării specialiștilor și a cadrelor tehnice cu pregătire medie. Nu e vorba numai de integrarea cărții în propaganda agricolă, dar și în educația medico-sanitară, în dezbaterile problemelor demografice, în educația pedagogică a părinților, ca și în formarea gândirii economice, în educarea în spiritul legalității socialiste. Este vorba totodată de a pune și mai activ cartea în sprijinul maselor antrenate în planul manifestării artistice și al creativității în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”. Practic, nu există domeniu în care cartea să nu fie implicată. Trebuie însă găsite cele mai adecvate forme de dinamizare a colecțiilor, de introducere a lor în circuitul permanent al lecturii și al informării, pentru menținerea cît mai îndelungată în circulație,

alături de noutăți, a valorilor përene deținute.

Nu trebuie neglijate în acest sens nici forme care pot apărea unora desuete, precum cercurile de citit, altădată cu multă eficiență educativă. Este vorba de reluarea lor de pe pozițiile omului contemporan, cu un bagaj de cunoștințe mult mai vast, ca forme de dezbateri și de aprofundare creatoare a conținutului informativ vehiculat, de corelare a ideilor și cunoștințelor dobîndite cu problematica concretă social-economică a comunității respective. Ca activitate de microgrup cu eficiență verificată, în cadrul acestor cercuri, realizate pe comunități de interese, s-ar putea realiza lansări de cărți, întîlniri cu specialiști și cu fiii satului veniți pe meleagurile natale.

Lectura — publică și școlară — trebuie să beneficieze și de un cadru adecvat punerii în valoare a colecțiilor la acces liber și asigurării lecturii și studiului în bibliotecă. Ne preocupăm în permanență de extinderea spațiilor de bibliotecă (Potcoava, Piatra Olt) ca și de atribuirea unor localuri mai spațioase bibliotecilor publice, precum cele din Icoana, Colonești, Rusănești, Urzica, recent mutate în vechile localuri de școală, acțiune ce continuă.

Sînt preocupări ce se înscriu în procesul general de dezvoltare și modernizare a bazei materiale a învățămîntului și culturii, expresie a generoaselor investiții făcute de partidul și statul nostru, în special în anii ce au urmat Congresului al IX-lea al P.C.R. Căci cea mai importantă și eficientă investiție rămîne investiția în om, în scopul pregătirii sale multilaterale pentru muncă și viață, al dezvoltării capacităților sale creatoare.

Biblioteca comunală din Șunciuș, județul Bihor.

Criteriale eficienței în propaganda cărții agrotehnice

Există o nevoie obiectivă de carte agricolă. O nevoie ce decurge din cerințele și rigorile noii revoluții agrare, care înseamnă deopotrivă o agricultură intensivă și o nouă calitate umană a lucrătorilor din acest sector-cheie al economiei naționale — competență profesională, conștiință economică, spirit revoluționar.

Satisfacerea acestor nevoi, eficiența propagandei literaturii agrotehnice sînt condiționate de cîteva aspecte esențiale ale activității bibliotecare.

Avem în vedere, în primul rînd, baza materială a propagandei agricole, adică colecțiile bibliotecilor comunale, dotarea lor în acest domeniu. Practic, cu ce fond de carte și alte materiale de specialitate susțin bibliotecile noua revoluție agrară? E poate locul să amintim aici că nu e vorba numai de cartea agrozootehnică, ci și, în mod obligatoriu, de anumite lucrări din domeniul chimiei și al biologiei, al medicinei veterinare și al tehnicii — irigații, conducerea și întreținerea mașinilor agricole și de transport, dezvoltarea unor mici industrii de prelucrare a producției locale (alimentară sau de alt tip) —, de lucrări de economie și de legislație agrară, ca și de lucrări social-politice care să dea o perspectivă clară lucrătorilor din agricultură asupra locului și rolului acestui sector în propășirea întregii țări. Or, dotările nu corespund tematic tuturor acestor direcții de interes, sînt slab reprezentate cantitativ, uneori cu un nivel de actualitate depășit, alteleori cu un nivel de accesibilitate necorespunzător, ritmul de întinerire al colecțiilor fiind destul de lent. Situația nu e de bună seamă generală și se pot cita exemple pozitive din județe ca: Timiș, Harghita, Sibiu, Constanța, Arad, Brăila, Buzău, Dolj, Galați, Teleorman, Vaslui ș.a., unde organele județene se preocupă în acest sens, iar bibliotecile județene, care coordonează și conduc procesul de dezvoltare a colecțiilor din unitățile de lectură publică ale comunelor urmăresc cu atenție selecția și ritmicitatea procesului de completare. Dar nu trebuie ignorate nici situațiile inverse, precum la Neamț, Ialomița, Gorj, Călărași, Sectorul agricol Ilfov, unde nu se valorifică toate posibilitățile bugetare locale pentru asigurarea procesului de dezvoltare a colecțiilor care trebuie să tindă spre dimensiunile și ritmurile adecvate, în funcție de nevoile concrete.

În acest context trebuie reținut și faptul că materialele de propagandă agricolă editate de Ministerul Agriculturii și difuzate prin direcțiile agricole județene nu sînt colecționate, organizate și valorificate corespunzător la nivelul comunelor, în mod firesc ele trebuind concentrate la biblioteca comună. Ar trebui poate ca bibliotecile județene care coordonează achizițiile la comune să instituie o legătură permanentă cu direcțiile agricole județene pentru preluarea și difuzarea în rețeaua de biblioteci comunale a acestor materiale, scoțindu-le astfel de sub semnul efemerului și favorizîndu-le o circulație organizată.

În fine, neconștientizate încă suficient, diferitele organisme de la nivelul comunei cu privire la caracterul concret pe care trebuie să-l aibă propaganda agricolă și la faptul că investiția în informația de specialitate (și nu numai) este productivă în cel mai bun sens, în prea puține locuri fondurile culturale sînt orientate spre achizițiile de publicații în beneficiul bibliotecii (în practică, al cititorilor reali și potențiali). Am cita în acest sens practica din județul Bacău sau cea de la Vilcea. Astfel, colecțiile filialelor de pe lângă CAP-uri, organizate dintr-o nevoie resimțită acut de UNCAP, căreia îi aparține de altfel inițiativa, nu-și dobîndesc pretutindeni eficiența scontată, neavînd capacitatea să ofere o documentație aplicată și la zi.

Am ajuns astfel să atingem indirect aspectul, tot atît de important, al accesibilizării colecțiilor. Și aceasta trebuie înțeleasă din cel puțin două puncte de vedere: cel tehnico-funcțional și cel administrativ-organizatoric.

Din grija celor mai multe biblioteci județene, publicațiile ajung în comune cu un minim de prelucrare biblioteconomică (repartizare pe domenii conform RMF, cotare etc.). Exemplificăm din practica județelor Constanța, Dolj, Brăila, Prahova, Timiș, Bibliotecarului obștesc i se ușurează astfel sarcina (și într-un fel i se cultivă poate o anumite comoditate, refuzul de a concepe munca de bibliotecar nu doar ca pe o încărcătură gestionară, ci ca pe o cerință a policalificării); cărțile își găsesc firească poziția în rafturile bibliotecii. Dar mai trebuie și indicatoare și divizionare de raft, o modelare a schemei de așezare în acces liber a publicațiilor din acest domeniu, în concinș cu specificul agro-economic al localității, expoziții pe tematica învățămîntului agrozootehnic de masă sau a cursurilor universității culturaleștiințifice. Iar aici, colectivele de sprijin ale bibliotecii, specialiștii din comună ar trebui să se implice cu mai multă responsabilitate. Fișierele tematice rămîn desigur un deziderat al viitorului, dar mape în care să se grupeze listele bibliografice de recomandare primite de la biblioteca județeană (Argeș, Iași, Botoșani, Galați, Bihor, Timiș ș.a.) sînt la îndemîna oricărui bibliotecar obștesc. Tot astfel, valorificarea recenziilor și a prezentărilor de cărți de profil inserate în buletinele metodice editate de unele biblioteci județene, precum cele din Brăila, Constanța, Bihor ș.a.

Din punct de vedere administrativ-organizatoric, accesibilizarea colecțiilor înseamnă un orar care să fie în acord nu numai cu ferestrele de la clasă ale cadrelor didactice — bibliotecari, ci și cu posibilitățile reale de frecventare ale populației active. Înseamnă de asemenea apropierea cărții de locurile de muncă și în primul rînd a lucrătorilor cu caracter practic, tehnico-aplicativ. Dar punctele de împrumut din CAP-uri nu au încă un caracter generalizat și aceasta, ca urmare a dificultăților de dotare la care ne-am mai referit, iar altele au o existență formală. O situație de „cenușăre” ale lecturii publice prezintă și bibliotecile școlare din satele aparținătoare investite și cu funcții în acest plan, dar de a căror dotare, în vederea operaționalizării acestor funcții, în fond nu se mai ocupă nimeni, vehiculînd colecții vechi, sărace și oricum necorelate cu nevoile lecturii de interes profesional. Dacă undeva, la comună, s-ar urmări sistematic înregistrarea statistică a lecturii adulților, respectiv a lucrătorilor din agricultură în bibliotecile școlare din satele aparținătoare (numeric și calitativ), desigur în cele mai multe locuri organele locale, direct interesate de profesionalizarea continuă a acestora, nu ar rămîne indiferente.

Activitatea metodică în sprijinul bibliotecilor din mediul rural

În fine, un ultim aspect ce trebuie considerat este cel al interesului conștientizat al publicului față de cartea agrozootehnică. Dar acesta rămâne încă în stadiu latent, în absența unor deprinderi de lectură în acest domeniu, cultivate încă din perioada școlară, și în absența unor preocupări sistematice ale lectorilor de la învățământul profesional și popular de a-și îndruma cursanții spre lucrările ce pot sluji creșterii gradului lor de profesionalitate, de a organiza lecturi în grup și dezbateri aplicate la cerințele producției etc. Se cultivă de multe ori un anume „folclorism” profesional, transmiterea din gură-n gură a cunoștințelor agrotehnice, cantonarea într-un practicisim imediat, fără perspectivă. Faptul se reflectă în circulația cărții de profil.

De altfel, nici specialiștii, cu interese mai pretențioase de documentare, nu cunosc sau nu solicită îndeștul împrumutului interbibliotecar al unor lucrări ce le-ar putea răspunde propriilor nevoi profesionale, apelează prea puțin la serviciile oficiului de documentare de ramură.

Am considerat inițial cele de mai sus drept doar un preambul la tematica propusă — propaganda cărții agrotehnice —, dar apropiindu-ne de subiect ne dăm seama că, de fapt, indirect, el a fost deja tratat. Am putea, desigur, întocmi o listă bogată de forme, teme și chiar titluri de manifestări de propagandă cu această adresabilitate, ce se regăsesc în programele și practica tuturor județelor, de la materialele metodice oferite de bibliotecile județene, la schimburile de experiență pe această temă, de la ample manifestări expoziționale la caiete bibliografice tematice, de la concursuri „Cine știe răspunde” la lansări de cărți și consfătuiri tematice și de la activitățile curente realizate pe plan local la tradiționala „Lună a cărții la sate”. Avem însă convingerea că această listă nu ar vorbi foarte mult în ciuda lungimii ei. Sînt preocupări meritorii, care se cuvin din plin apreciate, dar sigure, privesc în sine, fără corelarea cu celelalte aspecte la care ne-am referit nu vor avea niciodată o eficiență pe măsura efortului investit, pe măsura exigențelor noii revoluții agrare.

Tocmai de aceea, asigurînd continuitate și permanență activității de propagandă a cărții agrotehnice, ferind-o de formalism și de manifestare în salturi, de predilecție cu prilejul Lunii cărții la sate, al Decadei cărții românești etc., bibliotecile județene, prin metodiștii lor și, de dorit, prin colectivele lor metodice, trebuie să vegheze ca aceasta să se plaseze într-un complex de preocupări vizînd dinamizarea și eficientizarea colecțiilor, stimularea intereselor de lectură și de informare. Circulația cărții de la județ și oraș către comună, prin intermediul împrumutului interbibliotecar, trebuie stimulată și dezvoltată, în scopul eficientizării maxime a colecțiilor de carte agrozootehnică la nivelul rețelei. Deplasările pe teren trebuie să urmărească în acest spirit în primul rînd cointeresarea specialiștilor din agricultură, a factorilor de răspundere locali, a consiliilor de educație politică și educație socialistă, conștientizarea tuturor acestora cu privire la importanța implicării cărții de specialitate în realizarea obiectivelor noii revoluții agrare.

Ioana TAUTU
Genan BOLAT

Activitatea metodică la nivelul rețelei județene de bibliotecă vizează în principal trei coordonate: orientarea conținutului activității: obiective și sarcini, direcții de acțiune, priorități în conformitate cu obiectivele generale cultural-educative ale societății noastre, modelate în raport cu realitățile concrete socio-economice ale comunității deservite; așezarea pe baze unitare tehnico-organizatorice și funcționale la nivelul rețelei a activității bibliotecare (planificarea activității, completarea colecțiilor și prelucrarea acestora, asigurarea accesului la colecții și la informații, evidența activității); adecvarea principiilor și metodelor generale la condițiile proprii de funcționare ale unei anume biblioteci, în raport cu stadiul de dezvoltare, cu nivelul de organizare și funcționare atins, altfel spus, modelarea activității bibliotecare în funcție de condițiile concrete de funcționare.

Cum răspunde practic Biblioteca Județeană Dolj sarcinilor de îndrumare metodică ce-i revin?

Concepută ca funcție a întregii instituții, în care sînt angajați toți specialiștii bibliotecii, ceea ce permite o cuprindere sistematică în îndrumare a tuturor unităților, de activitatea metodică răspunde — ca gîndire, organizare, planificare, coordonare — aici, la Craiova, Constantin Viță, un model de bibliotecar metodist care cumulează profesionalitate și experiență, rigoare și meticulozitate, spirit organizatoric și activism revoluționar, conferind muncii desfășurate coerență și sistem.

Întreaga activitate metodică se fondează pe o temeinică cunoaștere a realităților din teritoriu. Astfel, pentru fiecare bibliotecă comunală există, la centru, o fișă „de identitate” cu informații esențiale: localitate; bibliotecar — ocupație, domiciliu; populația comunei și configurația administrativ-teritorială — întindere, număr sate componente; fond existent și creșteri anuale; filiale; activitatea înregistrată (pe ani) — cititori și cărți citite; program de lucru la bibliotecă; data îndrumării și de cine făcută. Această evidență permite programarea și orientarea activității de îndrumare pe teren, dar și nuanțarea serviciilor centralizate, precum achizițiile și prelucrarea, antrenarea în schimburi de experiență și alte forme de perfecționare profesională etc.

În ceea ce privește completarea colecțiilor — activitate centralizată și dirijată de Biblioteca Județeană — aceasta se realizează cu multă răspundere și spirit de economie, avînd drept criterii de orientare: populația, specificul geografic și, respectiv, economic, dimensiunile și structura fondurilor de carte existente. Astfel, au fost determinate trei categorii de biblioteci, în funcție de care sînt orientate achizițiile, fiind întocmite, pentru fiecare din acestea, fișe centralizate conținînd următoarele informații: luna (în care s-au făcut achizițiile), valoarea stocului de carte, număr titluri, număr exemplare, repartizarea pe conținut (conform structurii R.M.F.), observații (legate de problemele aprovizionării, expediție etc.). Pe verso-ul fiecărei fișe sînt consemnate unitățile bibliotecare din categoria res-

pectivă. De asemenea, de 4—5 ani, a fost organizat un fișier alfabetic al achizițiilor pe județ, păstrat la colectură și care servește confruntării și selecției titlurilor. Fișele conțin descrieri sumare — autor, titlu, editură, an și număr de exemplare repartizate pe categorii de bibliotecă.

Cărțile nou achiziționate sînt dispuse în bibliotecă, beneficiind de un minim de prelucrare centralizată. Astfel, borderourile de expediție conțin, pe lângă lista de autori și titluri, cu numărul de exemplare și prețul (date obligatorii pe asemenea acte) și cota topografică, indicînd poziția la raftul liber, și, în subsol, structura lotului de carte pe domenii, urmînd a fi înregistrată ca atare, de fiecare bibliotecar în Registrul de mișcare a fondurilor.

Eficientizarea acestor servicii centralizate este determinată de modul în care bibliotecarii comunali le încorporează în propria lor activitate, de modul în care este organizată și susținută aceasta. De aici, importanța acordată instruirii și perfecționării profesionale — pentru că biblioteconomia, în aspectele ei esențiale, trebuie să devină, în consens cu principiile policlasicării, o a doua specializare pentru cadrele didactice investite cu răspunderea lecturii publice la sate. „Intrarea în meserie”, pentru cei nou încadrați, se realizează prin instruirii de 2—3 zile, la Biblioteca Județeană, în perioada de vacanță. Pentru toți bibliotecarii comunali, periodic, se organizează schimburi de experiență tematice, dublate de consfătuiri profesionale, consultații metodice etc. Pentru aceste întîlniri profesionale sînt alese, cu precădere, bibliotecile model, organizate, într-o concepție sistemică culturală, mai ales în comunele-centre culturale (Maglavit, Daneți, Valea Stanciului, Leu, Birca, Coțofenii din Dos, Cernătești, Dăbuleni, Castranova, Bechet, Giubega, Poiana Mare, Plenița), dar și în bibliotecile orășenești investite cu acest statut și chiar la Biblioteca Județeană, în ideea că biblioteca comunală trebuie privită ca parte integrantă dintr-un sistem, cu o concepție unitară și un limbaj comun, chiar dacă reduce în mod obiectiv, la scara bibliotecii comunale, la un minim necesar. De notat că și bibliotecarii școlari sînt prinși într-un program formativ profesional, realizat în colaborare cu Inspectoratul Școlar, convocările fiind făcute, în cadrul „zilelor metodice”, pe opt centre zonale (Filiași, Calafat, Leu, Breasta, Plenița, Băilești, Segarcea, Malu Mare), sediul mutîndu-se în cadrul fiecărui centru de la o unitate la alta. Aici se realizează nu numai instruirii, dar și utile schimburi de experiență la care sînt invitați și lucrătorii din bibliotecile publice, punîndu-se astfel bazele colaborării între rețele.

În ceea ce privește îndrumarea concretă, de teren — latură de bază a muncii metodice —, și aceasta cunoaște o viziune coerentă și sistematică. La baza îndrumării de teren, realizate cum arătam, prin efortul conjugat al tuturor specialiștilor din bibliotecă, stă o tematică privind problemele ce urmează a fi urmăriți. O transcriem întocmai, deoarece ea conține esențializată, imaginea bibliotecii comunale către care se tinde: 1. Planificarea activității bibliotecare (plan de muncă anual; graficul activității lunare; planuri de muncă speciale; programul bibliotecii și justificarea lui); 2. Evidența și organizarea fondului de publicații al bibliotecii (evidențierea în R.M.F. și în registrul de inventar; verificarea conținutului publicațiilor și eliminarea celor uzate fizic sau moral; cotarea și clasificarea fondului conform specificației;

asezarea colecțiilor la raftul liber; confirmarea cărților primite); 3. Activitatea desfășurată (cititori înscriși, cărți împrumutate, activitatea de masă, sprijinirea învățămîntului de partid și U.T.C.); 4. Colectivul de sprijin (din cine e format, cum se lucrează cu acesta, sprijinul acordat); 5. Baza materială (localul bibliotecii — amplasare, spațiu, condiții; dotarea cu mobilier specific).

Îndrumare și totodată cunoaștere (notele de teren sînt analizate, discutate în colectivul metodic, înregistrate în evidențele centralizate), pe baza căreia se elaborează strategiile pentru etapa următoare, se stabilesc priorități, se perfecționează metodologia, se modelează teze generale, între teorie și practică există o relație dialectică complexă.

Eficiența activității metodice în sprijinul bibliotecilor de la sate și-ar găsi, poate, expresia în date statistice, reflectînd atragerea la lectură și difuzarea cărții. Dar pînă la urmă mediile vorbesc foarte puțin despre activitatea vie a fiecărei bibliotecii în parte și ne vom mîrgini deci la a cita cîteva unități fruntașe, precum cele din Birca, Dăbuleni, Afumați, Poiana Mare, Prapova, Giubega, Maglavit, Daneți și multe altele asupra cărora vom reveni.

IOANA LUPU

Biblioteca comunală prezentă activă în viața economico-socială

Prevederile documentelor de partid referitoare la creșterea în ritm înalt a producției agricole a înscris și comuna Plosca pe coordonatele unui vast program de înzestrare tehnică, de chimizare, de irigații, care a determinat schimbări în structura forței de muncă. Există și la noi numeroși țărani cooperatori care și-au însușit meseriile de legumicultori, viticultori, crescători de animale, legate de îmbunătățiri funciare, ingineri agronomi, tehnicieni, mecanizatori interesați să se perfecționeze în aceste domenii, pentru a realiza sarcinile de producție, obiectivele noii revoluții agrare.

În mod firesc și necesar, sporirea productivității muncii, folosirea cu maximă eficiență a bazei tehnico-materiale în continuă creștere și modernizare, răspunzînd cerințelor unei agriculturi intensive, moderne, de înalt randament, sînt indisolubil legate de calificarea cooperativilor, de sporirea capacității de aplicare a cuceririlor științei în domeniu de către toți oamenii muncii.

Cu convingerea că în acest proces cartea are un rol fundamental, Biblioteca Comunală Plosca și-a orientat activitatea pornind de la popularizarea și răspîndirea cărții social-politice, care vizează dezvoltarea conștiinței socialiste, educarea revoluționar-patriotică a țăranilor cooperatori, a tuturor lucrătorilor din agricultură, și de la pregătirea lor profesională și informarea acestora cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii agricole legate de apli-

care în practică a noului mecanism economico-financiar.

La loc de cinste în activitatea bibliotecii am așezat prestigioasa operă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, recentele cuvântări rostite la Congresul oamenilor muncii și la adunările populare ce au avut loc cu ocazia vizitelor de lucru efectuate într-o serie de județe ale țării, expresie a concepției sale de mare profunzime asupra problemelor vitale ale dezvoltării României socialiste, printre care și cea a realizării noii revoluții agrare, într-o lume a păcii și a colaborării internaționale.

În acest sens, pornind de la cunoașterea structurii socio-profesionale a locuitorilor, de la sarcinile economico-organizatorice ale cooperativei agricole de producție, în concordanță cu specificul producției agricole și cu perspectivele sale de dezvoltare, am acționat în politica de achiziții la o selecție riguroasă, în fondul bibliotecii intrând permanent lucrări cu care am venit în întâmpinarea necesităților de studiu și de informare ale lucrărilor din agricultură. În același timp am păstrat actualitatea științifică a fondului de carte agrozootehnică prin eliminarea din circuitul lecturii a lucrărilor depășite ca urmare a procesului continuu de modernizare a agriculturii, a tehnologiilor și cunoștințelor tehnico-științifice, a modificărilor intervenite în modul de organizare din acest domeniu, în lumina documentelor de partid.

În acest fel și ocupând un spațiu special, cu acces liber la raft, în așezarea sistematico-alfabetică a fondului de publicații, cărțile agrozootehnice sînt scoase în evidență, pe domeniile agriculturii, cele mai multe din ele fiind însoțite și de scurte adnotări selectate din proiectele de plan editorial sau întocmite de cadrele de specialitate, membri ai colectivului de sprijin.

Pentru a aduce cartea și mai aproape de cei ce au permanent și operativ nevoie de ea, am inițiat deplasări la casele oamenilor pe circumscripții electorale și am înființat într-o sală spațioasă și bine dotată cu mobilier funcțional un punct de împrumut la sediul CAP-ului, cuprinzînd lucrări social-politice de bază, carte agrozootehnică vizînd toate sectoarele de activitate din CAP, fond de cca 1000 de volume împrăspătate trimestrial cu noutăți editoriale și alte lucrări din fondul de bază. Am pus la dispoziția punctului de informare și documentare politico-ideologică și tehnico-agrară lucrări necesare desfășurării cercurilor învățămîntului agrozootehnic, iar cu ocazia susținerii acestora am fost prezent cu carte adecvată temelor expuse, prin expoziții cu împrumut, liste bibliografice de recomandare, prezentări de noutăți editoriale în domeniu sau care vizau ridicarea nivelului general al cunoașterii. Asemenea inițiative le-am avut și în sprijinirea cursului „Noua revoluție agrară” din cadrul Universității Cultural-Științifice.

În toate aceste activități, am colaborat permanent cu specialiștii, cu conducerea CAP-ului și responsabilii de curs, care, în propaganda agricolă, au făcut repetate trimiteri la carte, știut fiind că transmiterea cunoștințelor prin expuneri nu constituie decît o premisă a studiului individual.

Înțelegînd că, în actualul cadru social-politic, cultural și profesional, al comunei și în conformitate cu obiectivele noii revoluții agrare, precizate cu claritate în documentele de partid, în cuvîntările tovarășului

Nicolae Ceaușescu, și activitatea bibliotecară trebuie să fie calitativ superioară, am organizat expoziții, recenzii și prezentări tematice de cărți, dezbateri, consfătuiri cu cititorii, consultații („Aspecte ale noii revoluții agrare oglindite în opera tovarășului Nicolae Ceaușescu”, „Cartea agrozootehnică în sprijinul producției”, „Muncim învățînd și învățăm muncind”, „Cine citește, folosește”, „Cartea — prieten și sfătuitor”), am întocmit și difuzat liste bibliografice de recomandare („În sprijinul mecanizatorului”, „Biblioteca comunală vă recomandă”, „În ajutorul lucrătorilor din legumicultură”, „Cărțile îngrijitorului de animale”) etc.

Cu caracter de permanență acționăm pentru popularizarea bibliotecii și acordăm o atenție specială îndrumării individuale a cititorilor, iar întreaga activitate dobîndește momente de vîrf cu ocazia „Lunii cărții la sate”, „Zilelor cărții social-politice”, „Decadei cărții românești”, „Săptămîinii cărții tehnico-științifice”, „Salonului județean al cărții” sau a inițiativelor locale. Pe baza programelor trimestriale de activitate, se urmărește popularizarea acelor lucrări de cel mai mare interes pentru un anume sector de activitate, unele din ele fiind organizate special în perioada diferitelor etape ale campaniilor agricole.

În acest fel și printr-o activitate sistematică, am reușit să atragem la lectură țărani cooperatori, specialiști, cadrele tehnice din CAP, aceștia reprezentînd 75 la sută din totalul de peste 700 de cititori înscrși pînă acum în evidențele bibliotecii, cărora le-am împrumutat spre lectură cca 4 000 de volume necesare aprofundării și aplicării cunoștințelor practice, dezvoltării gîndirii economice, dar și educării etice și estetice a lucrătorilor din agricultură.

Nu numai din analiza rezultatelor deosebite obținute de aceștia în activitatea lor desfășurată cu competență și abnegație, dar și din discuțiile individuale pe care le purtăm cu ei în cadrul orelor de program al bibliotecii (depășit frecvent, datorită pasiunii cu care m-am dedicat de foarte mulți ani acestei nobile activități) am satisfacția să constat că oamenii și-au însușit cunoștințe referitoare la conceptul de nouă revoluție agrară, la eficiență, rentabilitate, economie agrară și financiară, conceptul de proprietar, producător și beneficiar, toate acestea cu implicații deosebite în conferirea unei noi calități a muncii și vieții lor.

De aceea, conștienți că mai avem încă multe de făcut pentru a spori contribuția cărții la înfăptuirea noii revoluții agrare, vom orienta cu și mai multă consecvență activitatea bibliotecii comunale în direcția sprijinirii permanente a lucrătorilor din agricultura comunei Plosca, în ridicarea competenței lor profesionale pentru realizarea sarcinilor economice, pentru educarea lor în spiritul normelor comuniste de muncă și de viață, pentru ridicarea nivelului general al cunoașterii.

Pentru că — așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — „pînă la urmă numai nivelul de pregătire al muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, al întregului nostru popor va determina victoria noii revoluții tehnico-științifice și agrare”.

ALEXANDRU CHICHINETE
bibliotecar comunal
comuna Plosca, jud. Teleorman

Coordonate ale colaborării între comitetele județene de cultură și educație socialistă și inspectoratele școlare în îndrumarea lecturii la sate

Documentele Congresului al XIII-lea al partidului au fundamentat conceptul profund științific privind noua revoluție agrară, care, în esență, prevede dezvoltarea și modernizarea bazei tehnico-materiale a agriculturii, organizarea științifică a producției și a muncii și introducerea progresului tehnico-științific în agricultură. Noua revoluție agrară presupune un nou mod de a gândi al lucrătorilor din agricultură, creșterea conștiinței acestora în îndeplinirea planurilor de dezvoltare intensivă a agriculturii, pentru obținerea unor recolte bogate, așa cum a demonstrat experiența unor județe și unități agricole cu prilejul „Zilei recoltei” din anul acesta. Obținerea unor producții superioare în întreaga agricultură, de către fiecare unitate agricolă, premisă necesară pentru înfăptuirea noii revoluții agrare, impune ca o necesitate de prim ordin perfecționarea profesională permanentă, intensificarea activității politico-educative de formare a conștiinței noi, socialiste.

La realizarea acestor obiective își aduc contribuția toți factorii educaționali, pe baza planului unitar al activității politico-ideologice și cultural-educative, sub conducerea organelor locale de partid. Alături de școală, de cămin cultural, club și de celelalte forme de instruire, biblioteca comunală este instituția de cultură care poate — și are obligația să o facă — să-și aducă o contribuție importantă la pregătirea profesională a oamenilor muncii de la sate, la realizarea obiectivelor noi revoluții agrare.

Prin colecțiile bogate de publicații pe care le dețin, bibliotecile comunale au capacitatea de a satisface cerințele diverse de informare și de studiu ale oamenilor muncii de la sate. Colecțiile cu care bibliotecile comunale intrau în anul 1986 însumau 28 464 565 volume din toate domeniile cunoașterii, aceasta însemnând că fiecărei biblioteci comunale îi revenea o dotare medie de circa 10 526 de volume. Dacă analizăm dinamica creșterii colecțiilor bibliotecilor comunale pe întregul cincinal 1981—1985, observăm că, anual, au intrat în fiecare din bibliotecile de acest tip circa 393 de volume, creșterea fiind mai evidentă în primii ani. Dintre județele cu rezultate meritorii în acest sens pot fi citate: Vaslui, Tulcea, Harghita, Constanța, Sibiu, Dolj, situații deficitare înregistrându-se la Neamț, Călărași, Bacău, Ialomița, Gorj, Satu Mare, Sectorul agricol Ilfov.

Aceste cifre privind achiziția de carte pentru bibliotecile comunale evidențiază faptul că nu toate județele au în atenție alocarea mijloacelor financi-

are pentru completarea colecțiilor bibliotecilor comunale. Situația poate fi îmbunătățită prin alocarea unor sume din fondurile extrabugetare ale căminelor culturale. Este o practică recentă întâlnită în unele județe, prin care se poate ameliora achiziția de carte în comune și care ar influența pozitiv asupra satisfacerii nevoilor de lectură și studiu ale oamenilor muncii de la sate.

În anul 1985, bibliotecile comunale au înscris 1 262 959 de cititori, ceea ce înseamnă o medie pe bibliotecă de circa 460 de cititori și au împrumutat 11 285 176 de volume, adică o medie de 4 173 de volume pe bibliotecă. În ceea ce privește numărul de cititori înscriși, se remarcă județele Bacău (709), Neamț și Suceava (pe câte 653 de cititori), Buzău (611), Prahova (606), Botoșani (598). În schimb, indicatori sub media pe țară se înregistrează în județele Mureș (275), Arad (307), Maramureș (312), Ialomița și Sectorul agricol Ilfov (câte 329 de cititori), Călărași (356). În ceea ce privește numărul de volume împrumutate cititorilor, se remarcă prin media pe bibliotecă comunală județele Suceava (6 388 volume), Botoșani (6 297), Mehedinți (5 655), Neamț (7 627), Prahova (5 483), Vrancea (5 430).

Un număr mai mic de volume difuzate se înregistrează în județele Mureș (2 485), Arad (2 505), Ialomița (2 680), Sectorul agricol Ilfov (2 964). Analiza cifrelor statistice prezentate mai sus arată că nu există concordanță între elementele definitorii ale activității bibliotecare: volumul achizițiilor, numărul cititorilor înscriși și cel al volumelor împrumutate. Această se datorează, credem, uneori și modului deficitar în care înțeleg factorii locali să înregistreze și să transmită organelor județene de sinteză indicatorii referitori la activitatea bibliotecilor comunale. Problemele evidenței activității cu publicul desfășurate de bibliotecile comunale merită o analiză mai largă, atât prin participarea factorilor implicați de la nivel județean, cât și a celor de la nivel central. În cadrul instruirilor periodice organizate de bibliotecile județene, problemele evidenței activității de bibliotecă trebuie să se afle în centrul dezbaterilor, să aibă un pronunțat caracter practic.

După cum este cunoscut, bibliotecile comunale își desfășoară activitatea în conformitate cu Indicațiile comune ale Ministerului Educației și Învățământului și Consiliului Culturii și Educației Socialiste. Aceste Indicații stipulează că bibliotecile comunale sînt coordonatoare și îndrumate de conducerile școlilor coordonatoare și că bibliotecile școlare din satele aparținătoare au obligația de a servi cu carte și populația adultă. Totodată, sînt precizate atribuțiile inspectoratelor școlare județene și ale comitetelor județene de cultură și educație socialistă în ceea ce privește îndrumarea și controlul acestor instituții. Se precizează faptul că asistența metodologică de specialitate este asigurată de bibliotecile județene și cele ale caselor personalului didactic.

Organizarea activității bibliotecilor comunale pe baze obștești a determinat C.J.C.E.S. să întreprindă

măsurii prin instituția lor specializată — biblioteca județeană —, să acorde o atenție permanentă îndrumării concrete, la fața locului, a bibliotecilor comunale. În toate județele țării au fost organizate deplasări în vederea organizării colecțiilor acestor biblioteci, a fost acordată asistență de specialitate în efectuarea operațiilor de predare-primire, au fost asigurate servicii centralizate în beneficiul lor (completarea colecțiilor, cotarea, R.M.F.). De asemenea, bibliotecile comunale au fost sprijinite în proiectarea și organizarea unor manifestări cu cartea. Majoritatea bibliotecilor județene au elaborat și tipărit „Caiete metodice” prin care se vine în sprijinul bibliotecarului comunal-cadru didactic. Pe plan central a fost elaborat și difuzat bibliotecilor comunale Manualul bibliotecarului comunal, instrument deosebit de util în inițierea de specialitate a cadrelor de bibliotecari din mediul rural. În toate județele țării, comitetele de cultură și educație socialistă în colaborare cu Inspectoratele școlare județene, au organizat periodic instruirii ale bibliotecarilor comunali și școlari.

Cu toate aceste eforturi, activitatea bibliotecilor comunale continuă să se desfășoare la un nivel modest.

După părerea noastră, această stare de lucruri este generată de faptul că odată cu trecerea activității acestor unități pe baze obștești, **conducerea școlilor coordonatoare din numeroase localități nu s-au angajat cu convingere în traducerea în viață a Indicațiilor comune ale celor două organe centrale.** În al doilea rând, este vorba de **preocuparea și atenția permanentă pe care trebuie să le manifeste organele locale de partid și de stat în a asigura buna funcționare a bibliotecii comunale.** Factorii de răspundere au obligația de a adopta măsurile ce se cuvin pentru aplicarea în practică a Indicațiilor comune ale M.E.I. și C.C.E.S. Această obligație constă în primul rând în cunoașterea acestor acte ce reglementează activitatea bibliotecilor comunale și, în al doilea rând, în controlul permanent privind modul în care conducerea școlii coordonatoare se preocupă de aplicarea Indicațiilor comune. O altă obligație este de a asigura condiții materiale pentru funcționarea normală a bibliotecii comunale (spațiu adecvat, încălzirea, curățenia etc.).

Inspectoratele școlare, prin inspectorii de specialitate, trebuie să acorde o atenție mai mare felului în care cadrele didactice-bibliotecari comunali își îndeplinesc atribuțiile ce le revin. La efectuarea inspecțiilor școlare în vederea obținerii gradelor didactice trebuie considerată și activitatea desfășurată de profesorul (învățătorul) respectiv la bibliotecă.

În ceea ce privește bibliotecile școlare din satele componente ale comunelor, care au obligația să asigure și lectura adulților, situația este total nesatisfăcătoare. Lipsesc din aceste biblioteci cu deosebire lucrările agrotehnice care să vină în sprijinul perfecționării profesionale a oamenilor muncii din agricultură, cărțile de popularizare a cunoștințelor ști-

ințifice, de educare materialist-științifică a elevilor și a adulților, ca și literatura română contemporană și traducerea din ultimii ani din literatura universală. La aceste greutăți obiective se adaugă și comoditatea unor bibliotecari din rîndul cadrelor didactice care se ocupă numai de lectura elevilor. În prezent, aceste biblioteci nu sînt îndrumate și controlate nici de la nivel județean și cu atît mai puțin de la nivel central.

Pentru îmbunătățirea substanțială a lecturii publice la sate, în condițiile în care bibliotecile sînt deservite de cadre didactice, este necesar ca în atenția inspectoratelor școlare să stea o seamă de aspecte lăsate de cele mai multe ori exclusiv în sarcina bibliotecilor județene:

— coordonarea achizițiilor de carte pentru bibliotecile din mediul rural, cu grijă pentru profilarea colecțiilor celor două unități bibliotecare de bază — publică și școlară —, creîndu-se astfel resurse și pentru aprovizionarea bibliotecilor școlare din satele componente cu un minim de literatură social-politică, agrotehnică, științifică și beletristică, pentru ameliorarea dotării acestora cu cărți destinate adulților;

— perfecționarea bibliotecarilor comunali, în consens cu cerințele contemporane ale policialificării și cu atenția ce se acordă în toate domeniile creșterii gradului de profesionalitate, de competență, să fie privită ca sarcină permanentă, avîndu-se în vedere cerințele tot mai pretențioase ale lecturii publice, nevoia de implicare a cărții în noua revoluție agrară;

— stimularea activității bibliotecarilor cadre didactice, prin degrevarea de alte sarcini obștești, prin crearea disponibilităților de timp necesare acestei munci la ore de reală accesibilitate pentru public;

— considerarea rezultatelor din munca de bibliotecă în obținerea distincțiilor și gradelor didactice;

— angajarea mai fermă a directorilor școlilor coordonatoare în promovarea cărții și a lecturii, în îndrumarea bibliotecii școlare și comunale, în vederea cuprinderii populației la lectură, și sprijinirea concretă a bibliotecarilor comunali în realizarea normelor minime de activitate stabilite pentru rețeaua cultural-educativă; luarea în considerare a tuturor acestor aspecte în aprecierea activității lor.

Convergența eforturilor în îndrumarea și controlul activității bibliotecilor din mediul rural trebuie să se manifeste deopotrivă la nivel județean, ca și pe plan central, atît în deplasările la fața locului, realizate de reprezentanții celor două sisteme — învățămînt și cultură —, cît și în realizarea unor instrumente metodice. O urgență în acest sens ar fi reeditarea „Manualului bibliotecarului comunal”.

Sarcini sporite revin și în privința informării și documentării specialiștilor din agricultură, pentru a căror rezolvare, biblioteca comunală, verigă dintr-o rețea, va trebui să folosească mai sistematic diferitele instrumente de informare create pe plan județean sau central, largile posibilități oferite de împrumutul interbibliotecar.

Ion SIMION

Biblioteci publice

Spirit creator, eficiență, sporirea capacității informaționale a Bibliotecii Orășenești din Gheorghieni

În conformitate cu noile cerințe formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român, în fața activității bibliotecare stau sarcini sporite pentru asigurarea informării, în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, ale perfecționării continue a nivelului de cunoștințe multilaterale ale tuturor categoriilor socio-profesionale. De aceea, colectivul de muncă al Bibliotecii Orășenești din Gheorghieni, instituție distinsă cu premiul I la etapa republicană a celei de-a V-a ediții a Festivalului național „Cîntarea României”, depune eforturi permanente pentru asigurarea unei baze documentare cât mai complete, mereu actuale, din punctul de vedere al dinamicii sociale, științifice și tehnice, adecvate profilului social-economic al orașului nostru, pentru îmbunătățirea serviciilor de lectură asigurate de bibliotecă.

Disponind de un fond de carte ce răspunde cerințelor specifice ale diferitelor vîrste și categorii socio-profesionale — aproape 80 000 de volume —, biblioteca orășenească acționează permanent, conform Programului unitar al acțiunilor politico-ideologice și cultural-educative al Consiliului Orășenesc de Educație Politică și Cultură Socialistă, pentru atragerea la lectură a unui număr sporit de cititori (în acest an aproape 6 000), îndrumîndu-le zi de zi la lectură cu sprijinul mijloacelor de informare create de-a lungul anilor, popularizînd cartea la sediu și în unitățile din oraș. Numărul cărților împrumutate în acest an se ridică la peste 90 000.

În centrul muncii educative cu cartea, se află popularizarea largă a cărții social-politice și în primul rînd a operelor tovarășului Nicolae Ceaușescu, folosirea eficientă a cărții științifice, tehnice și beletristice în educarea revoluționară, patriotică, materialist-științifică, etică și estetică a oamenilor muncii. În acest scop, la secția de împrumut pentru adulți, am organizat rafturi tematice ca: „Opera tovarășului

Nicolae Ceaușescu — strălucită afirmare a marilor idealuri ale României Socialiste”, „România — Ceaușescu — Pace”, „Educația materialist-științifică”.

Am pus la îndemîna cititorilor fișiere tematice cu articole din presă pe teme ca: „Gîndirea și acțiunea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu”, „Consultații în sprijinul învățămîntului politico-ideologic”, „Recuperarea, recondiționarea, refolosirea materialelor — obiectiv prioritar în economie”, „Date cu semnificații deosebite în istoria contemporană a orașului Gheorghieni” etc.

Considerăm că o sarcină de prim ordin în informarea locuitorilor orașului asupra principalelor articole apărute în presa centrală și locală referitoare la orașul Gheorghieni în perioada care a trecut de la istoricul Congres al IX-lea al partidului nostru. Acestea sînt cuprinse în fișierul bibliografiei locale: „Dezvoltarea orașului Gheorghieni în Epoca Nicolae Ceaușescu”.

În colaborare cu celelalte instituții culturale, cu organizațiile de masă și obștești din oraș, organizăm în cadrul manifestărilor republicane de propagandă a cărții, cum sînt Luna cărții în întreprinderi și instituții, Zilele cărții pentru copii, Decada cărții românești, acțiuni complexe — expoziții de carte, prezentări ale noilor apariții editoriale, întîlniri ale cititorilor cu scriitori și reprezentanți ai editurilor, lansări de cărți noi, recitaluri de poezie patriotică și revoluționară, împrumuturi de cărți la locurile de muncă ale oamenilor muncii, consultații juridice săptămînale în cadrul bibliotecii. Aceste forme de activitate organizate pentru și cu participarea utilizatorilor documentelor și informațiilor din bibliotecă sînt inserate între manifestările Festivalului național „Cîntarea României”.

Intrucît unul din obiectivele fundamentale ale Festivalului național „Cîntarea României” îl constituie dezvoltarea capacităților creatoare ale fiecărui individ, organizăm sistematic în cadrul bibliotecii noastre, cu participarea unor microgrupuri, la ambele secții ale bibliotecii, ac-

țiuni cu caracter participativ, pentru însușirea de către diferitele categorii de cititori, începînd cu elevii claselor primare, a metodologiei utilizării mijloacelor de informare ale bibliotecii — cataloagele alfabetic (pe nume de autori și titluri de anonime și pe titluri) și sistematic, fișierul fondului de referință, catalogul colectiv al cărților tehnice aflate în bibliotecile din oraș, fișierul periodicelor și al bibliografiei locale. Aceste acțiuni vizează înarmarea participanților cu știința de a se orienta independent în colecțiile bibliotecii și de a se informa.

Amplificăm activitatea noastră de informare bibliografică și tehnico-documentară în sprijinirea îmbunătățirii organizării producției și a muncii, pentru realizarea în toate unitățile industriale din oraș a unor procese tehnologice moderne și eficiente, întărirea ordinii și disciplinei, a responsabilității față de îndeplinirea sarcinilor de plan. Astfel, am întocmit și am difuzat la întreprinderi și instituții bibliografii de recomandare, pe temele: „Construcția de mașini și prelucrarea metalelor”, „Industria forestieră și prelucrarea lemnului”, „Calculatoare electronice”, „Cărți pentru... țesătoare, filatoare și turnători” etc.

Ne străduim să valorificăm cât mai bine întregul potențial informativ-documentar pe care-l posedă biblioteca orășenească, transformînd instituția noastră și în perioada desfășurării etapei de masă a celei de-a VI-a ediții a Festivalului național „Cîntarea României”, într-un centru al educației permanente patriotice, revoluționare, printr-o intensă propagandă a cărții și bibliotecii.

Nivelul organizatoric și funcțional al bibliotecii noastre, avantajul de activități specifice muncii educative cu cartea constituie pentru colectivul de muncă al bibliotecii noastre o bază concretă, care ne permite să ne așezăm întreaga noastră muncă educativă cu cartea sub semnul unei sporite exigențe, mai ales sub raportul noii calități. Astfel, munca fiecărui lucrător al bibliotecii trebuie să fie bine organizată, pătrunsă de spirit creator, eficiență, pentru a răspunde cât mai bine sarcinilor complexe ce ne revin din documentele Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român.

GSERGÖ Kalman
bibliotecar principal
Biblioteca Orășenească din
Gheorghieni

În rețeaua de biblioteci publice a județului Dolj, Biblioteca Orășenească „Anton Pann“ din Filiași constituie un punct de referință: bibliotecă model, sediu a numeroase schimburi de experiență, laureată a Festivalului național „Cântarea României“.

În viața spirituală a orașului Filiași, biblioteca publică este un punct de iradiere culturală și totodată un punct de focalizare a preocupărilor cultural-artistice și educative din localitate.

Ce dă personalitate acestei biblioteci? Prin ce micul dar pasionatului colectiv de bibliotecari, avându-l în frunte, animator neobosit, pe Marin Turburan reușește să facă din această unitate de lectură publică o instituție dinamică, mereu în pas cu timpul, capabilă să mențină treaz interesul publicului față de colecțiile ei?

Este vorba în primul rând de o continuă racordare a demersului bibliotecar la problemele economico-sociale ale localității. Iată câteva exemple din diverse zone de activitate:

— *fundamentarea științifică a activității*; realizarea unui studiu documentar (pe baza fișelor de cititor) privind componența publicului cititor din punct de vedere al profesiilor și al provenienței (pe întreprinderi), pentru a vedea unde și cum trebuie să se acționeze atât în planul achizițiilor (care să răspundă intereselor cititorilor înscrși), cât și al propagandei (pentru lărgirea sferei de atragere la lectură și la informare):

— *activitatea bibliografică*: constituirea unor fișiere bibliografice, răspunzând nevoilor de informare specifice ale beneficiarilor, precum „Mașini unelte“, „Electronica“, „Radio-TV“ și, în lucru, „Calculatoare Informatică. Centre de calcul“;

— *relații cu publicul*: apropierea cărții de beneficiari, prin organizarea la întreprinderea de Transformatoare și Motoare Electrice a unui punct de informare tehnico-documentară, conținând cca 300 de volume din domeniul tehnicii, sau, la sediul Comitetului Orășenească P.C.R., în cadrul Cabinetului de partid, a unui punct de informare-documentare în domeniul social-politic;

— *propaganda cărții și a bibliotecii*: stimularea activității creative

a filiașenilor, prin organizarea în amplul hol al bibliotecii a unei expoziții cu tema „Din creația tehnico-științifică a oamenilor muncii din Filiași“, avînd drept expozante produsele principalelor întreprinderi din localitate (I.T.M.E., I.U.P.S., Sectorul de industrializare a lemnului), lucrările de diplomă ale Liceului Industrial patronat de I.T.M.E. și, în vitrine speciale, cartea de profil din colecțiile bibliotecii.

Slujind nevoilor profesionale, biblioteca este în egală măsură preocupată să răspundă preocupărilor de loisir ale publicului deservit. Aici își are sediul *Cenaclul literar „Alexandru Macedonski“*, condus de poetul-muncitor Viorel Dogaru, cititor pasionat, în orele libere. (Pe fișa lui de lectură: Baudelaire, Rilke, Lermontov, precum și Marcuse, Pavese, Saroyan H. Read ș.a.).

Tot pe lângă bibliotecă funcționează, de circa un deceniu, *Cercul filatelic „Independența“*, a cărui activitate, fondată pe studiu și informare, se bucură nu numai de interesul publicului local, ci și de aprecierea specialiștilor, palmaresul la diferite manifestări expoziționale fiind impresionant. Pentru decorare-informare, holul bibliotecii a fost împodobit cu două panouri expoziționale „Oameni de cultură și știință din țara noastră“ și „... din lume“.

Mijloc de emulație, de stimulare a intereselor de lectură și de lărgire a lor, concursurile cu public au intrat în practica bibliotecii de mai mulți ani și în același timp în conștiința publicului. Avînd periodicitate bianuală și o pregătire de câteva luni (tematică și bibliografie elaborate de bibliotecă, pe parcursul intervalului concurenții fiind testați, cu întrebări de probă), concursurile se axează de regulă pe teme legate de evenimente ce rețin interesul general (Arc peste timp — de la Congresul al IX-lea al C.C.R.; Congresul al XIII-lea al P.C.R.; Centenar Liviu Rebreanu, 165 de ani de la mișcarea revoluționară a lui Tudor Vladimirescu, 600 de ani de la urcarea pe tron a lui Mircea cel Mare; Femei de seamă din trecutul românesc, România în anul eroic 1877 ș.a.). Concursul se desfășoară pe echipe de la două-trei întreprinderi și se bucură, în funcție de temă, de colaborarea U.T.C., a Comisiei orășenești a femeilor, Consiliului Sindicatelor etc.). Expoziția de carte cu împrumut pe loc la locul de desfășurare a concursului

face parte intrinsecă din manifestare, iar pentru viitor se preconizează multiplicarea și difuzarea în sală a bibliografiei temei.

Educația patriotică se înscrie ca o altă preocupare permanentă a bibliotecii, cu ecou larg în public. Ea își găsește între altele expresie în cultivarea valorilor locale. Pot fi invocate spre exemplificare expoziția de fotografii și cărți poștale ilustrate „Filiași — ieri și azi“ și expozițiile de carte „Istoria Filiașului oglindită în literatură“, „Eroi filiașeni“ sau „Cărți cu autograf“ ale unor autori locali. Este remarcabilă în acest sens și realizarea unui fișier de bibliografie locală, cuprinzînd cărți și referințe din periodice, autori filiașeni, iconografie.

Toate aceste preocupări se grefează pe fundalul unor servicii curente de lectură publică, de calitate, asigurate printr-un orar de largă accesibilitate (zilnic 8—13; 16—19,30; duminică 8—13, luni închis) și pregătite prin contacte periodice cu publicul, în cadrul „Zilelor deschise“, la care nu sînt invitate doar clase de elevi, ci și cercuri de creație, membrii ai comisiei inginerilor și tehnicienilor etc., cu care prilej sînt prezentate largile posibilități de informare, pe care, dincolo de limitele inerente oricărei colecții, integrarea în sistemul județean și chiar național de biblioteci le oferă.

Liliana OBROCEA

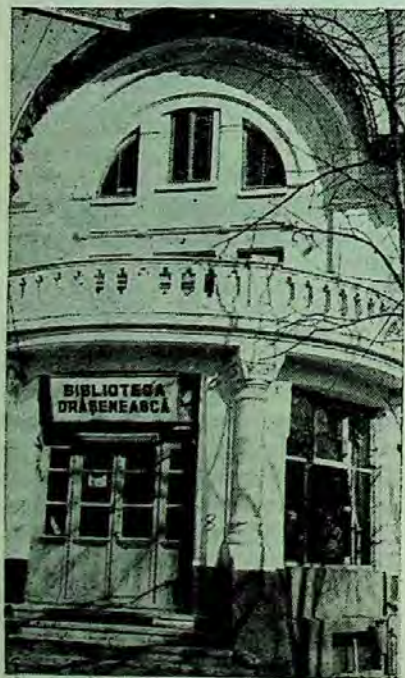
La Călimănești, Biblioteca Orășenească își onorează statutul

O treime din populația orașului frecventează biblioteca. Lor li se adaugă miile de cititori proveniți din rîndul celor veniți la odihnă și tratament. Un cîmp larg de acțiune pe care bibliotecara Fenița Driva și colectivul pe care-l coordonează îl „exploatează“ din plin.

Calitatea fondului de publicații, cărora li se adaugă peste 1000 de discuri, diafilme și diapozitive, realizarea unor instrumente de

Informare strict necesare satisfacerii cerințelor ce vin din partea unui public extrem de divers ca preocupări și nivel de pregătire, multitudinea de acțiuni de propagandă a cărții — deosebit de atractive și apreciate de către participanți —, activitatea celor două filiale (amplasate la Căciulata și la Hotelul Cozia) și, nu în ultimul rând, ambianța extrem de plăcută creată la sediul bibliotecii de prezență unei adevărate „grădini” de plante decorative, de mobilierul ce îmbină cerințele dispunerii adecvate a fondului de publicații la acces liber la raft cu confortul necesar lecturii pe loc (să nu omitem, din această concisă enumerare, obiectele de artizanat frumoase prin autenticitatea lor) iată, conturate, în principalele lor linii, atributele unei activități ce se bucură de aprecierea cuvenită nu numai din partea beneficiarilor acestui așezământ de cultură, dar și din partea forurilor culturale județene: biblioteca este de două ori laureată a Festivalului național „Cântarea României”.

Sevastia BĂLAȘESCU

Biblioteci școlare

Pacea — o temă majoră în educația tineretului școlar

Problema fundamentală a zilelor noastre este aceea a eliminării riscurilor unui război nuclear nimicitor. Intensificarea fără precedent a cursei înarmărilor creează mari pericole la adresa vieții și a libertății tuturor popoarelor, punând sub semnul întrebării existența omului, a civilizației umane.

În spiritul politicii partidului și statutului nostru de pace și colaborare pașnică între popoare, educatorii școlii românești au căutat să semene în sufletele fertile ale tinerei generații sămânța bună a prieteniei și păcii, care să incolțească și să rodească spre binele și prosperitatea întregului nostru popor, a umanității. Programele și manualele școlare oglindesc fidel aspectul educării tineretului în spiritul păcii, al prieteniei între popoare. Conținutul acestora trezește în inimile lor dragoste față de semenii, față de copiii lumii, respect pentru cei ce luptă pentru pace și ură neînfricată împotriva celor care urzesc războaie aducătoare de atita suferință lumii și în primul rând copiilor. Educația în spiritul păcii nu este centrată pe simpla instruire, ci această constituie un punct de sprijin pentru formarea unor atitudini moral-politice datorită cărora fiecare om educat să fie un susținător conștient al cauzei păcii.

În școala noastră se folosesc cu această finalitate metode pedagogice variate, implicând complex cartea și utilizând aplicat la temă mijloacele audio-vizuale. O pildă: s-a pornit de la prezentarea ororilor războiului transfigurate în limbaj poetic de Eugen Jebeleanu, în „Surisul Hiroșimei”, s-a ilustrat apoi idealul păcii prin picturile lui Picasso, de la zborul lin al porumbelului și pînă la zîmbetul curat și blînd al copilului, alături de pîinea caldă de pe masă, antiteza realizată astfel constituind un argument în favoarea a ceea ce Pacea reprezintă pentru omenire.

Integrîndu-și eforturile în procesul educativ de ansamblu și împlinindu-și menirea de participant la realizarea scopurilor învățămîntului, biblioteca școlară își desfășoară activitatea și în această direcție.

Există o forță educativă în sine a cărții în spiritul păcii, citibilă în producția națională de carte și re-

flectată în colecțiile bibliotecare. Este vorba de marile creații ale umanității încorporate în cărți a căror circulație poartă încărcătura unor mesaje de înalt umanism, de dialog între popoare. Există și o întreagă literatură vorbind direct despre ororile războiului, despre aspirația spre pace a popoarelor. Cartea de știință și tehnică, despre cele mai valoroase descoperiri și aplicații ale epocii contemporane — laserii, ordinatoarele, genetica, științele spațiale, cercetările în domeniul chimiei ș.a., aplicate în slujba progresului și bunăstării oamenilor, pot constitui argumente împotriva utilizării lor în scopuri destructive, ca arme ale războiului. Cartea de istorie și cartea de reportaj despre realizările patriei socialiste, instrumente ale educației patriotice, se constituie în mesageri ai păcii, însuflind tinerilor noștri cititori dorința de a le proteja, de a le transmite intacte posterității, după cum albumele de artă și literatură de călătorii, educînd gustul pentru frumos, apropiindu-le valorile umanității pot argumenta la rîndul lor în favoarea păcii.

Propagînd asemenea lucrări, organizînd discuții individuale sau de grup prin care decantăm semnificații de acest fel, mai greu detectabile de cititorii neexperimentați, ele fiind implicite și nu explicate, biblioteca aduce o contribuție permanentă la educația elevilor în spiritul păcii. Dar dincolo de aceste activități curente, sînt organizate și acțiuni ce au în mod direct drept temă majoră pacea.

În colaborare cu Organizația de pionieri și șoimi ai patriei și Organizația U.T.C. din școală au fost organizate acțiuni prin care s-a urmărit evidențierea tradițiilor de pace ale popoarelor în general și ale poporului nostru în special, necesitatea colaborării între state în vederea rezolvării unor probleme mondiale.

Expoziția de carte „Pacea — idealul nostru suprem” a demonstrat că România socialistă în frunte cu Președintele său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se bucură de o înaltă și binemeritată apreciere pe plan mondial. Mult apreciate sînt și inițiativele și acțiunile desfășurate în favoarea promovării unei colaborări pașnice bazate pe principiile independenței, suveranității, neamestecului în treburile altor state și popoare, pentru eliminarea folosirii forței și amenințării cu forța, de un larg răsărit bucurîndu-se recentele hotărîri de reducere a armelor și a cheltuielilor militare cu 5 la sută. Operele tovarășului Nicolae Ceaușescu, culegerile tematice, cuvîntările la plenaryle C.C. și la diverse consfătuiri

de lucru, numeroase materiale apărute în presă au ilustrat elocvent această temă.

De un interes aparte a fost conștientizarea cu tema „Ce spune manualul vostru de citire despre pace?” La întrebarea „Cum înțelegem prietenia cu toți copiii lumii?” elevii au demonstrat prin răspunsurile lor dorința lor de a fi cu toți copiii lumii prieteni, de a se juca împreună, de a se ajuta în muncă, de a-i sprijini la nevoie și la durere, de a corespunde cu ei. O largă participare au avut și acțiunile „Idealul nostru suprem, Pacea”, „Tinăra generație în fața problemelor lumii contemporane”, ș.a., toate urmate de frumoase programe muzical-literare.

Toți factorii educativi din școala noastră depun eforturi mari pentru a atinge nobile scopuri ale omenirii din zilele noastre — Pacea, pentru a sădi în sufletele și mințile tinerei generații acest suprem ideal — progres, bunăstare, înțelegere și colaborare pașnică între popoare.

prof. Valentina LUPU
Școala generală nr. 7 Vaslui

Bibliotecile și calitatea muncii

Sub semnul fertil al marilor noastre prefaceri socialiste, activitatea specifică de difuzare și popularizare a cărții cunoaște preocupări susținute, menite să sprijine efectiv procesul înlăturării programelor mărețe ale cincinalului pe care îl traversăm la Calafat, din inițiativa Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al județului Dolj s-a desfășurat un interesant și complex schimb de experiență cu tema: „*Conlucrarea dintre bibliotecile orășenești și cele școlare în vederea obținerii unei eficiențe maxime în activitatea cu cartea*”.

În deschidere, Mariana Neață, secretar adjunct al Comitetului Orășenesc P.C.R., a prezentat un tablou, deosebit de expresiv, al marilor prefaceri și împliniri socialiste pe care le-a cunoscut Calafatul, o viitoare „perla a Dunării” așa cum a mai fost definit. Lucrările schimbului de experiență au angajat bibliotecarii din Băilești, Craiova, Filași, precum și pe cei din orașul gazdă.

Din comunicarea amplă susținută de Maria Bărbuceanu, responsabilă bibliotecii gazdă, am reținut aspectele majore și deosebit de interesante ale conlucrării dintre biblioteca publică și cele ale liceelor agroindustriale și de chimie. S-a impus concluzia că

membrii cercurilor științifice și ceilalți colegi ai lor găsesc un ferm și temeinic suport, o informare largă, în cărțile bibliotecii orășenești și în îndrumarea de specialitate a bibliotecarilor de aici.

La dezbaterile pe marginea temei menționate au participat cu intervenții pline de interes pentru perfecționarea muncii cu cartea, bibliotecarii Marin Turburan, Alexandra Barbu, Donea Alexandra, Costel Viță și Aurora Zglimbea, director al Bibliotecii Județene Dolj, care au împărtășit aspectele cele mai semnificative ale activității de difuzare și popularizare a cărții, precum și proiectele de viitor, menite să fie în consens deplin cu marile obiective care ne stau în față.

După dezbaterile profesionale a urmat evocarea istorică a două momente de maximă importanță din istoria poporului român: „2500 de ani de la primele lupte pentru libertate și independență ale geto-dacilor” și aniversarea a șase veacuri de la urcarea pe tronul Țării Românești al „marului gospodar și cititor al evoluției mediului românesc” Mircea cel Mare. Acest capitol al manifestării de la Calafat a fost susținut de prof. dr. Clotildea Dinică de la Centrul de Științe Sociale al județului Dolj și de scriitorul Jean Băileșteanu.

A urmat, apoi, o plăcută surpriză pentru participanții la schimbul de experiență — și pentru sutele de elevi prezenți în sala Casei de cultură — profesorul Marcel Ciorean a prezentat cea mai recentă apariție editorială craioveană, cartea de literatură pentru copii intitulată: „Hăinuța de azur”, al cărei autor este semnatul acestor rânduri.

În finalul schimbului de experiență au evoluat pe scenă formațiile artistice ale elevilor și pionierilor din orașul Calafat, precum și cele ale Casei de Cultură, formații care aspiră — justificat — la locuri frunțate în cadrul întrecerilor celei de-a VI-a ediții a Festivalului „Cîntarea României”.

Victor SANDU

Jubileul „Astrei” la Orăștie

Orăștie, vechi și important centru de istorie și cultură românească, a găzduit simpozionul comemorativ dedicat jubileului celor 125 de ani de la crearea „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului ro-

mân”, cunoscută și recunoscută sub numele simbolic de „Astra”, acțiune circumscrisă Festivalului hunedorean „Sarmis '86”, în organizarea Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al județului Hunedoara, Bibliotecii Județene din Deva și Consiliului orășenesc de educație politică și cultură socialistă Orăștie.

Respectînd parcă o frumoasă și plină de semnificații tradiție astristă, aceea de a face pârtașe la bucuriile Asociațiunii, pe rînd, mereu și mereu alte centre de cultură din Transilvania, pe data de 21 octombrie a.c. s-au adunat la Orăștie, pentru a marca după cuviință jubileul „Astrei”, cercetători, oameni de cultură, cadre didactice, activiști din București, Sibiu, Deva, într-un dialog cultural-sentimental, cu un numeros și avizat public local.

După cuvîntul de salut adresat participanților și un pertinent curs în activitatea despărțămîntului Orăștie al „Astrei”, realizat de tovarășul Vrigil Crăciun, secretar cu problemele de propagandă de la nivelul Comitetului orășenesc de partid, au urmat o serie de intervenții de real și util interes științific și documentar, susținute de: Horia Stanca: „Evocări hunedorene” și Dr. Lucia Apolzan „Astra și expozițiile de artă populară” (București); Dr. Victor V. Grecu „Astra și lupta pentru făurirea statului unitar român”, Cornel Lungu — „Asociațiunea transilvană, promoatoare a culturii și educației naționale”, Dr. Pamfil Matei, „Personalitățile Asociațiunii”, Nicolae Gastone, „Astra și biblioteca Asociațiunii” (Sibiu); Rodica Andruș, „Din activitatea despărțămîntelor hunedorene ale Astrei”, Ioachim Lazăr, „Membrii hunedoreni ai Astrei”, Valeria Stoian, „Astra și bibliotecile” (Deva), Petre Baci, „Aurel Vlaicu — mesager al idealurilor Astrei” și Nicolae Adam „Astra și cultivarea tradițiilor populare și istorice ale poporului român” (Orăștie).

Cu aceeași ocazie a avut loc în județul Hunedoara și lansarea cărții „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român (Astra) și rolul ei în cultura națională (1861—1950)” a cercetătorului sibir Pamfil Matei, iar Muzeul de etnografie din Orăștie în colaborare cu Biblioteca Orășenească a vernisat o instructivă expoziție de publicații, documente și fotografii din și despre activitatea „Astrei”.

Nicolae GASTONE

Un seminar de matematică universitar

„Crearea Universității din Craiova, precum și originalitatea dezvoltării ei pot fi înțelese numai din perspectiva necesității istorice, care și-a croit drum prin activitatea socială desfășurată, pe baza obiectivelor strategice ale Partidului Comunist Român, inițiativa și contribuțiile deosebit de valoroase ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, ctitorul universității craiovene”¹.

Centrul universitar din Craiova, un deziderat al programului revoluționar de la 1848 din Țara Românească, a fost inaugurat oficial o sută de ani mai târziu în ziua de 17 aprilie 1948, urmare a Legii nr. 138 din 25 aprilie 1947, care prevedea înființarea Universității din Craiova cu patru facultăți (medicină umană, medicină veterinară, științe economice, comerciale și cooperatiste și agronomie).

Evoluția școlii superioare pentru Oltenia înregistrează în timp și alte profile: Facultatea de Mecanică și Agricultură (august 1948), Institutul de Mașini și Aparate Electrice (1951), Institutul Pedagogic de 3 ani (1959) cu secțiile: filologie, chimie, științe naturale și cunoștințe agricole teoretice și practice.

Hotărârea C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri al R.S.R. cu privire la înființarea Universității din Craiova, reunește în 1965 specializările existente în cadrul vechilor institute din centrul universitar Craiova, stabilind „un model”² de învățământ universitar complex, integrat.

Astfel, în 1966, în cadrul Universității din Craiova se deschid cursurile pentru facultățile de Matematică, Chimie, Filologie, Științe economice, Electrotehnică, Agricultură, Horticultură, acestora adăugându-li-se Facultatea de Medicină (1970) și Facultatea de Mecanică (1978).

După 20 de ani, la momentul aniversar, centrul universitar din Craiova păstrează 8 facultăți în

profilele menționate, exclusiv chimia.

Diversitatea obiectivelor de studiu din planurile de învățământ de la toate aceste facultăți înfățișează matematica, fie ca disciplină de specialitate, fie ca disciplină fundamentală, subliniind încă o dată interferența matematicii cu celelalte științe.

Exclamația lui Galileo Galilei: „Legile naturii sînt scrise în limba matematicii” și afirmația lui Pitagora: „Matematica este calea de înțelegere a Universului”, sînt confirmate pe deplin azi, în lumea calculatoarelor, în devenire și lumea de miine.

„Studiul științific al fenomenelor naturii, susține Gh. Țițeica, caută să ia forma matematică, și acest studiu se socotește deplin cînd forma matematică a fost găsită”.

Iată de ce în învățămîntul superior românesc și-a cîștigat un loc aparte crearea unor unități de documentare specializate în „Ce este nou și vechi în matematică”³, unități denumite „Seminar matematic”.

Primul laborator de muncă intelectuală de acest gen a fost organizat la Universitatea din Iași în 1910 de către profesorul Al. Myller, fondatorul școlii de geometrie, membru al Academiei R.S.R., unul dintre rectorii acestei prestigioase universități.

La Universitatea din Craiova, odată cu înființarea Facultății de Matematică, pe lângă biblioteca de profil, informarea și documentarea în matematică s-a realizat și prin bibliotecile de cadre și cabinete.

Necesitatea documentării permanente, atît a matematicienilor, cît și a cadrelor didactice universitare de alte profiluri, a cadrelor didactice din învățămîntul liceal și gimnazial în curs de perfecționare a pregătirii profesionale la Universitatea din Craiova a impus amplasarea *Seminarului matematic* în structura Bibliotecii Centrale Universitare, începînd cu acest an universitar (1986—1987).

Beneficiind de o bază materială corespunzătoare, de condiții ambientale propice studiului și lecturii,⁴ această zonă de condensare maximă a informațiilor privind matematica pură și aplicată, cuprinde diverse forme de documente, prin care s-au transmis și încă se vor mai transmite cunoș-

tințele umane: cărți, reviste, teze de doctorat, preprinturi, cataloage de orice fel, stasuri, planșe, grafice, schițe, filme, microfilme, microfise, diapozitive etc., din țară și din străinătate, tratate de bază din domeniul matematicii, bibliografia uzuală recomandă studenților la cursuri, minunatele și inepuizabile izvoare ale științei — materialele de referință (dicționare, enciclopedii, ghiduri, reviste de referate, lucrări ale congreselor și simpozioanelor) etc., constituite în colecții active, își găsesc locul în Seminarul matematic „Gh. Țițeica”. Din dotare nu lipsesc utilajele audio-vizuale (documentor, epidiascop, aspectomat) și, tabla, instrumentul tradițional de exprimare a limbajului matematic.

Relația dintre bogatul potențial documentar și beneficiar este facilitată prin accesul liber la raft, ca și de un program continuu de funcționare.

Destinat tuturor celor care doresc să aducă contribuții personale pentru progresul matematicii românești, seminarul oferă un flux continuu de noi informații de specialitate furnizate de sursele amintite intrate curent în bibliotecă, aflate la îndemîna celor interesați. Conceput ca un centru de fixare și adîncire a cunoștințelor dobîndite de studenții la cursuri, ca și în scopul stimulării cercetării științifice de profil, prin întregul său ansamblu documentar, Seminarul matematic pune la dispoziția procesului de învățămînt și a cercetării științifice din Universitate condiții optime de muncă intelectuală pentru obținerea celor mai competitive rezultate.

Mobilierul special a fost executat în atelierele Grupului Școlar nr. 5 Craiova. Pentru problemele financiare și de dotare și-au adus o contribuție substanțială, Constantin Mosorescu, șef contabil, inginerul Tincă Chirion și Alexandru Tănăsescu din partea sectorului aprovizionare din cadrul Universității.

Organizat pe principii de funcționare unitare și în interes general, sub îndrumarea rectorului Universității din Craiova, prof. dr. Tiberiu Nicola, de către un colectiv format din: conf. dr. Alexaneru Dincă, decanul Facultății de Științe ale Naturii, prof. dr. Gh. Vraciu, șef de catedră, conf. dr. Trandafir Bălan de la aceeași facultate, în colaborare cu conducerea bibliotecii universitare, prin Maria Buz, șef Serviciu informare bibliografică și relații cu publicul, Seminarul matematic rămîne o modernă bibliotecă de specialitate și pentru generațiile viitoare.

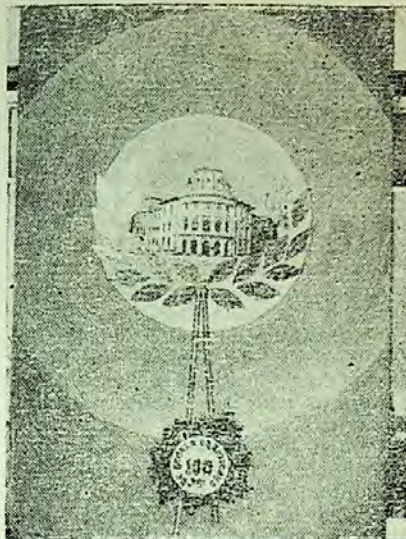
Maria BUZ

¹ Tiberiu Nicola. *Cuvînt înainte. În: Dezvoltarea învățămîntului superior în Oltenia*. Craiova, Reprografia Universității, 1979, p. IV.

² *Dinamica socială a învățămîntului universitar*. Studiu pe modelul Universității din Craiova. Coordonator, conf. univ. dr. A. Cazacu. Craiova, „Scrisul Românesc”, 1973. 279 p.

³ Florica T. Câmpean. *Vechi și nou în matematică*. București, Editura „Ion Creangă”, 1978. 191 p.

⁴ Notă: Realizarea ambianței deosebite, atît de necesară stimulării studiului, a primit un sprijin prețios din partea I.P.J. Dolj, prin arhitectul Radu Brîndușoiu.

Cele două vârste ale unei biblioteci: Biblioteca Liceului „Nicolae Bălcescu” din Craiova

Tradiții

Regulamentul școlar din 1832 preconiza măsuri pentru a se întocmi pe nesimțite o bibliotecă în școala din Craiova¹, iar pe baza raportului lui Ioan Maiorescu (profesor al Școlii centrale din Craiova înființată în 1826, tatăl cunoscutului critic și ideolog literar), Eforia Școalelor decidea „d-l bibliotecar al Colegiului (Sf. Sava), stringind exemplarele de pe la editori, să le verse și pe ale bibliotecii din Craiova”¹. Și astfel, începând cu anul 1836, Gh. Ioanid, bibliotecarul de la Sf. Sava, după ce, din dispoziția lui Petrache Poenaru, directorul Eforiei Școalelor, a strâns cărți de la biserici și mănăstiri, a vărsat o parte din aceste fonduri celei de-a doua școală a Țării Românești înființată în Cetatea Băniei, aici punându-se bazele celei mai vechi biblioteci școlare și publice din Oltenia.

Patru ani mai târziu, o poruncă a Eforiei Școalelor Naționale transmisă magistratului orașului Craiova prevedea o dată cu înființarea școlilor „spre luminarea învățaturii tinerimii” ca ele „să fie înzestrate pre cît puțință și mijloacele vor ierta (îngădui, n.n.) de o bibliotecă coprinzătoare de orice cărți... în limba românească ori tălmăcită sau compuse de autori, spre a se vedea într-o asemenea încăpere hotărâtă pentru publica învățatură, un obiect de împodobire și de neapărată trebuință”². Condițiile materiale sînt create încă

de la început, legea depozitului legal consfințind facerea „unei orânduiei cu autorul sau editorul ce va publica vreo carte din Principatul Țării Românești să fie dator să dea 5 exemplare pentru biblioteca școlii din Craiova... redactorii gazetelor și altor lucrări vor da numai cite un exemplar la fiecare dintr-aceste două biblioteci”³. Prevedere legală clară și e meritul Eforiei de a fi urmărit aplicarea ei, obligându-i pe mai puțin supușii Ion Heliade Rădulescu și Zaharia Carcalechi să se conformeze. Beneficiarii se arată și ei pretențioși și într-o nouă intervenție, din 11 martie 1838, a lui Ioan Maiorescu către Eforie prin care arăta că „Școala din Craiova n-are nici o hirtie tipărită” conștient că o bibliotecă într-o școală „e nu numai de trebuință, ci și o cinste”⁴.

Un prim inventar din 1845 arată structura celor 733 de volume ale bibliotecii craiovene: 271 cărți latinești, 227 italienești, 206 franțuzești și 29 românești. În timpul revoluției pașoptiste, biblioteca se mută în pivnițele școlii Obedeanu⁵, după care revin în 1851 în localul pe care-l ocupă și în prezent, dată la care biblioteca dispunea de circa 2000 de volume.

Începută de Ioan Maiorescu, continuată de G. M. Fontanini, organizarea bibliotecii avea să fie așezată pe baze științifice abia în 1884 de către prof. Mihai Strejanu, care timp de 18 ani a făcut din bibliotecă un ideal, pasionat bibliofil, alcătuitorul primului ei catalog sistematic, a unui regulament care prevedea „sală de lectură și „serviciu accesoriu”, pas important în transformarea bibliotecii școlare într-una publică. La 2 august 1884, ministrul G. Chițu comunică directorului liceului, B. Calloianu: „Domnule director, Mica bibliotecă școlară de pe lângă acel liceu am decis să se transforme în bibliotecă publică și să i să mărească fondul actual de cărți ce posedă. Pentru aceasta, pe de o parte am invitat pe d-l primar al comunei, ca, împreună cu dv., să alegeți localul cel mai propriu pentru instalarea bibliotecii, iar pe de alta, am onoarea a vă invita să trimiteți de urgență la minister o listă de toate cărțile ce se află în bibliotecă, cu numărul exemplarelor și editurile lor. Totodată, veți întocmi și o listă de cărțile ce credeți că ar trebui cumpărate în marginile sumei de 10 000 lei ce am destinat pentru acest scop”⁶.

În ziarul local Carpații (13 ian. 1883) același director anunță intenția conducerii școlii de a pune la dispoziția „junimii studioase” și a publicului craiovean o sală de lectură din localul liceului,

fiind transformată, așadar, alături de cele similare din Birlad și Botoșani, prin aceeași decizie ministerială, într-o instituție cu largă audiență publică.

Mai târziu, venind în sprijinul învățămîntului, se organizează, începînd din anul școlar 1912—1913, biblioteci de clasă care cuprind: 1. „Manualele de clasă în 3 exemplare, fie pentru domnii profesori, fie pentru cîțiva elevi prea săraci, ori pentru alte cazuri, cînd or lipsi o carte unui elev; 2. toate cărțile de consultat acasă pe cari le prevede programul analitic la diferite obiecte, dar din care elevii n-au decît fragmente în cărțile de clasă, recomandate; aceasta spre completarea indispensabilă a cunoștințelor școlarilor”; 3. alte cărți care ar putea contribui la dezvoltarea minții și la formarea inimii”⁷.

Creșterea colecțiilor s-a constituit, pe toată durata existenței sale, o preocupare prioritară. Un apel călduros din 20 dec. 1883 către „onoratul public, în special al Craiovei și al județului Dolj către autoritățile locale și către autorii români” pentru sporirea fondului („să înlesnească mijloacele de a mări și a ameliora acest singur început de bibliotecă, ce există pînă acum în Craiova”), căci „avem lege care obligă pe fiecare cetățean a-și instrui copiii. Dar n-avem biblioteci publice”, diriguitorii școlii fiind conștienți că biblioteca este „complimentul școlii” (Mult mai târziu, în 1962, André Maurois avea să se exprime în termeni asemănători: „școala este doar cheia care deschide porțile bibliotecii”⁸), bun „pentru cultura minții și inimii elevului”. Donațiile nu-s pe măsura așteptărilor, dar ele există totuși. Donează, între cei mai cunoscuți, vornicul Iordache Goleșcu, aga N. Brăiloiu, C. Aristia, V. A. Urechia, Eugeniu Carada, N. Titulescu (viitorul mare diplomat a ajutat ca elev în organizarea cataloagelor, în „Inmulțirea și punerea lor la dispoziția școlarilor și publicului cititor”⁹), Stăncescu Giovanni, Gh. Chițu, C. M. Ciocazan etc.⁹. Chiar primul ei organizator, profesorul bibliotecar M. Strejanu donează, la pensionarea sa din 1902, un număr însemnat și valoros de cărți, fiind trecut, conform regulamentul bibliotecii, printre fondatori¹⁰. Între 24 septembrie 1884 și august 1885, biblioteca s-a îmbogățit cu 1005 opere în 1237 exemplare, în 1889 avea 6.382 de cărți, în 1902 circa 7000 volume (cea mai mare bibliotecă școlară din țară la acea vreme¹¹), în 1923, peste 12 000 volume, pentru ca în zilele noastre, printr-o permanentă preocupare și prin alocații generoase

colecțiile să depășească 72.000 de volume carte, cu o creștere anuală de peste 2000 volume. Că îmbogățirea colecției de carte a bibliotecii a fost o dominantă a activității conducerii școlii o demonstrează adresele repetate și stăruitoare către oficialitățile timpului. Iată un caz: la 10 noiembrie 1911, prof. Manu, directorul liceului, scrie prefectului și primarului: liceul posedă „din norocire una din cele mai bogate și scumpe Biblioteci din țară, ea însăși de multă vreme stă închisă nu numai pentru marea public cititor, dar și pentru profesori și elevi”. Peste trei zile scrie episcopului Madona Dudu: „sînt mai bine de 3 ani de cînd bogata și scumpa noastră bibliotecă n-a mai fost pusă la îndemîna publicului cititor, nici a profesorilor și nici a elevilor”. La 4 decembrie al aceluiași an către minister: „biblioteca ar putea aduce nemăsurate foloase publicului cititor, profesorilor și școlariilor dacă ar fi deschisă și bine condusă”¹². Scopul acestor adrese: transformarea postului de custode

în profesor — bibliotecar și în special sprijin material pentru achiziționarea „literaturii bibliografice contemporane”.

Valoarea acestei biblioteci nu constă numai în numărul mare de ani cu care și-a onorat prezența în viața spirituală națională, ci și în valoarea fondului său de carte, despre care s-au pronunțat mai mulți cercetători¹³, motiv pentru care subliniem doar faptul că ele sînt cărți de valoare patrimonială, provenind din trei mari biblioteci celebre, atestate ca atare prin ex-libris-urile autografe: biblioteca Stolnicului Cantacuzino, cea a lui Nicolae Mavrocordat și a călătorului francez Sonnini. Sînt cărți ce oglindesc preocupările intelectualelor români pentru tot ce privește știința și cultura universală, cărți nu numai „ad usum scholae”, unele tipărite în celebrele tipografii europene Manutius și Elzevir, sînt cărți ce dau noblete instituției păstrătoare și care azi sînt plener valorificate în activitatea didactică.

Tudor NEDELCEA

1/1915—1916; inv. 4/1922; inv. 1/1923.

¹⁰ Ibidem, inv. 1/1902, f. 336—340. Despre personalitatea lui M. Strejanu, vezi: A. Vasulescu, *Biblioteca Liceului „Carol I”*, în *Ioan Miorescu*, 3, nr. 7—8, sept.-oct. 1933, p. 73—77; Ion C. Smăntănescu, *Un uitat: Mihail Strejanu*, în *Arhivele Olteniei*, 13, nr. 71—77, ian.-iun. 1934, p. 20—30, M. Andrei, *Ani de lumină*, p. 356—368.

¹¹ Conf. M. Andrei — *Ani de lumină*, p. 112—117.

¹² Arh. St. Craiova. Fond Colegiu, inv. 1/1911—1912, nenum.

¹³ A. Vasulescu, *Biblioteca Liceului Carol I*, în *Ioan Miorescu*, 3, nr. 7—8, sept.-oct. 1933, p. 73—77; I. Popescu-Teiușan, *Vechea bibliotecă a Colegiului popular „Nicolae Bălcescu” din Craiova*, în *Studiul și cercetări de documentare și bibliologie*, 6, nr. 2, inv. 1964, p. 183—196; Corneliu Dima-Drăgan, *Biblioteci umaniste românești*. Buc., Litera, 1974, 214 p.; Idem, *Biblioteca unui umanist român. Stolnicul Constantin Cantacuzino* Buc., CSCA, 1967, p. 197—203, N. Andrei, *Ani de lumină*. Craiova. Scrisul Românesc, 1976, p. 112—117; Nicolae Andrei și Gh. Pârnută, *op. cit.*

Actualitate

La cei 150 de ani de rodnică existență, activitatea bibliotecii Liceului de matematică-fizică „Nicolae Bălcescu” din Craiova se încadrează, prin înseși obiectivele sale, în acțiunea generală de pregătire și educare multilaterală în spirit revoluționar a tinerei generații. În anii de școală se formează caracterul omului de mîine, se pun bazele concepțiilor despre lume, se dezvoltă interese, se creează obișnuințe; iată de ce întreaga activitate a bibliotecii noastre se face cu scopul de a da tineretului o educație nouă, educația comunistă.

Pentru biblioteca școlară, activitatea pentru fiecare nou an de învățămînt începe încă din perioada vacanței de vară cînd se revizuieste organizarea colecțiilor, se pregătește bibliografia școlară, se întocmesc planurile de muncă, acordînd importanța cuvenită acțiunilor cultural-educative și de formare a deprinderilor de lectură și de informare. Ne preocupăm astfel selecționarea, organizarea și pregătirea colectivului de elevi ce urmează să lucreze în anul școlar respectiv pe lângă bibliotecă. De asemenea, cu ajutorul conducerii școlii, se stabilește modul de colaborare cu personalul didactic, comandantul instructor de pionieri și îndrumătorul U.T.C. pentru ca prin eforturi conjugate să împlinim cît mai eficient menirea școlii.

Principala noastră preocupare se concentrează spre asigurarea colecțiilor — și menținerea lor mereu în actualitate prin achizițiile curente — apte să susțină procesul de învățămînt la toate disciplinele, cu un accent pentru cartea social-politică, necesară deopotrivă elevilor, profesorilor și activităților cabinetului de științe social-politice al liceului.

În preocupările noastre, o semnificație aparte o are colecționarea lucrărilor semnate de foști elevi ai liceului, personalități de seamă ai științei și culturii românești.

Pentru accesibilizarea celor aproape 73 de mii de volume, biblioteca dispune de cataloage sistematice și alfabeticе, în care elevii ucenicesc în știința de a se informa.

Pentru istoria și critica literară am organizat în plus un repertoriu bibliografic orînduit pe problemele și pe scriitorii. Descrieri analitice realizăm și pentru articole social-politice, de pedagogie și învățămînt, pe baza presei și a revistelor de specialitate.

Principiile după care ne orientăm cînd procurăm cărțile răspund în

NOTE

¹ Conf. art. lui I. Popescu-Teiușan, *Vechea bibliotecă a Colegiului popular „Nicolae Bălcescu” din Craiova*, în *Studiul și cercetări de documentare și bibliologie*, 6, nr. 2, iun. 1964, p. 183. Vezi și Nicolae Andrei, *Ani de lumină*. Craiova, Scrisul Românesc, 1976, p. 112—117 și Nicolae Andrei și Gh. Pârnută, *Istoria învățămîntului din Oltenia* Vol. 1. Craiova, Scrisul Românesc, p. 450—451.

² Arhivele Statului Craiova, Fond Colegiu „N. Bălcescu”, int. 1/1837—1848, f. 141.

³ conf. art. I. Popescu-Teiușan.

⁴ Arh. St. Buc., Vornicia, dos. 7791/1838/290.

⁵ Arh. St. Craiova, Fond Colegiu, inv. 1/1854, f. 76.

⁶ Ibidem, inv. 1/1884, f. 127, 131.

⁷ Ibidem, inv. 2/1912—1913 nenum.

⁸ Ibidem, inv. 1/1902, f. 397.

⁹ Ibidem, inv. 1/1883, inv. 1, vol. 1/1892; inv. 1, vol. 2—3/1834, inv. 1, vol. 1/1895; inv. 1/1900; inv. 1/1903; 1907; inv. 1/1907—1908; inv. 1, vol. 1/1908; inv. 1, vol. 1/1908; inv. 1, vol. 1/1909; inv. 2, vol. 2/1910; inv. 1/1913—1914; inv. 1/1914—1915; inv. 1, vol. 2/1915—1916, inv. 3, vol.

primul rînd necesităților procesului de învățămînt privind toate disciplinele; urmăm apoi completarea fondului cu cartea social-politică în cantitate suficientă și cu ultimele titluri apărute încît să putem satisface cerințele elevilor, profesorilor și cabinetului de științe social-politice al liceului.

Pentru cele 72 700 volume avem patru cataloage care cuprind fișele tuturor cărților existente: două cataloage sistematice în care fișele sînt organizate pe domenii și două cataloage alfabetice.

Publicațiile cotidiene și revistele sînt constituite în colecții, legate și înregistrate la finele fiecărui an, în registrul inventar special pentru periodice.

Pentru apropierea elevilor de bibliotecă, an de an, de obicei în trimestrul I, clasele a IX-a vizitează biblioteca și muzeul istoric al liceului. Aici elevii primesc explicații cum să se servească de fișiere în alegerea cărților, cum să cercezeze dicționarele, li se dau explicații cum este organizată biblioteca, li se prezintă cărți rare și valoroase, cu valoare de patrimoniu, precum: Biblia lui Șerban de la 1688, manuscrise, cărți tipărite în prima jumătate a sec. al XVI-lea sau cărți care au aparținut cîndva unor mari personalități și care poartă semnătura lor: Nicolae Mavrocordat, Stolnicul Constantin Cantacuzino ș.a. Elevii mai au ocazia să vadă expuse în vitrine ultimele cărți apărute și cumpărate de noi, li se recomandă în special cartea social-politică, în primul rînd ultimele documente de partid pe care le avem în număr suficient de exemplare pentru a fi împrumutate acasă.

Popularizarea cărților o facem prin: liste afișate la clase și în cancelarie, prin expunerea lor în vitrine în sala bibliotecii, prin stația de radioamplificare. Mai interesant pentru elevii care intră în bibliotecă sînt cele patru vitrine cu lucrările unor scriitori contemporani, purtînd autografe: Al. Balaci, Z. Dumitrescu-Bușulenga, M. Sorescu, Violeta Zamfirescu, M. Zăciu, Zaharia Stancu, D. M. Pippidi, Horia Lovinescu, Ov. Crohmălniceanu, Al. Piru și alții (o parte fiind foști elevi ai liceului).

Eficiența eforturilor noastre și calitatea colecțiilor se reflectă în lectura elevilor, în numărul important de lucrări împrumutate. Beneficiind de o sală de lectură cu 60 de locuri, spațioasă, înzestrată cu mobilier modern și funcțional, elevii studiază cu precădere lucrări de fizică, matematică, chimie, istorie, geografie, reviste, ziare, dicțio-

naire, lucrări exceptate de la împrumut.

Activitățile cultural-educative sînt diferențiate în funcție de vîrsta cititorilor noștri și de scopul urmărit — lecturi în grup, recenzii, seri literare, concursuri literare —, integrînd ori de cîte ori este cazul mijloacele audio-vizuale și chiar emisiunile tv., liceul beneficiind de un cabinet audio-vizual, foarte bine dotat. Sînt metode ce plac mult elevilor, îi atrag, le fixează mai bine cunoștințele dobîndite. Alte forme de mare audiență: expozițiile de carte consacrate evenimentelor politico-sociale și diferitelor evenimente aniversare și sărbătorești.

Concursurile literare de tipul „Cel mai bun povestitor”, „Cel mai bun recitator”, „Recunoașteți personajul”, „Recunoașteți versurile” au o foarte mare valoare formativ-informativă, neurmîrînd doar exercitarea memoriei, spiritul de emulație prin concurs, ci și înțelegerea și interpretarea operelor literare, contribuind la dezvoltarea gustului literar și artistic, la lărgirea orizontului de cunoaștere în domeniul literaturii clasice și contemporane, românești și universale.

Biblioteca noastră sprijină cercul de creație literară, societatea elevilor N. Titulescu, sesiunile științifice organizate pe obiecte cu materialul necesar pregătirii lor, creînd deprinderi de cercetare bibliografică etc. Elevii de la cercul de creație literară se întîlnesc trimestrial la biblioteca cu poezii, prozatori și oameni de artă. În acest cadru se citește din operele acestora, dar și din creațiile proprii ale elevilor, făcîndu-se aprecieri și dîndu-se îndrumări tinerilor poeți.

În condițiile școlii de astăzi și, mai ales, ale celei de mîine, biblioteca școlară își lărgeste sfera atribuțiilor în mod corespunzător, poate chiar devansînd unele sarcini ale predării diverselor discipline școlare. Atît procesul de diferențiere cît și cel de individualizare a învățămîntului constituie temeuri în plus, care pledează pentru o lărgire a atribuțiilor bibliotecii școlare în raport cu o anumită concepție statornicită, concepție datorită căreia bibliotecii școlare îi revine și sarcina de a conduce elevul pe noile căi ale cunoașterii cît mai aproape de ultimele cuceriri științifice, tehnice, cultural-artistice. Asumarea acestor sarcini ni se pare a corespunde pe deplin indicațiilor secretarului general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu.

E. FIRAN și
R. ARDELEANU

Informare — creativitate — producție

Județ cu un potențial economic tot mai puternic — o agricultură înfloritoare și o industrie în plin avînt —, Oltul ambiționează ca, prin eforturi conjugate, în etapa viitoare, să ridice și coeficientul de creativitate al cadrelor ce activează în sectoarele de cercetare și de proiectare și deopotrivă în producție, pentru a contribui sporit la dezvoltarea științei și tehnicii românești.

În contextul unor asemenea preocupări trebuie privită și expoziția de carte tehnico-științifică organizată la Slatina, sub auspiciile Comitetului Județean Olt al P.C.R. și ale consiliilor Județean și respectiv municipal al Sindicatelor. Organizatori direcți: Biblioteca Județeană, Centrul de Librării și Comisia municipală a inginerilor și tehnicienilor.

Expoziția (cu vînzare), conținînd mai ales lucrări interesînd industria locală, a fost prezentată nu doar în sine, ci în contextul unor preocupări editoriale și ale comerțului de carte.

Ambianța cărții (Librăria „Unirea”) a favorizat un util schimb de opinii, o dezbateră de lucru privind aspectele activității de informare la nivelul municipiului Slatina și, prin extindere, al județului Olt. O dezbateră în care s-au integrat membrii comisiei municipale a inginerilor și tehnicienilor, președintele comisiilor inginerilor din marile unități, directorul Centrului de Librării, specialiștii din Biblioteca Județeană și de la alte mari unități bibliotecare, maștri, muncitori, tehnicieni, elevi și cadre didactice de la școlile profesionale. Problemele abordate:

— aspecte ale producției de carte tehnică privind ramurile ce-i interesează în cercetare — apariții binevenite, goluri tematice, ritmuri foarte lente (uneori de ani) pentru lucrările în serie, proiecte neonorate, tiraje insuficiente sau prost orientate;

— modul în care funcționează sistemul național de informare — colaborare cu I.N.I.D., OSIM, alte instituții de informare centrale (ritmurile de răspuns la solicitările lor de documentație, limitele anumitor servicii etc.);

— lipsa de circulație a informației la nivelul ramurilor industriale;

— aspecte ale organizării propriilor sisteme de informare (probleme de spațiu, de competențe, de organizare);

— necesitatea instituirii unei colaborări la nivelul rețelei de informare locale în vederea co-

ordonării achizițiilor, realizarea unor instrumente colective de informare etc. pentru mărirea potențialului informativ-documentar și mai buna valorificare a acestuia.

I. T.

Specificitatea unui Salon al cărții

Salon de carte și deschidere la nivel republican a Decadei cărții românești la Alexandria, inima Teleormanului — zonă de tradiție culturală ce a dat culturii românești personalități marcante precum Constantin Noica, Gala Galaction, Dimitrie Stelaru, Zaharia Stancu, Marin Preda, Miron Radu Paraschivescu, Dumitru Popescu ș.a. Vocația creativă are dimensiuni de masă, în județ funcționând 18 cenacurii literare, iar rădăcinile ei se află în iubirea de carte, în setea de lectură. La nivelul rețelei județene de biblioteci fiecare al patrulea locuitor are fișă de cititor, iar vânzarea anuală de carte se ridică la două milioane. Județul se mândrește a fi nu doar consumator ci și producător de carte, în ultimul deceniu 50 de lucrări ale unor autori teleormăneni văzând lumina tiparului în diferite edituri.

Biblioteca din Alexandria e departe de strălucirea anticei ei omonime. Condiții mai mult sau mai puțin obiective i-au impus de-a lungul anilor o stare migratoare — mutarea succesivă în mai multe localități neîncăpătoare și lipsite de funcționalitate determinând un anume provizorat organizatoric, pachetele de cărți adunate în stive așteptând condiții elementare de depozitare și de punere în circulație. Și aceasta în condițiile unor achiziții generoase (13 volume la sută de locuitori în anul trecut). Depășind handicapul unor asemenea condiții, harnicul micro-colectiv al acestei biblioteci (numai 5 lucrători, situație unică în țară pentru o bibliotecă de rang județean) reușește să fie o prezență vie, dinamică în viața spirituală a localității, atrăgând în sfera lecturii publice cea 10 la sută din populație și asigurând o circulație a colecțiilor de 1,2. (Evidențiem într-o paranteză elocventă, câteva performanțe: 945 de cititori și 19460 de volume difuzate, realizate per bibliotecar în anul încheiat).

Unul din mijloacele de stimulare și diversificare a intereselor față

de colecțiile deținute, de menținere a bibliotecii în atenția publicului îl constituie de bună seamă Salonul județean al cărții — ampiă expoziție cu periodicitate bienală — ajuns la a V-a ediție. Organizatori, sub egida C.J.C.E.S. Teleorman: Biblioteca Județeană, Consiliul Județean al Sindicatelor și Centrul de librării. Bilanțul celor 4 ediții ce au precedat-o pe aceasta și care este prezentat într-un inspirat panou retrospectiv ce mai cuprinde fotografiile, extrase din presa locală, programe tipărite înseamnă: 5000 de titluri expuse, 40 de cărți ale unor scriitori teleormăneni lansate (prilej pentru o colecție de cărți cu autografe constituită de bibliotecă), 65 de manifestări culturale-educative organizate, 89 de prozatori, poeți, critici literari, editori ce s-au întâlnit cu publicul teleormănean, 10 mii de participanți la manifestări. Iar Salonul din acest an — salon ce are la bază colecțiile Bibliotecii Județene, o elocventă invitație la lectură, la informare, marcată și de anunțuri și afișe speciale — ilustrând totodată producția editorială națională a ultimilor doi ani (întregită cu lucrări bibliografice, reviste referative ce mediază accesul publicului la informație), prin manifestările găzduite, de-a lungul întregii decade a cărții românești, vine să îmbogățească tabloul realizărilor și totodată să deschidă noi porți spre lectură.

Dintre toate acestea evidențiem momentul inaugural care, în mod fericit, a coincis cu deschiderea la nivel republican a „Decadei cărții românești”. În acest cadru după cuvintele rostite de gazde — Ștefan Nicolae, Președintele C.J.C.E.S., și Ion Moraru, Președintele Comitetului Municipal de Cultură și Educație Socialistă —, de intervențiile reprezentanților Centralei Editoriale („Producția editorială la nivelul cerințelor și exigențelor actuale”) și ai editurilor („Gîndirea și acțiunea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu — contribuție de inestimabilă valoare la teoria și practica procesului construcției socialiste în țara noastră” și „Cartea social-politică — factor important în formarea conștiinței înaintate, revoluționară a oamenilor muncii. Realizări și proiecte ale Editurii Științifice și Enciclopedice”), a urmat lansarea volumului „Politica externă a României. Dicționar cronologic”.

Nu ne propunem în acest context să vorbim despre structura

salonului (tematică), despre modul de panotare etc. — totdeauna perfectibile. Ci am dori să marcăm doar eficiența specifică și personalitatea salonului teleormănean.

I. L.

Decada cărții românești la B.C.S.

Biblioteca Centrală de Stat, investită cu funcția de Depozit legal, realizatoare a Bibliografiei naționale, este instituția cea mai profund legată de destinele cărții românești. Apare deci firească, binevenită și... oarecum tardivă înscrierea în programul de activitate al B.C.S. marcarea, în acest an, pe toată durata ei, a Decadei Cărții Românești.

Între cele trei variante de program posibile: manifestări model cu caracter metodic pentru bibliotecile din țară (organizator principal: Serviciul metodic); manifestări adresate publicului, cu valoare cultural-educativă, vizînd propaganda cărții, a literaturii române contemporane din toate domeniile și activități cu caracter de lucru, de dezbateri interprofesionale asupra problemelor cărții și ale informării, s-a optat, la această primă ediție, asupra celei din urmă. O precizare: propaganda manifestărilor (prin afișaj, publicitate la radio etc.) le-a făcut accesibile și publicului larg, dar care nu a reacționat vizibil prin participare, pînă la urmă de largă audiență rămînînd doar ampla expoziție de carte din holul bibliotecii reflectînd producția editorială națională.

Tematica „decadei” a fost bine gîndită și onorată de participări de prestigiu, care au conferit tinută manifestărilor. Temele au îmbrățișat deopotrivă cele două funcții de bază ale cărții, respectiv ale instituției ce-i asigură circulația — biblioteca —, cea educativă și cea informativă.

În prima categorie s-au înscris: expunerea „Opera secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tezaur de idei în teoria și practica construirii societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism”, masa rotundă „Cartea de istorie — factor principal în educația patriotică a oamenilor”, expunerea „Cultivarea dragostei de patrie — coordonată permanentă a poeziei românești” cuplată cu un recital de poezie patrio-

tică susținut de un grup de actori de elită, masa rotundă „Problemele actuale ale creației literare. Contribuția literaturii române contemporane la formarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii”.

În cea de a doua categorie s-au înscris expunerea „Cartea tehnică — mijloc indispensabil în pregătirea profesională și de specialitate” (Ion Iliescu, directorul Editurii Tehnice); dezbateră „Contribuția bibliotecii, a activității de informare bibliografică și documentară la creșterea eficienței activității economico-sociale” (Angela Popescu-Brădiceni, director B.C.S., ing. Gheorghe Anghel, director INID și dr. Ion Stoica, director B.C.U.); expunerea „Noua revoluție științifică și tehnică și contribuția științei românești la accelerarea progresului general al României socialiste” și simpozionul „Activitatea de valorificare a izvoarelor documentare privind istoria patriei”.

Desigur, fiecare din manifestările citate ar merita o „cronică” aparte, dar spațiul nu ne-o permite. Poate subiectiv, facem o mențiune specială pentru expozeul lui Ion Iliescu.

O apreciere generală se cuvine tuturor, sub raportul organizării și al conținutului, al problematicii abordate. O insatisfacție: rezerva publicului bibliotecar în a se implica activ în dezbateri.

I. L.

Zilele Bibliotecii Municipale „Mihail Sadoveanu”

Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu” este o prezență ce ține de permanențele vieții culturale ale Capitalei. Numărul cititorilor și al volumelor solicitate pentru lectură, într-o zi, la sediul și în largă rețea de biblioteci publice filiale, este de ordinea miilor. De aici pornește un flux continuu de „materie primă” pentru studiu, creație, informare curentă și îmbogățire și înfrumusețare a spiritului. Aici se desfășoară în „stagii permanente” o variată gamă de activități culturale-educative: expoziții, lansări de cărți, întâlniri cu autori, recitaluri de versuri și muzicale, ședințe de cenaclu și alte activități formative. Biblio-

teca se înscrie specific în marile sărbători ale cărții (Decada cărții românești, Luna cărții în întreprinderi, „Zilele cărții pentru copii” etc.) sau ale culturii („Primăvara culturală bucureșteană”). Dar, odată pe an, Biblioteca „Mihail Sadoveanu” iese în prim planul vieții spirituale a Capitalei, proclamându-și niște „zile” proprii, în care întreaga ei activitate se intensifică, caracterul de lucru și cel festiv armonizându-se perfect.

Din programul actualei ediții, aducem în prim plan întâlnirea de lucru cu program de comunicare, dezbateri, „Biblioteca publică — factor activ în formarea tinerei generații”. Au fost în fapt prezentate în acest cadru primele concluzii ale unor experimente biblioteconomice, desfășurate sub îndrumarea lui Nicolae Pascu, director pensionar al acestei instituții de care e încă activ legat și rezultatele unor investigații sociologice, realizate de lucrătorii Bibliotecii „Mihail Sadoveanu” și (cu valoarea de transfer de experiență), comunicarea unui oaspete, prof. Mircea Ionescu: „Fisierul analitic în sprijinul procesului de învățământ pentru disciplinele predate în clasele V—VIII. Din experiența Secției de copii a Bibliotecii Municipale Turda”.

Din categoria experimentelor comunicate au făcut parte: „Motivația psiho-socială a trecerii cititorilor de la Biblioteca pentru copii la biblioteca pentru adulți” (Ana Băluțescu); „Micul ateneu al artelor de la Biblioteca pentru copii „G. Topirceanu” (Maria Nicolau); „Un experiment de integrare psiho-socială a cititorilor — copii la Biblioteca „V. Alecsandri” (Rodica Cosmanciuc) și „Manifestarea de masă cu cartea — act de cultură și educație” (Ligia Todan). În cea de a doua categorie s-au înscris comunicările „Modelarea personalității globale a copilului prin lectură” (Horia Frunză și „Structura lecturii și profilul cultural al tineretului cititor” (Mariana Teodorescu).

Două aspecte merită în primul rând relevate în legătură cu acest dialog profesional (pentru că publicul a intrat într-un animat dialog de specialitate cu referenții). În primul rând, preocuparea lucrătorilor bibliotecii — susținută și încurajată de conducerea insti-

tuției — de a-și fundamenta științific activitatea, de a ieși din rutina unui practicim îngust, dind o perspectivă muncii prestare, și apoi, capacitatea de a asimila conceptele și metodele altor discipline, precum sociologia, pedagogia și psihologia și de a le aplica creator la propriul domeniu — biblioteconomia. Toate aceste preocupări nu vor întârzia să rodească, desigur, în practica bibliotecară, în relațiile cu publicul, reasezate și acestea pe temeiurile unei noi calități.

I. L.

„ATENELE CĂRȚII”

Depășind cadrul universitar și chiar cel bibliotecar, „Atenele cărții” se impun tot mai mult în viața culturală a Capitalei ca manifestări de larg interes prin care B.C.U. — București își exercită funcțiile informativ-educative. Temele abordate îmbrățișează un vast cimp domeniial, conștinnd cu evenimentele și problemele ce focalizează interesul general. Dintre cele programate în ultimele luni cităm „Pământ străbun, pământ etern” (participanți: prof. univ. dr. Ștefan Ștefănescu, dr. Constantin Preda, dr. Florin Constantiniu), „Cartea românească de artă — două decenii de impliniri” (prof. Dan Grigorescu, Modest Morariu, redactor șef la Editura Meridiane, cercetător științific Răzvan Teodorescu), „Mihail Sadoveanu — un sfert de veac de posteritate” (Alex. Paleologu, cercetător și Monica Spiridon, Cornel Simionescu), „Laudă păcii” (dr. Petru Ignat și prof. dr. Alex. Tănase). O manifestare aparte prin tematica ei a fost cea intitulată „Biblioteca — lăcaș și factor de cultură”, avându-i drept „protagoniști” pe Angela Popescu-Brădiceni, director al Bibliotecii Centrale de Stat („B.C.S. — expresie a biblioteconomiei românești moderne”) și pe istoricul literar Dan Zamfirescu („Biblioteca și informare în trecutul cultural românesc”), prima intervenție fiind de altfel prezentată fragmentar în nr. 3 al buletinului „Biblioteca”.

Considerind interesul larg al „Atenele cărții”, paralel cu cronicile la manifestare ne stau în atenție spre publicare și alte materiale ce se circumscriu domeniului bibliologic.

Cotarea documentelor moment important al procesului de prelucrare a colecțiilor

1. Cota și operația de cotare

1.1. Necesitatea sistematizării colecțiilor de documente deținute de bibliotecă a precedat și a determinat cotarea acestora și întocmirea cataloagelor.

1.2. Existența mai multor sisteme de așezare a colecțiilor a impus practicarea mai multor sisteme de cotare a documentelor chiar în cadrul aceleiași bibliotecă.

1.2.1. Operația de cotare a documentelor a fost introdusă treptat în practica bibliotecilor, pe măsură ce funcția cotei s-a precizat și s-a delimitat față de aceea a numărului de inventar și a indicelui de clasificare zecimală. Cotarea a evoluat paralel cu perfecționarea metodelor de organizare și de prelucrare a unor colecții devenite de la an la an tot mai bogate și cu forme de prezentare din ce în ce mai diversificate.

1.2.2. Definierea și diferențierea acestor colecții sînt de importanță deosebită. O primă diferențiere se face în funcție de destinația lor, și anume: colecții de bază și colecții organizate în vederea consultării acestora direct la raft de către cititori, fiecare beneficiind de sisteme de cotare total diferite. Organizarea și așezarea colecțiilor de bază, de exemplu, prezintă particularități determinate de natura documentului, de aceea, pentru executarea corectă a operației de cotare, definierea documentului este absolut obligatorie: carte, periodic, brevet, stas, afiș, foaie volantă, stampă, carte poștală ilustrată, disc, diapozitiv etc. Fiecare dintre acestea impune modalități specifice de cotare. Se recomandă ca, pentru documentele aparținînd colecțiilor speciale, cotarea să se facă în secțiile respective, unde dealtfel se execută și celelalte operații de prelucrare; cărțile și periodicele aparținînd colecțiilor de bază vor fi cotate pe formate în sectorul de prelucrare a colecțiilor. Tot astfel, colecțiile destinate împrumutului în afara bibliotecii.

1.2.3. În cadrul procesului de prelucrare a colecțiilor, operația de cotare se realizează cu scopul de a stabili pentru fiecare document locul pe care acesta urmează să-l ocupe — în depozit sau în raftul cu acces liber — în cadrul colecției din care face parte.

1.3. Fixarea locului documentului în colecție se realizează prin cota **topografică** — acea formulă unică și nerepetabilă prin care se indică locul unde va fi așezat în vederea conservării, regăsirii și circulației.

1.4. Atribuirea cotei și forma sa de prezentare sînt condiționate de sistemul de aranjare adoptat de bibliotecă.

1.4.1. Indiferent de forma de prezentare a cotei, cea mai importantă însușire a acesteia trebuie să fie precizia. Printr-o anume cotă ne referim întotdeauna numai la un anumit document.

1.4.2. Cota poate fi **simplă** (cînd este formată numai din cifre); **compusă** (cînd este alcătuită din cifre și litere); **individuală** (cînd se raportează la un anumit document); **de grup** (cînd reprezintă o categorie de documente); **fixă** (cînd indică locul absolut în depozit); **relativă** (cînd arată locul în raport cu alte documente din aceeași colecție).

1.4.3. Important în alcătuirea cotei este ca ea să fie logică, ușor de reținut ca simbolizare, lesne de notat și pe cît posibil, mecanizabilă.

1.5. Cota se constituie ca instrument de așezare și de regăsire a documentelor, asigurînd circulația continuă a acestora spre depozit și în afara depozitului.

1.5.1. Funcțiile cotei sînt multiple; asigură buna conservare și securitatea colecțiilor; împiedică pierderea sau rătăcirea unui document (unei valori); face posibilă circulația rapidă a documentelor, prin identificarea și regăsirea fiecărui document în parte. În timpul cel mai scurt; stabilește ordinea în depozit (sau în raftul cu acces liber), fără de care circulația nu poate avea loc, iar lipsurile nu se pot observa.

1.5.2. Chiar inventariat, un document necotat există doar parțial ca unitate de evidență, deoarece nu poate figura în cataloage, nu constituie o valoare pusă în circulație, prezența sa în bibliotecă nu este confirmată. De aceea, cota trebuie stabilită cu simț de răspundere, cu multă atenție, fără preseli.

1.6. Cota este elementul absolut necesar pentru regăsirea documentului în cadrul colecției din care face parte; ea trebuie notată clar pe fiecare document (pe carte cota se notează pe verso copertei, imediat după spațiul rezervat lipirii etichetei) pe fișele de catalog cu descrierile documentului respectiv, în acte și registre, oriunde este nevoie să reprezinte cartea.

1.7. În registrul inventar este prevăzută o coloană pentru notarea cotei realizîndu-se în acest fel legătura între acesta și situația din depozite, existența în fapt a valorilor deținute de bibliotecă și consemnate în registrul inventar; fără cotă nu este posibilă o verificare a depozitelor.

1.8. Momentul coterii diferă de la o bibliotecă la alta, dar el trebuie plasat totdeauna în așa fel încît să corespundă în modul cel mai satisfăcător cu natura și destinația colecțiilor care se prelucrează. Astfel, pentru documentele care fac parte din colecțiile de bază, la care cititorii nu au acces direct, cotarea poate fi executată și înainte, și după catalogarea și clasificarea lor; documentele repartizate însă secțiilor de împrumut la domiciliu trebuie prelucrate rapid și trimise în secțiile respective, de aceea cotarea acestora este bine să fie făcută înainte de operațiile de catalogare și clasificarea aferente.

1.8.1. Operația de cotare cuprinde la rîndul său un șir de alte operații, și anume: depistarea unicatelor și dubletelor prin confruntarea documentelor intrate în sectorul de prelucrare cu catalogul alfabetic de serviciu; operații impuse de exemplarele dublet și deopotrivă de exemplarele unicat, aparținînd aceleiași colecții; întocmirea fișei pentru catalogul topografic; cotarea propriu-zisă, repartizarea documentelor pe colecții, completarea listelor de cote pentru trecerea acestora în registrul inventar, operație ce se poate realiza și direct pe baza fișelor topografice; intercalarea fișelor topografice în catalogul topografic; trimiterea documentelor mai departe în prelucrare sau în depozit în cazul în care operația de cotare este plasată în finalul procesului de prelucrare.

1.8.2. Operația de cotare se execută respectând anumite norme, și anume:

— fiecare titlu nou primește o cotă nouă, care nu se mai atribuie nici unei alte publicații;

— toate exemplarele absolut identice (dublete) primesc aceeași cotă și se așază împreună pe raft (în afară de repartizările speciale în secții cu alte modalități de așezare);

— publicațiile în mai multe volume se unifică prin cotă, alcătuiind un tot unitar; toate volumele unei opere primesc aceeași cotă;

— edițiile diferite din același titlu primesc cote diferite;

— fiecare volum dintr-o colecție editorială se cotează independent;

— cota trebuie să figureze pe fiecare volum de bibliotecă;

— cota se fixează în scris sau pe fiecare volum de o etichetă care se aplică pe carte;

— ordinea de cotare urmărește ca așezarea documentelor în rafturi să se facă de la stînga la dreapta, și de sus în jos.

1.9. Schimbările de cotă trebuie bine justificate, deoarece antrenează multe modificări (pe fișele din cataloage, în registrul inventar. la raft pe documentele respective) și necesită mult timp. Cauzele schimbărilor de cote pot fi: treceri dintr-o colecție în alta; treceri de la fondul de carte la cel de periodic și invers; trecerea unui unicat la dublet; unificarea unor volume ale aceleiași lucrări; neatenție în confruntarea documentelor nou intrate.

Mecanizarea și automatizarea proceselor de bibliotecă nu lasă în afară operația de cotare a documentelor; preocupările în acest sens se îndreaptă spre simplificarea simbolizării acestora spre a fi cât mai pretabilă mecanizării.

2. Catalogul topografic

2.1. Face parte, alături de catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri de anonime și de catalogul sistematic, dintre cataloagele de bază ale unei biblioteci. Necesitatea alcătuirii catalogului topografic s-a făcut simțită mai ales odată cu creșterea și diversificarea colecțiilor de documente în marile biblioteci, cînd pentru organizarea lor s-a adoptat sistemul de cotare pe formate.

2.2. Catalogul topografic poate fi definit ca o enumerare atotcuprinzătoare a documentelor existente în colecțiile unei biblioteci, fiind alcătuit după un plan prestabilit și cuprinzînd descrierile acestor documente în ordinea locului pe care îl ocupă pe rafturi. Criteriul orînduirii descrierilor este deci „cota topografică”. Scopul său este de a face cunoscute totalitatea colecțiilor bibliotecii, așa cum acestea sînt organizate în depozite sau în sălile cu acces liber și de a înlesni regăsirea documentelor.

2.3. În cadrul sistemului de cataloage al bibliotecii, catalogul topografic se caracterizează, în ansamblul acestuia, ca fiind un catalog general (oglindește toate documentele existente în colecția reflectată); **principal** (constituie, alături de catalogul alfabetic, evidența cea mai completă a bibliotecii); **intern** sau de serviciu (este folosit numai de lucrătorii bibliotecii).

2.4. Catalogul topografic dă răspuns următoarelor întrebări: Cum sînt așezate diversele colecții deținute de bibliotecă? Cite titluri are bibliotecă? Ce publicație este catalogată la o anumită cotă? Ce unități se găsesc în depozit (sau în raftul cu acces liber) la fiecare poziție în parte (autor, titlu, volume, exemplare, anexe, suplimente, numere de periodice etc.)? Ce numere de inventar corespund

fiecărei cote? Ce document lipsește, atunci cînd acesta nu se află pe raft? Cărei colecții aparține fiecare document intrat în bibliotecă?

2.5. După forma lor, cataloagele topografice pot fi: sub formă de registru sau repertor; sub formă de fișe, sub formă de carte sau volum tipărit.

2.5.1. Catalogul sub formă de registru este mai ușor de realizat, constînd dintr-o simplă înregistrare topografică a documentelor într-un registru care prezintă avantajul condensării într-un spațiu restrîns și permite o mobilitate fizică a sa.

2.5.2. Alcătuirea unui catalog topografic sub formă de fișe se face pe fișe de catalog, redactate corect, după regulile de catalogare, clasate și intercalate cu multă atenție, așa cum se procedează pentru organizarea oricărui catalog de bibliotecă.

Avantajele alcătuirii unui catalog topografic pe fișe îl fac net superior registrului topografic. Dintre acestea menționăm: încorporează prompt noile intrări de documente; este foarte mobil — permite intercalarea la infinit a descrierilor noilor intrări fără a deranja organizarea existentă; permite completarea, adăugarea la aceeași cotă a volumelor sau exemplarelor primite ulterior, indiferent de numărul acestora, în timp ce registrul e limitativ în acest sens; oferă posibilitatea de confruntare mai lesnicioasă cu registrul inventar și de verificare expeditivă a depozitului; erorile pot fi ușor corectate (în cazul modificărilor de cote); lipsurile pot fi completate (există obligativitatea completării cotelor libere); fișele documentelor scoase din colecțiile bibliotecii pot fi ușor înlocuite; permite efectuarea la nevoie, a controlului existenței fișelor principale, în cataloagele alfabetice; este accesibil, ușor de organizat, fișele fiind intercalate în ordinea crescîndă a cotelor; publicațiile pe raft și fișele din catalogul topografic urmînd în aceeași ordine, confruntarea acestora în cazul verificării unor colecții se realizează cu multă ușurință fără a se întrerupe activitatea bibliotecii.

2.5.3. În cazul coterii sistematic-alfabetice, catalogul topografic se organizează numai sub formă de fișe, deoarece noile cote topografice nu se succed, ci se intercalează.

2.5.4. Pentru alcătuirea catalogului topografic al periodicelor, este indicată folosirea „foilor de colecție” așezate în ordinea crescîndă a cotelor. Aceste fișe mari pot oglinzi mai bine situația și starea periodicului (legat, nelegat, numerele de inventar și alte observații).

2.6. Organizarea cataloagelor topografice este obligatorie pentru colecțiile de bază păstrate în depozite închise, așezate pe formate, puse în circulație prin intermediul lucrătorilor bibliotecii, pe baza cotei extrase din cataloagele pentru public.

2.6.1. Catalogul topografic se întemeiază pe aceleași principii care stau la baza sistemului de cotare respectiv; se organizează după reguli stricte și uniforme; se dezvoltă în același timp cu creșterea colecțiilor pe care le reflectă; oglindește totalitatea documentelor incluse în colecții. Cînd o colecție pe care o reflectă se împarte, impunînd sisteme diferite de cotare, cataloagele topografice, oglinzind structurarea respectivă se organizează distinct; cînd un document își schimbă locul dintr-o colecție în alta, schimbarea se operează concomitent și în catalogul topografic; metodologia acestei operații în cazul colecțiilor ce urmează în ansamblul lor să-și schimbe sistemul de cotare va fi tratată în numărul viitor.

2.6.2. Numărul cataloagelor topografice ce se pot organiza într-o bibliotecă diferă în raport cu varietatea colecțiilor bibliotecii: colecții de bază (cărți,

periodice, alte documente grafice); colecții pentru împrumut la domiciliu. De regulă, pentru fiecare colecție de documente pentru care s-a utilizat un alt sistem de cotare se alcătuiește un catalog topografic distinct, de exemplu catalogul topografic al cărților din colecțiile de bază, catalogul topografic al cărților din secția de împrumut-adulți, catalogul topografic al cărților din secția de împrumut-copii, catalogul topografic al periodicelor, catalogul topografic al discurilor, catalogul topografic al notelor muzicale, catalogul topografic al hărților etc. Bibliotecile mari, care au servicii topografice speciale, pe lângă cataloage topografice distincte pentru diferitele colecții, aflate în secțiile respective, realizează și un catalog topografic de serviciu care le centralizează pe toate, util atât în procesul de completare cât și în transferurile de dublete de la o secție respectiv filială, la alta.

2.7. Redactarea fișelor topografice.

2.7.1. Fișele topografice sînt fișe de catalog de dimensiuni standard (75×125 mm), avînd o perforație la bază, la 5—8 mm distanță de marginea inferioară, pentru a putea fi fixate în sertare.

2.7.2. Fișa topografică cuprinde următoarele elemente:

— pe recto fișei — descrierea prescurtată a documentului cu datele esențiale pentru identificarea sa și care să corespundă descrierii de pe fișa principală din celelalte cataloage ale bibliotecii: autorul (sau titlul în cazul operelor anonime), titlul, volumul, ediția, datele de apariție, paginația, cota topografică în colțul din dreapta, sus, al fișei;

— pe verso fișei, întoarsă cu perforația în sus, se notează numerele de inventar, unul sub altul în ordine crescîndă de jos în sus; în cazul redistribuirii dubletelor, se va menționa în dreptul numărului de inventar noua destinație a exemplarului în cazul catalogului topografic centralizat (filială, secția pentru copii, depozit rezervă etc.) sau se șterge din cel al secției prin barare; cînd se descriu publicații în mai multe volume, înaintea fiecărui număr de inventar se specifică numărul de ordine al volumului respectiv.

2.7.3. Fișele topografice se așază în fișiere verticale, compuse din sertare de dimensiuni corespunzătoare fișelor de catalog, ele fiind fixate în sertare prin trecerea unei vergele metalice prin perforația de la baza fișei. Aranjarea fișelor în catalogul topografic se face imediat după cotarea unei partide, în ordinea cotei topografice, în funcție de sistemul de cotare utilizat: în cazul coterii sistematic-alfabetice fișele se aranjează urmărind indicele cotei, iar în cadrul acestuia semnul de autor (în acest catalog fișele topografice, pe măsura coterii, se intercalează printre fișele cu același indice de cotă, urmărindu-se semnul de autor); în cotarea pe formate fișele topografice se aranjează pe formate, iar în cadrul fiecărui format în ordinea crescîndă a numerelor urmărind să nu rămîna goluri, să nu se suprapună numerotarea, să nu se confunde formatele (în cazul cotelor rezervate, intercalarea se face cu atenție pentru a nu se produce încurcături care să necesite apoi schimbări de cote sau recotări).

2.7.4. Pentru precizia așezării și facilitarea căutării în catalog, se recomandă folosirea fișelor divizionare pentru a marca fie indicii de cotă utilizați (în cotarea sistematic-alfabetică), fie grupe de cîte 500 sau 1000 de poziții în cotarea pe formate; cu ajutorul fișelor divizionare se pot delimita cotele rezervate (cifra de început și de sfîrșit, cu explicația necesară, sau eventualele transferuri de

documente cu caracter temporar. Fiecare sertar al catalogului topografic este prevăzut cu o etichetă, care menționează cotele cuprinse în sertarul respectiv.

2.8. Multă vreme catalogul topografic s-a confundat cu registrul inventar extînd un singur opis de control ce îndeplinea două funcții. Această confuzie s-a născut din specificitatea unui mai vechi sistem de organizare a colecțiilor în ordinea numerelor de inventar care jucau și rol de cotă—sistem ce se menține pentru unele colecții speciale. Pentru a înlătura confuziile care încă mai stăruie, mai ales în ceea ce privește funcțiile acestora, trebuie avute în vedere netele diferențieri ce există între catalogul topografic și registrul inventar, și anume:

— catalogul topografic ne arată cîte titluri are biblioteca, registrul inventar cîte unități are biblioteca;

— catalogul topografic reflectă așezarea colecțiilor pe raft (în depozite sau săli cu acces liber); registrul inventar oglindește mărirea colecțiilor ce le deține biblioteca pe ansamblu;

— catalogul topografic înregistrează la aceeași cotă mai multe unități (toate volumele și exemplarele aceluiași titlu); registrul inventar consemnează documentele individual, unitate cu unitate, astfel încît volumele și exemplarele aceluiași titlu primesc numere de înregistrare diferite, sînt uneori distanțate între ele, după data intrării lor în bibliotecă;

— catalogul topografic este mobil, se poate modifica în funcție de schimbările intervenite în depozite sau în repartizarea pe colecții; registrul inventar nu se poate modifica; în vreme ce primul este un instrument de lucru, cel de-al doilea este un document.

2.9. Gestionarii unei colecții, pentru o mai bună supraveghere a gestiunilor, își pot constitui pentru colecția respectivă o „stradă de depozit” adică un topografic redus la cea mai simplă expresie, numai cu două rubrici 1. Cotă. 2. Număr de inventar.

În încheiere, insistăm asupra faptului că, datorită mobilității sale, catalogul topografic pe fișe poate fi utilizat în executarea unor lucrări dificile ale bibliotecii: o verificare operativă a unor colecții este posibilă numai cu ajutorul catalogului topografic, fișele acestuia putînd fi așezate rapid, după confruntarea cu documentele, în ordinea numerelor de inventar pentru confruntarea cu acesta; de asemenea fișele pot fi așezate în ordinea alfabetică a autorilor sau a titlurilor de anonime și în felul acesta putem realiza ușor un control al cataloagelor alfabetice ale bibliotecii pentru a vedea dacă documentele existente sînt reflectate în totalitatea lor. După realizarea unor astfel de lucrări catalogul topografic va fi rearanjat în forma sa inițială și anume în ordinea crescîndă a cotelor topografice.

Elena SABADAC

Bibliografie

Tenea, Ecaterina. *Cotarea publicațiilor*. În: *Consultații de biblioteconomie*. București, 1969, p. 239—269.

B.C.U. Serviciul de catalogare și clasificare. *Ghid de catalogare și clasificare a colecțiilor bibliotecilor universitare din România*. Coordonator: Victoria Curcăneanu, Buc., 1976, p. 353—370.

B.C.S. Serviciul topografic. *Cotarea colecțiilor*. (Lucrare de atestare. Manuscris dactilografiat). Buc., 1986.

În sprijinul bibliotecilor specializate din întreprinderi și instituții

ABC-ul activității de informare și documentare

INDICE DE COTĂ. UNITATEA DE FOND DOCUMENTAR

Pe baza elementelor de caracterizare preliminară a unui document rezultate din prelucrarea documentară preliminară se poate constitui un indicativ compus din litere și cifre care se definește ca indice de cotă.

Indicele de cotă reprezintă un indicativ compus din următoarele elemente:

$$I_c \equiv \frac{\varphi N_i}{\theta N_e} \frac{C_s i \sum_{l=1}^n T_{est}}{\alpha_k K_{v_j}} \frac{N_s}{C_i}$$

unde: φ N_i reprezintă indicativul de format și numărul de inventar acordat unității de bibliotecă;

φ desemnează mărimea formatelor utilizate în activitatea de bibliotecă, poate fi reprezentată astfel: A = pînă la 20 cm, B = pînă la 26 cm, C = pînă la 38 cm, D = pînă la 46 cm, E = peste 46 cm;

N_i — numărul de inventar;

θN_e — reprezintă indicativul categoriei de literatură tehnico-științifică și număr de ordine în registrul de apariție al editorului;

θ — caracterizează diversitatea tipurilor;

ISSN (publicație periodică); ISBN (publicație neperiodică); STAS, GOST, ISO ș.a. = documente normative de standardizare; L, D = documente normative cu putere de lege sau decret; CB = cercetare bibliografică; T = traducere; PT = produs tehnologic etc.).

N_e — numărul de identitate emis de elaborator, exprimă numărul acordat documentului de elaborator Ex. ISSN 0001—0024, STAS 4412/1973, T 57 234, CB 4327, PT 265;

$C_s \sum_{i=1}^n T_{est}$ — indică codificarea semantică a conținutului și a sistemelor privind echivalența formal-simbolică.

C_s este simbolul codificării semantice prin descriptori;

T_{est} simbolizează seria de transfer de echivalență semantică, înțelegînd prin aceasta sistemele de clasificare numerice și alfa numerice.

α_k — indice de ordonare alfabetică (Ki); $i=1$ să se indice ordonarea alfabetică după autori și prin $i = 2$ să se indice ordonarea alfabetică după titlu. K_j — desemnează colecția și locul pe care documentul îl ocupă în colecția — K_j ; volumul sau fascicula.

N_s — indică natura suportului documentului. Datorită diversității naturii suportului, dăm câteva exemple: h = hirtie, s = sticlă, mf = microfilm, mfs = microfisă ș.a.

C_i — indică destinația materialului documentar (categoria de cititor) unde $i = 1$ (0—5 ani); 2 (5—7 ani); 3 (7—10 ani); 4 (10—14 ani); 5 (adolescent — tineret); 6 (studenți); 7 (adulți — cu 7.1. — savanți 7.2. profesori ș.a.).

Un exemplu practic de indice de cotă:

$$I_c \frac{A 128222}{ISBN 0028-3-421X} \times \frac{P 42;669-Metalurgie}{A 99; M 22: K^4_1} \times \frac{H}{7}$$

Conform criteriului de ordonare a fondului documentar impus de cerințele activității beneficiarilor se alege un element caracteristic din indicele de cotă ca element de organizare a fondului documentar denumit cotă.

Toate exemplarele aceluiași material documentar, indiferent de data la care au fost primite, vor primi aceeași cotă. De asemenea, se va da aceeași cotă tuturor volumelor fasciculelor aceleiași lucrări, chiar dacă acestea nu se primesc în același lot.

Se definește o unitate bibliotecară ca fiind suportul documentar individual sau colectiv (colecție, serie etc.) care este cuprins într-o unitate fizică (volum, casetă, bandă, disc, bobină de microfilm, microfisă etc.) ce se manevrează ca un tot unitar.

ORGANIZAREA FONDULUI DOCUMENTAR

Organizarea fondului documentar reprezintă funcția de bază în asigurarea operativității regăsirii și punerii la dispoziție a materialelor documentare. Această activitate constă în orînduirea acestuia, de păstrare și asigurarea condițiilor tehnice de păstrare, în funcție de categoria de literatură tehnico-științifică și de natura suportului (umiditate, temperatură, protecție microbiologică și materială), precum și asigurarea circulației materialului documentar spre valorificarea conținutului informațional (lectură pe loc sau împrumut). Organizarea fondului documentar se realizează în funcție de modul de constituire a colecțiilor de material documentar (apariție individuală sau în serie).

Organizarea materialului documentar cu apariție în serie impune două procedee: fie că se lasă locul disponibil în orînduirea materialului pentru completarea colecției, fie că se organizează un fond documentar temporar care centralizează colecția. La completarea acestui material documentar în seria anuală, lunară etc. se tratează ca un material cu apariție individuală.

Organizarea fondului documentar poate prelua drept criteriu de organizare orice cotă conținută în elementele indicelui de cotă și se bazează pe prin-

cipiul asigurării funcționabilității optime (calculul prin metode PERT sau grafuri), respectării aspectului fizic determinat de natura suportului (greutate, dimensiuni, condiții de păstrare și manevrare ș.a.), frecvenței solicitării acestuia, precum și continuității așezării în ordinea cotelor, începând de sus în jos și de la stînga la dreapta.

Modul de organizare are la bază soluțiile conținute într-un proiect tehnic, prin organizarea atît pe verticală, cît și pe orizontală.

Schimbarea modului de organizare atrage după sine o activitate laborioasă atît ca manoperă, cît și sub aspectul costurilor aferente.

Atribuirea spre păstrare, întreținere și mișcare a fondului documentar unor persoane atrage după sine calitatea de gestionar și de gestiune a acestuia. Inventarierea fondului documentar se realizează conform instrucțiunilor în vigoare.

Dispozitivele și utilajele specifice depozitării materialului documentar sînt proiectate și executate de unități specializate profilului și naturii suportului de literatură tehnico-științifică.

Personalul care lucrează în activitatea de organizare a fondului documentar este specializat pentru îndeplinirea acestor funcții, denumindu-se bibliotecar. Raportul între activitatea acestuia și numărul de unități de bibliotecă se definește ca normă de lucru, care este reglementată prin acte normative.

Personalul care execută prelucrarea documentară preliminară prin culegerea, selectarea și înregistrarea datelor bibliografice se numește documentarist. Raportul între numărul de fișe bibliografice și activitatea acestuia se numește normă de lucru și se stabilește conform actelor normative.

Organizarea cărților

Orînduirea pe format. După acest sistem, toate cărțile din fondul bibliotecii se împart după înălțimea lor, stabilindu-se mai multe grupe, de pildă în formatul I sau A, II sau B, III sau C, IV sau D, V sau E. **Orînduirea sistematică** (după cuprinsul cărții) Pentru o asemenea așezare cărțile se împart în grupe după subiectele tratate, conform grupelor mari din gruparea tematică. În interiorul aceleiași grupe, cărțile se așază în ordinea alfabetică a numelui autorilor sau — dacă nu au autor — în ordinea primului cuvînt din titlu. În acest sistem de orînduire se lasă la fiecare poliță un spațiu de creștere de 20—25 cm pentru cărțile noi din specialitatea respectivă.

Pentru ca bibliotecarul să nu fie nevoit să stabilească de fiecare dată ordinea alfabetică a numelui, se folosesc „semnele de autor” alcătuite din inițialele numelui și două cifre corespunzătoare. Pentru aceasta au fost stabilite tabele speciale, în care silabele de la începutul celor mai cunoscute nume de autori sînt așezate în ordinea alfabetică, fiecărei silabe (sau grup de silabe) corespunzîndu-i un număr alcătuit din 2 cifre.

Orînduirea în funcție de frecvența cererii de către cititori a lucrărilor din grupa respectivă (cele din tematica unității cît mai aproape de sala de lectură).

Orînduirea cărților după numărul de inventar, adică după ordinea în care au intrat în bibliotecă. În acest caz, numărul de inventar este în același timp și cotă, adică arată locul cărții în raft. Acest mod de organizare este adoptat de bibliotecile care au fonduri documentare mari.

¹ Decret 399/1977.

Organizarea revistelor

Așezarea se face în ordinea alfabetică a titlului, iar în cadrul fiecărui titlu în ordinea cronologică (pe ani) și în interiorul anului pe numere. Pentru o mai ușoară servire a publicului, bibliotecarul poate eventual așeza revistele românești deosebit de cele străine.

Organizarea ziarelor. O bibliotecă poate asigura o depozitare specială dacă se menține în mod permanent un număr mare de ziare legate. Există un mic număr de ziare mai vechi care au o lungime și o adîncime mai mare. Ele pot fi depozitate în tipuri de rafturi speciale.

Organizarea standardelor. Orînduirea standardelor în rafturile bibliotecii se poate face după două sisteme. După primul sistem, standardele se așază ținîndu-se seama de indicativul lor. Este o orînduire sistematică pe ramuri industriale și în cadrul lor pe grupe și subgrupe. La această orînduire se ia în considerație mai întîi litera din indicativ, apoi cifra, și numai în cadrul aceluiași indicativ standardele se așază în ordinea crescîndă a numerelor lor. După al doilea sistem, standardele se orînduiesc în ordinea numărului de standard, fără a se mai ține cont de alte elemente. Acest sistem nu permite o grupare a materialului pe domenii. Pentru identificarea unui standard este necesar să se consulte catalogul sau indicatorul de standarde în vederea stabilirii numărului standardului căutat.

Organizarea brevetelor de invenții. Pentru brevete, cea mai simplă metodă de orînduire este după țară și numărul de ordine al brevetului. Este bine să se adopte acest sistem, folosit în prezent în cele mai multe biblioteci tehnice, deoarece este foarte simplu, rămîind ca pentru găsirea unui anumit brevet sau a brevetelor privind anumite probleme să se folosească catalogul sau cataloagele de brevete întocmite de bibliotecar.

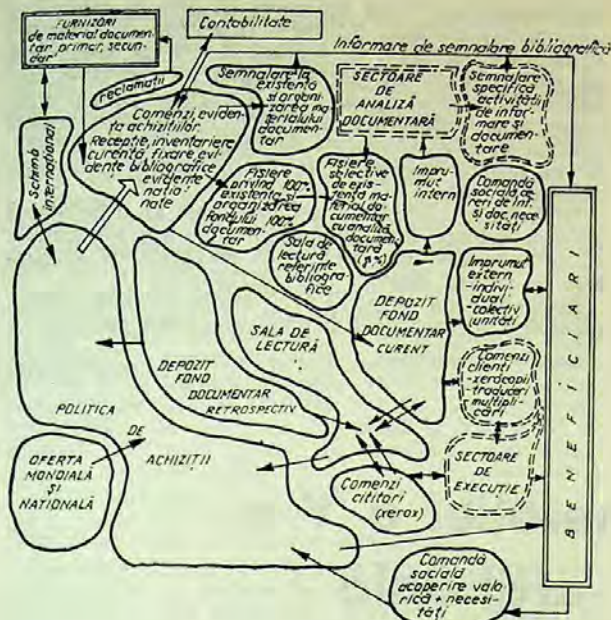
Organizarea planșelor. Se așază pe rafturi în ordinea intrărilor în bibliotecă și se numerotează de la 1 în continuare. Planșele pot fi așezate și după mărime între celelalte lucrări din grupa din care fac parte.

Organizarea proiectelor și a desenelor industriale. Se orînduiesc în ordinea crescîndă a indicativului lor, grupîndu-se la un loc toate desenele care formează un proiect. Pentru o bună păstrare, proiectele și desenele nu trebuie îndoite. Dificultatea păstrării lor constă și în faptul că desenele nu pot fi orînduite pe format, deoarece indiferent de dimensiunea colii, ele trebuie grupate pe lucrări. Planurile se pot pune fiecare în plicuri sau pungă mari de hirtie, special confecționate.

Organizarea atlaselor. Atlasele reprezintă un alt tip uzual de volum supradimensional. Cele depozitate într-o colecție de referință sînt în general așezate în utilaje special construite. Alte atlase care intră în această categorie sînt în general depozitate într-un spațiu care conține și alte tipuri de specii (hărți, planuri ș.a.).

Organizarea cataloagelor de produs sau comerciale. Una din metodele de așezare a cataloagelor comerciale, recomandată de bibliotecari cu practică îndelungată în uzine, este aceea alfabetică, după numele firmelor.

O variantă la această metodă este așezarea cataloagelor comerciale pe țări și, în cadrul țării respective, în ordinea alfabetică a firmelor sau a numelui fabricantilor. Sistemele descrise mai sus au avantajul de a permite o așezare precisă în raft a cataloagelor comerciale, fără posibilități de confuzie. Ele împiedică însă gruparea cataloagelor comerciale pe pro-

duse similare sau înrudite. Identificarea unor anumite produse se va face însă cu ajutorul catalogului pe noțiuni sau subiecte, pe ale cărui fișe sînt indicate atît prospectele individuale cît și pagina din catalogul comercial care conține descrierea produsului căutat, precum și numele firmei producătoare.

Organizarea prospectelor industriale sau editoriale. Prospectele conținînd descrierea unui singur produs, spre deosebire de cataloagele comerciale, pot fi orînduite și pe subiecte, ceea ce, în cazul accesului liber la raft, prezintă avantajul pentru cercetător de a găsi grupate la un loc, într-o singură mapă sau cutie, toate prospectele referitoare la același produs, indiferent de firmă sau țară. Pentru orînduirea unităților de prospecte se recomandă folosirea cutiilor speciale de broșuri. Cutia se va așeza ca orice volum la locul ce-i revine conform literelor denumirii firmei sau a produsului respectiv. Dacă în aceeași cutie vor intra două sau mai multe firme, sau în cazul orînduirii pe subiecte a mai multor produse, ele se vor despărți printr-un carton.

Organizarea microfilmelor. Cel mai sigur mijloc de păstrare a microfilmelor în formă de suluri este păstrarea lor în cutii de metal, de preferință de aluminiu. Materialul utilizat pentru păstrarea microfilmelor trebuie să aibă hidroscopicitate foarte joasă, să nu permită accesul căldurii sau flăcării (filmul este inflamabil), precum și a substanțelor chimice. După cum se vede, acest material este foarte sensibil la diferiți agenți și trebuie păstrat cu cea mai mare băgare de seamă.

Cînd se minuiesc microfilmele și se scot din cutii sau plicuri este recomandabil să se poarte mănuși albe de bumbac. Pe cutii se scrie numărul de inventar al microfilmului, precedat de litera M, de exemplu M 146. Se mai scrie și titlul lucrării, prescurtat, dacă este nevoie. Dacă cutia este de metal, aceste indicații se scriu cu vopsea albă. Pe fiecare poliță sau pe fiecare sertar, se aplică o etichetă pe care se scrie primul și ultimul număr al microfilmelor

aflate pe acestea. Cutiile microfilmelor se pot ține în dulapuri cu sertare sau pe rafturi, în ordinea crescîndă a numărului de inventar.

Negativele executate pe pelicule foarte scurte, 5—15 cm lungime și 36 mm lățime, mai pot fi așezate și în plicuri prevăzute cu cîte 4 buzunare longitudinale, în care se introduce cîte o bandă de film. Fiecare buzunar are un număr de ordine în cadrul numărului pungii, care este numerotată ca și o cutie. Pungile pot fi grupate într-o mapă cu clape legate de șiret.

Organizarea microfîșelor impune aceleași condiții de păstrare ca la microfilme, însă depozitarea se realizează în plicuri special confecționate.

Microfîșele pe suport transparent (denumite în continuare „microfîșe”), inventate relativ recent (în 1941 de către dr. J. Gabel din Mainz) sînt cele mai uzuale microfîșe (microfîșele opace sînt denumite microcartele). În general, microfîșele se clasifică după numărul de imagini pe care îl conțin:

Organizarea fotografiilor se realizează în ordinea numărului lor de inventar și se păstrează în învelișori de protecție formînd albume sau fotocli. Acestea trebuie confecționate din materiale care nu constituie un mediu favorabil pentru mucegai (hîrtia albă fără sulfat ca tiosulfat; celofanul, de pildă, este plastifiat cu glicerină, care este un mediu favorabil dezvoltării mucegaiului). Fiecare fotografie se păstrează într-un plic separat. Plicurile se pun de preferință în cutii de carton, care se pot așeza fie pe rafturi, fie în dulapuri încuiate sau în mape de carton cu clape legate. Pe cutia sau mapa în care se așază plicurile se va scrie: numărul cutiei sau mapei și numerele de ordine pe care le conține.

Organizarea clișeelelor executate fie pe sticlă, fie pe peliculă. Ele se așază vertical, niciodată unul peste altul, chiar dacă se găsesc în ambalajele lor de protecție. Clișeele prevăzute cu ambalaje de protecție se așază vertical într-o cutie specială. Fiecare negativ se introduce într-o pungă de material transparent, în așa fel încît să poată fi examinat fără a degetele să vină în contact cu clișeul. Cusăturile pungii trebuie să fie în dreptul marginii clișeului. Negativul se introduce în pungă în așa fel încît partea cu emulsie să nu atingă cusătura pungii. Pe punga transparentă se lipește o etichetă pe care se scriu: numărul de inventar al clișeului, numărul cutiei, al pungii sau mapei și numărul de ordine în interiorul cutiei, pungii sau mapei. Pungile se așază în cutii pe măsura intrării lor în bibliotecă.

Organizarea materialelor înregistrate pe discuri de gramofon. Specialiștii sînt de părere că acestea trebuie păstrate separat de restul materialelor bibliotecii, organizarea efectuîndu-se în ordinea crescîndă a numărului de inventar. Fiecare disc se păstrează într-un plic de hîrtie rezistentă. Mai multe plicuri pot fi introduse într-o pungă mai mare de hîrtie groasă, care se păstrează vertical în cutii sau se agață pe fiecare plic sau cutie; se scrie numărul de inventar, cuprînsul plăcii sau benzii (autor, titlul lucrării, felul lucrării adică conferință, comunicare, prelegere etc.), locul unde a fost prezentată (oraș, instituție, universitate, sală etc.), data cînd s-a făcut prezentarea sau expunerea, precum și orice fel de amănunt care aduce lămuriri asupra celor cuprinse pe placă sau pe bandă. Discurile și benzile fiind ușor deteriorabile trebuie tratate cu multă grijă. Ele nu se incredințează cititorului, ci se minuieste numai de bibliotecar. Cel care minuieste aceste materiale va purta întotdeauna, în timpul lucrului, mănuși de bumbac.

Organizarea benzilor magnetice. Benzile magnetice se păstrează în cutii confecționate special (suporturi de plastic sau casete). Atât pe plicurile care conțin discurile, cât și pe cutiile pentru benzile de magnetofon.

Organizarea traducerilor de articole dactilografiate. Se păstrează în dosare, mape sau cutii speciale și se așază în raft, în ordinea intrării lor în bibliotecă, după numărul de inventar sau după cotă.

Organizarea foilor volante, fișelor, articolelor decupate se realizează simultan cu traducerile de articole sau în casete special construite (pentru fișe, foi volante).

În munca de îndrumare a cititorilor, bibliotecarul are nevoie de o serie de lucrări ca de exemplu: dicționare, enciclopedii, manuale, reviste de referate, materiale de îndrumare sau alte materiale. Toate aceste

instrumente de lucru pot servi în aceeași măsură și cititorilor bibliotecii. Pentru a fi oricând la îndemâna celor care lucrează în bibliotecă, ele se orânduiesc pe rafturi deosebite, într-o ordine pe care și-o stabilește bibliotecarul, așa cum îi convine pentru o cifră mai bună desfășurare a muncii. Singura condiție este ca să aibă o evidență limpede a fiecărei unități. Secția aceasta specială a bibliotecii poartă numele de bibliotecă uzuală.

Bibliotecarul are de altfel libertatea să orînduiască separat oricare din publicațiile care știe că trebuie să le servească mai des, dacă socotește că aceasta este în folosul bunului mers al bibliotecii.

În schema de la p. 25 se prezintă structura organizatorică a informării de semnalare bibliografică.

Emil VLAD

Calculatorul generației a V-a și inteligența artificială

I. Calculatorul din generația a cincea, cel la construcția căruia se lucrează în prezent, va reprezenta o mutație în concepția și tehnologia calculatoarelor electronice căci cea de-a cincea generație se bazează pe utilizarea conceptelor informaționale ale inteligenței artificiale.

Amintim că generația I (1946—1956) s-a caracterizat din punct de vedere al hardward-ului (termen general care desemnează circuite, dispozitive, echipamente, toate unitățile fizice dintr-un calculator) prin tuburi electronice și tamburi magnetici. Celei de-a II generații (1957—1963) i-au fost specifice tranzistorii și memoriile diferite. Cea de-a III-a generație (1964—1981) s-a caracterizat prin circuite integrate, memorii semiconductoare și discuri magnetice. În sfârșit, generației a IV-a (1982—1989) îi sînt proprii circuitele integrate pe scară largă și foarte largă, precum și memoriile cu bule optice și discuri magnetice. Defectul primelor tipuri de calculatoare consta în prețul lor ridicat, datorită hardward-ului lor. Deficiența ultimelor calculatoare se datorește costului mare al softward-ului (termen care desemnează totalitatea programelor, preocupările corespunzătoare realizării acestora, analizele și cercetările efectuate în legătură cu programele), căci între timp prețul hardward-ului a scăzut. Se speră ca noul calculator la care ne vom referi mai jos să depășească și această greutate.

Celei de-a V-a generații de calculatoare nu li se mai potrivește de fapt numele de calculatoare, ci, mai degrabă, cel de „sisteme de procesare a informației de cunoaștere”, ele fiind niște sisteme anume create pentru a îndeplini funcții și inteligență artificială. Aceste procesoare vor folosi limbajul natural, vocea, imaginea, deosebit de evaluate și performante, ele vor rămîne cu certitudine însă departe de puterea de gândire a omului. Nașterea lor este planificată pentru sfîrșitul deceniului acesta.

Calculatorul la care ne referim va fi mai mult decît un ajutor pentru om, va fi un colaborator al acestuia în domeniul cunoașterii. Noile sisteme denumite expert vor avea implicații adînci și în domeniul documentar-biblioteconomic

Principalele funcții ale viitorului calculator vor fi:

1. **Funcția de inferență logică și rezolvare de probleme** (operație intelectuală prin care se trece de la un adevăr la altul, pe baza legăturii sale cu cel dintîi — deducția este o inferență). Implementarea unor astfel de funcții va conduce la sisteme-expert capabile chiar de raționamente deductive și inductive și de luare de decizii pe baza unor date incomplete.

2. **Funcția de acumulare și prelucrare a cunoștințelor.** Se prevede realizarea de noi arhitecturi pentru structurile de programare.

3. **Funcții de interfață inteligentă** (dispozitiv care permite comunicarea între două dispozitive funcțional deosebite, de exemplu om-mașină). În vederea ușurării contactelor om-mașină se preconizează prezentarea și transferul informației grafice sub formă sonoră.

4. **Funcții de programare inteligentă.** Efortul de programare va fi redus prin generarea automată a programelor (validarea automată a programelor, noi limbaje de programare etc.).

Calculatoarele din generația a V-a se vor caracteriza printr-un nou stil de programare. Instrumentele acestea, legate de arhitecturi noi (non von-Neumann), microelectronică, baze și bănci de cunoștințe etc. sînt intim conexe cu inteligența artificială și de aceea vor exercita un impact deosebit asupra omului, care va putea să pășească la o activitate preponderent informațională.

II. Conceptul de inteligență artificială include în mod implicit ideea apropierii modului de funcționare a calculatorului de cel al sistemelor biologice și al omului. Ne-am deprins că domeniul ale cunoașterii, dintre cele mai uzitate și eficiente, nu pot fi definite cu precizie, că definițiile acestora evoluează în timp, datorită dinamismului lor. Și definiția inteligenței artificiale formează un concept deschis! Mihai Drăgănescu a propus următoarea definiție [provizorie] „o proprietate a structurilor informaționale dinamice constituite din simboluri, indiferent de forma și suportul lor fizic, implicînd ordonarea sintactică a simbolurilor și o semantică de ordinul I,

Publicul de duminică

caracterizată prin receptarea de informații externe ei, pe plan pur informațional sau în raport cu o realitate materială (substanțială) prin construirea de modele proprii de cunoaștere asupra acestora, inclusiv comunicarea către acestea".

Specifică calculatoarelor din cea de-a V-a generație, inteligența artificială nu este identică cu un „creer electronic” sau cu o „mașină de gândire”; ea reușește doar să imite unele modele ale inteligenței umane. Deși apariția ei reprezintă o provocare la cunoaștere și creație pentru om, ea este cu totul altceva decât inteligență umană.

Ioan Georgescu arăta de curând (sfârșitul anului 1985) că „inteligența este generarea ideilor, descoperirea cauzalității fenomenelor, abstractizarea complexității, în structuri simple, mecanismul acestora nu este încă elucidat, dar dacă va fi vreodată atunci astfel de manifestări nu vor mai fi considerate ca inteligente; ele vor intra în rutină și vor putea fi automatizate. Vor apărea cu siguranță alte necunoscute, pentru aflarea cărora să nu putem folosi instrumentul formal, pe care le vom considera ca fiind abordabile numai cu această proprietate nedefinită pe care am numit-o inteligență”.

Inercind de a explicita și reprezenta pentru mașină ceea ce se petrece în mintea omului cîștigăm însă un spor de clarificări, înțelegeri pertinente și facem o serie de evaluări corecte despre mecanismul creierului nostru.

Inteligența artificială, motiv de fascinație, dar și de anxietate în deceniul trecut, este azi judicios estimată, omul fiind pe deplin conștient de valoarea cugetării sale.

Încă din negura vremurilor, oamenii au fost captați de roboți. Să construim roboți, adică automate adaptabile condițiilor mediului înconjurător, înlocuind sau amplificând una sau mai multe funcțiuni ale omului în acțiunea sa ecologică, a stîrniți imaginația înaintașilor. Azi robotica industrială este în înflorire.

Legat de generarea de cunoștințe cu ajutorul inteligenței artificiale se vorbește mult în zilele noastre de o nouă ramură denumită „ingineria cunoștințelor” ce deschide frumoase perspective omului.

Un program de inteligență artificială bazat pe un nivel elevat de cunoaștere într-o specialitate oarecare este numit sistem-expert. Ideea aceasta, apărută încă în 1964, se dovedește deosebit de performantă în contextul noilor instrumente.

Au apărut deja sisteme-expert pentru genetica moleculară, spectroscopie, geologie, pentru diagnosticarea infecțiilor bacteriene, a maladiilor pulmonare, stomacale, oculare, pentru diagnosticarea și tratarea afecțiunilor psihice etc. În matematici au fost demonstrate cu mare rapiditate teoreme cunoscute și au fost dovedite teoreme pe care matematicienii timp de peste un veac nu au putut să le demonstreze. Au apărut de asemenea și sisteme-expert în domeniul documentării.

Pentru probleme bine structurate sistemele factice de regăsire automată a informațiilor conduc la sisteme de informare logică, iar pentru probleme slab structurate la funcții euristice, cu ajutorul cărora se pot dobîndi noi informații. Sînt „create” chiar unele interdependențe între fapte, sînt sintetizate informații. Metoda ajută la simularea de prognoze, la formularea unor noi ipoteze, la comparații locale și globale, pornindu-se și de la colecțiile de bibliotecă. Un întreg orizont euristic ce ni se deschide!

Eliza ROMAN

Principalul obiectiv al activității bibliotecii publice este de a mijloci comunicarea și propaganda valorilor creației din toate domeniile — politicologie, știință, tehnică, artă — materializate în textul imprimat, de a înlesni folosirea acestuia în procesul de educare, pregătire și perfecționare politică, profesională și general-culturală a oamenilor. Biblioteca publică a devenit, în zilele noastre, una dintre instituțiile cărții cu posibilitatea de a asigura informarea și documentarea oricărei activități, extinsă pe orizontală la dimensiunea colectivității servite, iar pe verticală la dimensiunea și conținutul colecțiilor și a serviciilor pe care le oferă.

Oscilațiile în frecvența și volumul lecturii, înregistrate de o bibliotecă sau alta, provoacă alarmă în rîndul unor observatori ai fenomenului, de regulă din afara instituției, mergînd pînă la formulări concludive de tipul „bibliotecile sînt condamnate”. Se poate demonstra că aceste oscilații sînt cauzate de o sumă de factori interni sau externi instituției, cu acțiune temporară și conjuncturală, în timp ce interesul de lectură este o constantă a epocii.

În cele ce urmează, argumentăm fie și numai o citime din locul pe care-l ocupă biblioteca publică în satisfacerea cerințelor de lectură, gradul de solicitare a serviciilor fiind implicit confirmarea posibilităților de rezolvare a acestora. Și pentru că cifrele și datele prelucrate matematic au credit, atunci cînd sînt reale, vom uza și noi de ele.

Pentru a fi concludentă demonstrația noastră, am ales, dintre zilele de activitate, duminica, cînd oamenii de toate vîrstele dispun de timpul lor liber, fără impulsul cadrului instituționalizat, prezent oricum în zilele lucrătoare și fără curente de indeletniciri și obligații energo-și cronofage.

Cincizeci de duminici dintr-un an calendaristic!

În aceste zile, pe durata unui an, pragul bibliotecii „V. A. Urechia” din Galați a fost pășit de 25 192 de cititori (frecvența înregistrată), adică 14 la sută din totalul anului, respectiv 504 pe zi, 84 pe oră, 1,4 pe minut, ziua de lucru duminica fiind de 6 ore față de 11 ore în zilele lucrătoare.

Numărul volumelor eliberate spre lectură, la domiciliu și în săli, a fost de 64 300, reprezentînd 15 la sută din volumul lecturii anului, respectiv 1286 de volume pe zi, 214 pe oră și 3,5 pe minut, numărul de volume eliberate per cititor frecvent fiind de aproape 2,7.

Compararea mediilor duminicale cu cele din zilele lucrătoare înlesnește observarea intensității solicitărilor psihice, intelectuale și fizice ale bibliotecarului: 504 față de 600 la frecvență și 1286 față de 1444 la volume eliberate pe zi, dar 84 față de 54,5 oră/frecvență și respectiv 214 față de 131 oră/volume eliberate. Reținem atenția astfel asupra interesului pe care l-ar putea prezenta fenomenul pentru o cercetare interdisciplinară.

Din totalul cititorilor de duminică, 2.445 au venit pentru prima dată în bibliotecă, între care peste 10 la sută muncitori, respectiv 272, 169 de intelectuali, 1994 de elevi și studenți, 71 cu alte ocupații, cu o structură de vîrstă ce confirmă raportul invers dintre acestea și interesul de lectură în biblioteca publică: 48,8 la sută între 8—14 ani, 37,4 la sută între 15—25 ani, 9,5 la sută între 26—40 ani, 3,4 la sută între 41—60 ani și 0,7 la sută peste 61 de ani.

Structura tematică a lecturii de duminică efectuate de cititorii de peste 15 ani este concludentă pentru sfera de interese de lectură cu care aceștia au venit la bibliotecă, optînd pentru o continuare a pregătirii, a informării sau pentru deconectare activă prin carte și în zilele de sărbătoare: filozofia, economia, dreptul, psiho-pedagogia, istoria, deci domeniile social-politice, s-au concretizat în 3.376 de volume, respectiv 11 la sută din totalul anului la aceste domenii; științele naturii, matematica, fizica, chimia, botanica, geologia, zoologia s-au concretizat în solicitarea a 3.042 de volume, 14 la sută din quantumul anual al domeniului, tehnica, cu multiplele ramuri ce i se atașează, a însumat 4.239 de volume, 14,4 la sută din volumul lecturii anului din domeniu; filologia și literatura au însumat 20.970 de volume, 14 la sută din quantumul anual: artele, sportul, medicina în lectura de duminică au înregistrat 1.890 de solicitări, reprezentînd 11 la sută din volumul anual al lecturii în acest domeniu.

Prezența majoritară a beletristicii și în economia lecturii publice de duminică confirmă că aceasta este în primul rînd o lectură formativă, cel puțin pentru cititorii care au ca ocupație studiul și în al doilea rînd o lectură de loisir; și în acest ultim caz trebuie luată în considerare funcția formativă, informativă și educativă a beletristicii, conținutul acesteia în cele mai multe cazuri, fiind filozofie, psihologie, politică, etică, istorie și chiar știință și economie în imagini artistice; o sferă complexă și completă de probleme regăsite în creația literară, cu implicații benefice în sfera de interese cu care individul se adresează bibliotecii publice.

Analiza pe verticală, fie și numai dintr-una din cele 50 de duminici ale anului, permite exemplificarea cu titluri și autori, ce confirmă participarea lecturii în biblioteca publică, implicarea acesteia chiar de către cititori în procesul educației și al autoeducației.

Între cei 626 de cititori frecvenți dintr-o duminică de noiembrie, 276 au fost elevi ai școlilor generale, 146 ai liceelor și școlilor profesionale, 135 studenți — deci tineri în curs de formare —, 24 muncitori (electricieni, mecanici, lăcătuși, strungari, oțelari, rabotori, bobinatori, heliografi, maiștri), 9 profesori și învățători, 1 jurist, 1 pictor, 1 marinar, 1 impiegat C.F.R., 1 funcționar, 8 pensionari, 1 absolvent de liceu fără ocupație etc., în total 350 de adulți, tineri și adolescenți.

Fără a fi reprezentativă ca structură socioprofesională această colectivitate cu care se confruntă într-o duminică biblioteca publică este o evidență a sumei de cerințe, unitare în diversitatea lor, ale căror rezolvări au fost căutate în carte.

Pentru soluționarea cerințelor, inclusiv a celor de refacere a capacității intelectuale, adulții, tinerii și adolescenții au solicitat 717 documente primare și secundare de bibliotecă, cu o arie pe cît de diversificată tematic, pe atît de disproporționată din punct de vedere numeric.

Pentru filozofie, psihologie, etică, ateism, politologie, economie au fost formulate 39 de cereri de im-

prumut de cărți și reviste, între care: **Manifestul Partidului Comunist** de K. Marx și Fr. Engels; **Contribuția președintelui României, Nicolae Ceaușescu, la dezvoltarea gândirii filozofice**; **Psihologia socială și organizarea întreprinderilor** de M. Zlati; **Studii critice** de C. Dobrogeanu-Gherea; **Procese sociale contemporane** de R. Florea; **Revista de psihologie**; **Forum**; **Era socialistă**; **Lumea**; dicționare filozofice și mitologice etc.

Istoria a fost solicitată în 6 lucrări, între care **Politica externă a României în perioada interbelică**; lucrări de M. Mușat și I. Ardeleanu; **Magazin istoric** etc.

Științele naturii și cele exacte se regăsesc în 44 de împrumuturi, pe prim plan situîndu-se matematica cu 26 de cereri, mai ales culegeri de probleme, apoi fizica, chimia, botanica, geologia. Atașată științelor naturii, medicina a fost solicitată în 8 lucrări cu privire la diferite afecțiuni, alimentația rațională, fiziologia adolescenței, anatomia.

Între domeniile nebeletristice cea mai solicitată a fost tehnica: 100 de volume de bibliotecă, situîndu-se, în ordine, mecanica, organe de mașini, proiectarea, prelucrarea metalelor prin toate procedeele, electrotehnica, echipamente electrice, hidraulice, construcții metalice cuptoare siderurgice și industriale, turnarea metalelor, oțelărie, vehicule, industrie alimentară, tricotaje de mină etc., domenii specifice cercetării, producției și învățămîntului din localitate.

Între arte pentru care s-au formulat 34 de cereri de discuri și cărți, muzica — teoria artei muzicale și înregistrările fonice — se situează pe primul loc. Menționăm: **Cum să înțelegem muzica** de L. Bernstein și, demn de reținut în contextul temei, în ordine, Bach, Beethoven, Brahms, Liszt, Grieg, Cealikovski, Paganini, Enescu, Bella Bartok ș.a., deci muzica clasică și nu jazz-ul sau muzica ușoară. Despre arta spectacolului s-au formulat 3 cereri, deși nu a frecvență biblioteca în acea zi nici un artist sau regizor.

Sportul și competițiile sportive ocupă spații întinse în transmisiunile tehnicilor media, dar, contrar așteptărilor, nu s-au înregistrat decît 3 împrumuturi de carte din domeniu și acestea privind gimnastica și judo, deci, sporturi de practică individuală, ceea ce depășește condiția „obișnuitului amator de sport”.

Cercetarea filologiei și literaturii beletristice îmbracă două aspecte: studiul pentru cerințele formative și de perfecționare și lectura de informare, de cunoaștere a orizontului universal de creație, căreia i se atașează și lectura de deconectare.

Studiul limbii române, al limbilor engleză, franceză și rusă, al stilisticii, precum și consultarea manualelor, dicționarelor și monografiilor a însumat 15 lucrări, iar pentru istoria și critica literară s-au formulat 25 de cereri.

Din analiza fișelor cititorilor se observă tendința de aprofundare a cunoașterii unui scriitor și prin opiniile criticilor. Așa, bunăoară, împrumutul volumelor **Versuri** de T. Arghezi, **Poezii** de O. Goga ori de G. Coșbuc, **Meșterul Manole** de L. Blaga a fost însoțit de împrumutul unor studii critice de I. Dodu Bălan, D. Caracostea, N. Balotă, E. Barbu, L. Domokos, E. Bucuța, D. Micu, Al. Bujor, I. Barbu, după cum împrumutul unor scrieri de M. Eliade este însoțit și de **Estetica mitului** sau **Persinalitatea literaturii române** de C. Ciopraga. În același context, este de notat ca semnificativă tendința de lectură a lucrărilor aparținînd unei anume literaturi și configurații spirituale specifice. Astfel, notăm împrumutul în aceeași zi a lucrărilor **Trei poezi persani**, **Privighetoria Persiei** și **Cugetări per-**

sane de către un impiecat de mișcare, dezvoltând dorința de înțelegere a specificității acestei culturi.

Cererile pentru literatura română sînt dominante: 157 de volume semnate, în afară de cei sus menționați, de G. Călinescu, Al. Philipide, I. L. Caragiale, I. Slavici, D. Zamfirescu, B.P. Hasdeu, G. Topirceanu, I. Budai-Deleanu, V. Alecsandri, M. Preda, M. Sorescu, Al. Ivăsiuc, Z. Stancu, D. Popescu, D. R. Popescu, V. Voiculescu, N. Stănescu și lista ar putea continua, dar și completa cu autorii unei anume literaturi, respectiv cea policieră.

Literaturii române, după numărul de împrumuturi, îi urmează cea engleză, 68 de lucrări, franceză, 50 de lucrări, rusă și sovietică, 23 de lucrări, germană, 13 lucrări. literatura altor popoare cu 1—9 lucrări.

Animația prezentă în biblioteca publică, fluxul de oameni veniți pentru împrumut de carte, pentru informare directă ori bibliografică, această mișcare mecanică și ideatică — transferul de idei plutește permanent în universul bibliotecii —, confirmă definiția instituției ca uzină de informații, ca structură organizatorică ce favorizează promovarea muncii și creației.

Acțiunea bibliotecii publice cuprinde o mare și stratificată colectivitate de oameni într-o unitate de timp, dar vizează individualitatea, respectiv particularitatea de interese, de grad de cultură; actul de cultură săvîrșit în incinta bibliotecii este o entitate ce impune o mare mobilitate în relația cartecitor. Armonizarea acestei relații este dependentă de gama și calitatea serviciilor oferite, de concordanța acestora cu interesele colectivității, unitare în diversitatea lor. Cu alte cuvinte, implicarea serviciilor de bibliotecă în viața colectivității, căci, așa cum notează criticul-filozof francez Henri Meschonnic, biblioteca „trebuie să fie chiar viața... nu trebuie să adune «cărți moarte», să fie o acumulare vană și sufocantă, ci să-și deplaseze propriile ziduri, să nu se lase oprită de «pasiv...» bibliotecă e o operă neterminată, o traiectorie a vieții — și nu îngrămădirea unei colecții”.

Gradul de solicitare a serviciilor bibliotecii publice constituie confirmarea cerințelor de funcționalitate a instituției, confirmă rolul și locul în înțreținerea permanenței și continuității procesului de cunoaștere în cadrul sistemului educațional.

Acțiunea bibliotecii publice nu este spectaculoasă, sau este un spectacol sesizabil dar nu vizibil la prima vedere; bibliotecii nu-i trebuie transferate acțiuni nespecifice, de masă, ce intră în practica altor instituții. Activitatea de masă a bibliotecii o constituie numărul de cititori, frecvența acestora și numărul de cărți eliberate spre lectură, care, uneori, echivalează și, în unele cazuri, depășește indicele de folosire a celor mai frecventate săli publice, într-o unitate de timp! Oamenii vin la bibliotecă nu ca să ridă sau să se întristeze în fața celor ce li se prezintă; ei vin ca să se informeze, să mediteze, să se documenteze în legătură cu cerințele lor, imediate sau de perspectivă, pe plan ideologic, științific, profesional și cultural! În acest context trebuie gîndit și regîndit statutul bibliotecii și al bibliotecarului, cu toate implicațiile, între care pregătirea cadrelor, investițiile, baza tehnicomaterială, totul raportat la posibilitățile reale de acțiune ale bibliotecii publice, instituție confirmată ca element de bază în educația permanentă, avînd certificatul ca atare eliberat de beneficiarii serviciilor ei, cititorii!

Nedelcu OPREA

director

Biblioteca „V. A. Urechia” Galați

Cartea și biblioteca în acțiunea generală a „Asociațiunii transilvane”

Concepția biblioteconomică promovată de „Astra”

Activitatea de răspîndire a cărții în popor, prin tipărituri și, mai ales, prin organizarea și susținerea bibliotecilor publice, a constituit una din laturile fundamentale ale acțiunii „Asociațiunii transilvane” pe linia rosturilor sale. Alături de școală, bibliotecă era în concepția „Astrei” principalul mijloc de răspîndire și asimilare a elementelor culturii.

De aici, importanța pe care „Asociațiunea” o acordă în tot timpul existenței sale, ca uneia din laturile cele mai de seamă ale activității sale, organizării și susținerii bibliotecilor „poporale” și celor din despărțăminte, considerate de „Astra” ca fiind mijloacele specifice de realizare a programului său cultural. **Agenturile** — forme organizatorice primare și bibliotecile — primele instituții culturale pentru mase, create la sate și orașe —, au ocupat în concepția și în acțiunea „Astrei” locul de elemente fundamentale ale culturii și progresului populației, mai ales a celei rurale. „Dacă în urma stăruințelor ce face știa în 1899 organul oficial al „Astrei” — „Transilvania” — Asociațiunea va izbuti — în timpul cel mai apropiat — și trebuie să izbutească — a înființa agenturile și bibliotecile populare, ea va fi făcut mult. Prin aceasta intră de fapt în legătura mult dorită și prea folositoare cu poporul de la sate și pune cel mai solid și trainic fundament culturii și progresului acesteia în toate privințele... Cu ajutorul bibliotecilor populare vor putea da înainte și celelalte reuniuni ce le avem și ne va fi mai ușor a înființa și altele, cari nu le avem. Căci în ele rezidă o imensă forță de care mulți de loc nu-și dau seama”¹

Seria inaugurărilor bibliotecilor publice ale „Astrei”, începută în jurul anilor 1900, cînd tot mai multe despărțăminte au ca preocupare centrală înființarea de biblioteci în satele aparținătoare lor, preocupare sprijinită de un larg public, se încheie după 1920, în condițiile țării întregite, cînd, în cadrul noii organizări administrative a „Asociațiunii”, se înfăptuiește rețeaua atocuprinzătoare a bibliotecilor publice ale „Astrei”, după concepția promovată de aceasta: „O bibliotecă mare centrală, cite o bibliotecă regională în fiecare centru de despărțămînt și cite o bibliotecă rurală în fiecare comună”.

Drept rezultat al preocupării stăruitoare, la 43 de ani după crearea despărțămintelor, în 1911, în satele românești transilvănene, existau 442 de biblioteci populare, cu 26 335 de volume și 9 818 cititori² din rîndul populației sătești, pentru ca în preajma primului război mondial (1914) să ajungă la aproape

¹ „Transilvania”, 1899, p. 286, 287.

² „Transilvania”, 1912, p. 306.

600 de biblioteci³. După război, la sfârșitul anului 1937, în satele ardelenne își desfășurau activitatea 1.419 biblioteci; numărul acestora a sporit, ajungând în 1939—1940 la 1899⁴.

În vîrfurile piramidei sistemului de biblioteci publice creat de „Astra” s-a situat Biblioteca Centrală din Sibiu — iar pe treptele următoare ale piramidei bibliotecile despărțimintelor regionale, județene și de plășă și apoi ale cercurilor culturale din comune și satele aparținătoare.

La capătul acestui drum, în care strădaniile de patru decenii s-au văzut realizate, președintele despărțimintului Săliște, Dr. Dumitru Borcea, raporta adunării generale: „Și acum, cînd fiecare sat din despărțimint are o bibliotecă, sporită chiar, se cuvine să încrustăm cîteva cuvinte despre rostul acestui așezămînt. Cartea, acest tainic îndrumător, cu mijlocul ei de comunicare socială, bibliotecă, este unealta cea mai bună pentru răspîndirea și asimilarea elementelor culturii, cu condiția ca ele să fie la îndemîna tuturor, iar aceștia să le caute și utilizeze. Condiția aceasta o avem. Dacă în trecut bibliotecă a fost apanajul celor puțini și bogați, astăzi e o comoră răspîndită și în cel mai îndepărtat sat.”⁵

Trecînd la crearea rețelei de biblioteci publice, Asociațiunea transilvană este preocupată de a da acestora organizare unitară și cît mai corespunzătoare scopului lor. În acest sens, încă în 1899, se stabilește Regulamentul pentru înființarea și administrarea bibliotecilor populare, care cuprinde un ansamblu unitar de idei, principii și norme de organizare, de selecționare, profilare și întregire a fondurilor de publicații, de evidență contabilă și statistică a fondurilor și activității, de tehnică de împrumut, pentru păstrarea, securitatea și igiena tipăriturilor, care se constituie într-o concepție bibliotecologică unitară, modernă, concepție care constituie o contribuție remarcabilă la deșteptarea științei organizării, administrării și conducerii bibliotecilor, într-o vreme în care aceasta era aproape inexistentă în această parte a țării și care scoate în evidență preocupări, concepții, orientări înaintate, tradiții proprii, a căror valoare teoretică și practică a fost confirmată de rezultatele obținute pe linia dezvoltării lecturii publice la sate acum mai bine de 85 de ani.

În acest cadru, se precizează scopul general al bibliotecilor populare, care este în conformitate cu rosturile Asociațiunii și cu specificitatea acestor instituții: „răspîndirea cunoștințelor folositoare din orice ram al activității omenești și dezvoltarea gustului pentru citit la poporul român”⁶. De asemenea sînt precizate mijloacele pentru înființarea și creșterea bibliotecilor: „sumele lăsate conform statutelor Asociațiunii la dispoziția comitetelor cercuale, colecțiile, contribuția membrilor și eventualele daruri”⁷; subordonarea bibliotecilor comitetelor cercuale: „bibliotecile populare formează proprietatea Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român și stau sub supravegherea și controlul comitetelor cercuale”⁸.

³ „Transilvania”, 1820, p. 559—560.

⁴ Eugen Hulea, „Astra”, istoric, organizare, activitate, statute și regulamente, Sibiu, Editura Astrei, 1944, p. 7.

⁵ Raportul despărțimintului Săliște, în „Pentru adevăr și lumină” / Dare de seamă asupra unui an de muncă /, 1932—1933, Sibiu, 1933, p. 86.

⁶ Ibidem, art. 2, în „Transilvania”, 1899, p. 64.

⁷ Ibidem, art. 3.

⁸ Ibidem, art. 4.

În domeniul dotării bibliotecilor, al constituirii, profilării și dezvoltării colecțiilor acestora sînt precizate criteriile care reflectă grija pentru ca fondurile de tipărituri să nu fie achiziționate la întîmplare, ci „după un plan și un scop determinat”, care să țină seama de accesibilitate și cerințele de informare determinate de preocupările economice ale populației de la sate: „Cărțile vor trebui să îndeplinească drept primă condițiune stil ușor, popular și tratînd cu preferință chestiuni ce se referă la lipsele zilnice ale locuitorilor români din comunele aparținătoare despărțimintelor, ca: chestiuni de agricultură, pomărit, grădinărit, vierit, stupărit, industrie, comerț, drept, igienă ș.a., fără a se trece cu vederea scrierile beletristice de cuprins instructiv, scrierile de cuprins istoric, etnografic și moral”⁹.

Pentru buna păstrare a tipăriturilor din bibliotecile populare, responsabilitatea materială și morală revenea agenturilor, care, după regulament, trebuiau să încredințeze „unei anumite persoane” păstrarea agendelor de bibliotecar. Bibliotecarul avea sarcina „să se ocupe special cu administrarea bibliotecii, să poarte registrele necesare, să îngrijească de bunăstarea ei și să împrumute cărți din bibliotecă pentru citire”¹⁰.

Ca evidență individuală a tipăriturilor, regulamentul bibliotecilor populare prevedea introducerea registrului inventar tipizat, în dublu exemplar — unul la bibliotecă și altul la comitetul cercuale. Registrul inventar trebuia să cuprindă toate cărțile ce constituiau biblioteca, cu indicarea autorului, titlului cărții, a locului și anului tipăririi și a numărului de volume. De asemenea, toate cărțile trebuiau „să poarte sigiliul despărțimintului, căruia aparțineau, iar la bibliotecile stabile și sigiliul agenturii comunale”¹¹.

Alături de aceste măsuri sînt stabilite ca norme de împrumut: interdicția de a se împrumuta cărți în afară de comună; eliberarea la împrumut a unei singure cărți; eliberarea din bibliotecă a cărții contra unui revers; stabilirea termenului de împrumut la 14 zile, peste care fără voia bibliotecarului cititorul nu putea reține cartea; stabilirea responsabilității cititorului, pentru înapoierea cărții în starea în care a primit-o și obligația acestuia de a „recompensa orice deteriorare a cărții”; excluderea drepturilor de a folosi serviciile bibliotecii de către cei care „strică ori murdăresc” cărțile, măsuri și norme care aveau menirea să lege cartea de bibliotecă, să asigure integritatea colecțiilor, buna păstrare și securitate a fondurilor de tipărituri.

De remarcat este prevederea regulamentului — iarăși foarte modernă — că: „bibliotecile populare ale Asociațiunii se pun gratuit la dispoziția poporului știutor de carte de pe teritoriul despărțimintelor”¹².

Caracteristicile pentru caracterul creator al concepției bibliotecologice promovate de „Astra” sînt tipurile diferite de biblioteci, organizate și utilizate în funcție de condițiile specifice din diferitele zone și localități. Bibliotecile populare ale „Astrei” erau de două tipuri: „stabile” — la sediul despărțimintelor și al unor agenturi din comunele mai mari —, și „ambulante” — care se deplasau prin rotație din comună în comună. Bibliotecile populare ambulante se compuneau din grupuri sau mici biblioteci de aceeași mărime, cuprinzînd fiecare grup, cărți din deosebite ramuri de literatură română, adăpostite în dulapuri de același fel; cărțile din singuratecele

⁹ Ibidem, art. 6.

¹⁰ Ibidem, art. 7.

¹¹ Ibidem, art. 9.

¹² Ibidem, art. 15. „Transilvania”, 1899, p. 65.

dulapuri formau tot alătea bibliotecii ambulante, ele se însemnau cu numere deosebite având fiecare grup inventar special¹³. În fiecare localitate, o bibliotecă ambulantă stătea un anumit timp, stabilit de comitetul cercual. Peste acest timp nici o agen-tură nu putea reține aceeași bibliotecă în comună sa și avea obligația să o schimbe la comitetul cer-cual cu o altă bibliotecă ambulantă¹⁴. Termenul în care o bibliotecă ambulantă stătea într-o comună era de aproximativ o jumătate de an¹⁵. Avantajul acestui sistem era că el asigura o reînnoire perio-dică a fondului de cărți și dădea totodată posibili-tate ca un număr mai mare de comune să benefi-cieze de bibliotecile populare.

Sistemul bibliotecilor ambulante a fost inițiat și experimentat pentru prima dată de despărțămîntul Brașov al Asociațiunii transilvane, din preocuparea pentru „satisfacerea unei trebuințe din cele mai adînc simțite ale poporului român”¹⁶ de a avea bi-bliotecii populare „bune”¹⁷.

În continuare, cîteva date privind preocuparea „Astrei” pentru dezvoltarea bibliotecilor la sate după război.

În cadrul noii organizări, după 1920, despărțămî-nțele județene, despărțămîntele de plasă și cercurile culturale au acordat o atenție sporită bibliotecilor și cărții, organizîndu-se în așa fel ca să corespundă în măsură cît mai mare trebuințelor de lectură. În această perioadă sînt refăcute și întregite bibliote-cile dezorganizate de război și sînt înființate noi biblioteci. Preocuparea pentru refacerea și întregi-rea rețelei de biblioteci izvorăște din concepția că biblioteca este singura care poate suplini lipsurile școlii în situația creată în satele noastre după răz-boi. Această concepție este precizată în Darea de seamă a despărțămîntului județean Sibiu al „Astrei” pe anii 1932—1933: „Înființarea și utilizarea bibli-otecilor pentru țărani fără deosebire de sex și etate e necesară pentru că: atît la absolvenții, cu atît mai virtos la cei din cursul primar neterminat, s-a constatat defectuozitate, atît cantitativă, cît și cali-tativă, a cunoștințelor necesare și cetățeanului rural. Starea aceasta e a se atribui programelor nepo-trivite, cercetării neregulate a școlii, apoi și nu-mărului mare de analfabeți și deveniți analfabeți, cu toate că avem mii de învățători șomeri. Școala nu poate da decît o mică parte din cunoștințele ne-cesare vieții la sate, parte din cauza arătată mai sus, parte și pentru mîntea fragedă încă a tineretului sub 14 ani. Neajunsul acesta îl poate îndrepta nu-mai o bună și cetită bibliotecă rurală”¹⁸.

Subliniindu-se rolul bibliotecilor în viața concretă a satului românesc de după război, sînt date și o serie de indicații metodice asupra muncii bibliote-carului cu cititorii: „Învățătorul se va sili cît mai des să facă propagandă îndemînd pe săteni, ado-lescenții și adulții, să se folosească de cărțile din bibliotecă, la cetiri va întrebuița la început o carte de petrecere, apoi de învățătură, acasă va da întii cărți de cuprins mai redus, apoi va trece, pen-tru cei dornici, la cărți mai voluminoase. Învăță-torul (ca și ceilalți intelectuali ai satelor) să ac-centueze des, că biblioteca e un bun comun, de care să se folosească cît mai mulți și timp cît mai îndelungat, de aceea să păstreze cărțile în perma-

nență intacte și nemurdărite”. Pentru bibliotecile din raza sa teritorială, despărțămîntul județean Si-biu întocmește și publică un regulament de funcțio-nare¹⁹, care reglementează și unifică normele de administrare și de lucru ale tuturor bibliotecilor sale de la sate.

Tot acum se dezvoltă bibliotecile regionale ale „Astrei”. Ființate din concepția creării unei rețele atotcuprinzătoare de biblioteci, care să răspundă cerințelor de lectură nu numai ale populației ru-rale ci și ale celei urbane, bibliotecile regionale ale „Astrei” au luat ființă după război în fiecare centru de despărțămînt. Printre bibliotecile mai bine înzestrate și cu activitate remarcabilă, sînt amin-tite cele din despărțămîntele Brașov, Turda, Sighet, Oravița, Zalău, Tg. Mureș și Sfîntu Gheorghe²⁰.

Privind dotarea acestor biblioteci, se urmărea ca în funcție de categoriile de cititori — elevi, intelectuali, meseriași etc. — să fie întregite cu: operele scriitorilor noștri clasici, titlurile apărute în dife-rite colecții românești, cărțile de popularizare a științei editate de Casa Școalelor, descrieri de călătōrii, literatură istorică. Asociațiunea asigura comple-tarea continuă a colecțiilor bibliotecilor regionale prin Oficiul de înzestrare a acestor biblioteci care cădea în sarcina centralei Asociațiunii. prin Biblio-teca centrală din Sibiu și Oficiul de expediție²¹. În scopul asigurării capacității bibliotecilor regio-nale, din centrele de despărțămînt de a satisface cerințele de studiu și lectură, se stabilește (iarăși o măsură foarte modernă) Bibliotecii Centrale din Sibiu a Asociației, ca vîrf de rețea, sarcina de a asigura prin împrumut interbibliotecar, din colec-țiile sale, publicațiile necesare celor dintii.

Rețeaua de biblioteci publice a Astrei s-a dez-voltat constant, deși încet în prima perioadă a ac-tivității Asociațiunii, în condițiile imperiului austro-ungar, aducîndu-și o contribuție de prim ordin la ridicarea nivelului cultural și de conștiință al po-pulației săsești din Transilvania și din celelalte pro-vincii românești ale imperiului; în climatul în-noitor și stimulator creat în țara întreagă, odată cu întreaga sa activitate, Asociațiunea transilvană își va amplifica acțiunea de consolidare și dezvoltare a rețelei de biblioteci publice atît în Transilvania, cît și în alte provincii ale țării (Dobrogea, Bucu-vina, București).

Acțiunea de răspîndire a cărții în mase, inițiată și organizată de către „Astra” cu decenii în urmă a jucat un rol important în ridicarea culturală a maselor. „Ele au avut rolul punerii în contact a țăr-ănimii și celorlalte structuri sociale ale populației cu cartea, ceea ce a însemnat mult în condițiile unei asemenea asupriri sociale și naționale a ma-jorității populației transilvane și în condițiile unui regim de exploatare care căuta pe orice cale să fri-neze dezvoltarea culturală a maselor”²².

Ioan HOLHOȘ

¹⁹ Ibidem.

²⁰ Biblioteca Despărțămîntului Central județean Brașov în anul 1932 a înregistrat 7 308 cititori frec-venți și un împrumut de 8 744 cărți plus revistele și ziarele consultate în sala de lectură. În anul 1944 această bibliotecă dispunea de un fond de publi-cații de peste 25 000 volume. Celelalte biblioteci de-țineau fonduri de pînă la 6 000 volume.

²¹ „Transilvania”, 1920, p. 224—228.

²² Curticăpeanu, V. Intemeierea societății „Astra” și rolul ei în cultura poporului român. În „Studii”, Revistă de istorie, Editura Academiei R.S.R., 1961, nr. 6, p. 1 440.

¹³ „Transilvania”, 1899, p. 65.

¹⁴ Ibidem, art. 12, p. 65.

¹⁵ „Transilvania”, 1899, p. 60.

¹⁶ „Gazeta Transilvaniei”, 1898, nr. 132, p. 1.

¹⁷ Ibidem.

¹⁸ Pentru adevăr și lumină. (Dare de seamă despre un an de muncă) 1932—1933, Sibiu, 1933, p. 116.

Biblioteca Județeană Argeș. Salonul literar. ROMANIA, O PATRIE PENTRU PACE. Pitești, 1986.

Ginduri de pace. mesaje de pace. Un ideal de ieri și de azi al poporului român, căruia i-au dat contur poetic mulți creatori. Deținătoare, prin colecțiile ei de carte, a multor din aceste mesaje, Biblioteca Județeană Argeș, prin Salonul ei literar, a realizat (și multiplicat, în beneficiul celorlalte unități bibliotecare din județ) un montaj literar cu tema **România, o patrie pentru pace**. Sint valorificate versuri semnate de Constantin Atomii, Ion Brad, Virgil Carianopol, Viorel Cozma, Eugen Evu, Nicolae Dan Frunteletă, Dan Iuga, Ion Nicolescu, Adrian Păunescu, Dan Rotaru, Dragoș Viicol, montate cu îndemnare, pe baza unei bune selecții, cu grijă nu numai pentru conținut, ci și pentru înrădirea metrică care să permită înălțuirea firească și rostirea fluentă și pentru sonoritatea specifică genului. Ceea ce se poate reproșa, din punct de vedere bibliotecar — altele fiind exigențele specifice genului, când e vorba de o manifestare susținută de bibliotecă, având drept principal scop propaganda cărții și nu spectacolul, ca în cazul unei case de cultură sau cămin cultural — este trunchierea poeziilor și absența trimerilor la volum. O bibliografie de recomandare nu trebuie să lipsească în nici un caz din „anexele” unui asemenea material.

I. T.

Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al județului Bihor. Biblioteca Județeană Bihor. BIBLIOTECA. Buletin metodic, (nr.) 12. Oradea, Anul VIII, nr. 12/1985. 83 p. dactilo.

Intrînd cu totul întimplător în posesia buletinului metodic **Biblioteca** editat de Biblioteca Județeană Bihor, ne oprim asupra unui număr mai vechi, ultimul presupunem, (periodicitate lunară? anuală?), un altul mai recent nefiind-ne cunoscut.

Sumarul buletinului este ambițios, aplicat-metodic, extins tematic spre toate domeniile de bază ale profesiei: planificare, completare, evidență, organizare a colecțiilor, veri-

ficare, transfer și casare, propagandă a cărții și a bibliotecii, activitatea de informare etc. Materialul metodice le sînt alăturate o foarte utilă bibliografie de recomandare privind „Dezvoltarea social-economică a județului Bihor oglindită în presă. 1965—1985”, întocmită cu acuratețe de Maria Băloni, un „Îndreptar de legislație în bibliotecă”, realizat de C. Mălinaș și un „calendar” al aniversărilor culturale. Mai notăm și o abordare teoretică pe tema mult uzată „Literatura — lectură și mass media” cu multe locuri comune și lăsnindu-ți pe alocuri sugestia de „deja lu”. Foarte la obiect și realizate cu profesionalitate sînt capitolele privind „Evidența colecțiilor” și Transferul și casarea publicațiilor”, ambele semnate de Maria Tudor. Altele, de certă utilitate, prezintă inexactități, lacune, formulări deficitare. Iată, pilde, din „Activitatea de informare a bibliotecilor comunale” de Cornelia Cistelean: „elaborarea sociologică a intereselor de informare” (?), „sistemele tematice (adică „fișiere pe domenii”); „aparatură de informare al bibliotecii care nu trebuie confundat cu lucrările care nu se împrumută...” sau... „bibliotecarul comună poate să-și îndeplinească sarcina de acordare a unor informații factologice (persoană, date geografice, date statistice, date de natură lingvistică, juridică, date tehnico-științifice, bibliografice — tematice sau biobibliografice (?) etc.) care constituie rațiunea de a exista a unei bibliotecii moderne...”

În „Constituirea și utilizarea fondului de referință” (autor Nicolae Mariș), unde se încearcă o definire a noțiunii de „lucrare de referință” și o stabilire a tipologiei, nu se face elementara distincție între lucrările de informare primare, secundare și terțiare. De altfel, lucrările bibliografice sînt enunțate sporadic și în contexte arbitrare: lucrările biobibliografice (insetate între dicționarele tehnice multilingve și lucrările omagiale) „care, deși își limitează informațiile la o persoană sau grup de persoane care au activat într-un anumit domeniu, conțin de cel mai multe ori informații bibliografice foarte bogate, de multe ori exhaustive”; bibliografiile ascunse, ca fundamente ale „subiectelor și tratatelor cu caracter general sau privind anumite domenii”; bibliografiile de toate genurile (de la cele speciale la cel, naționale) menționate alături

de „indicele de revistă și cataloagele de toate tipurile”, precum și Anuarul bibliografic al județului amintit în categoria tipăriturilor de interes local.

În materialul întocmit de Florica Laza cu privire la „Verificarea fondului de publicații al bibliotecii” se amintesc, între etapele de lucru premergătoare, lucrări ce fac parte din activitățile curente precum „Organizarea fondului de publicații” sau „Scoaterea din circulație” a cărților depășite moral și uzate și operarea de ieșire a cărților respective în R.M.F. și R.I.” De asemenea, se poate înțelege din redactare că „Scrierea fișelor topografice” și „Organizarea catalogului topografic conform organizării la raft” sînt operațiuni legate strict de procesul verificării, cînd acestea ar trebui să devină instrumente de evidență permanente, utile și în procesul completării și al mișcărilor de fonduri și cu ocazia operațiunilor de verificare, cu atît mai frecvente cu cît fondurile sînt mai mici.

Surprinde confuzia dintre „raftul tematic” și „accesul liber la raft” în materialul metodic consacrat de Ioan Carđos propagandei cărții și bibliotecii, ca și indicarea ca posibil raft tematic „Cartea social-politică”, de fapt diviziune de drept în cadrul schemei de organizare a colecțiilor la raft liber. Ar fi fost bine venită detalierea metodologică a unor „specii” mai puțin uzitate, precum „analiza de caz”. În foarte utilul „Ghid pentru orientarea activității bibliotecii comunale”, în aceeași stimabilă semnătură, însoțit în anexă, de modele de planuri de muncă anuale și, respectiv, trimestriale surprinde între „Obiectivele urmărite” și capitolul V. Competența profesională a bibliotecarului, căruia i se subsumează: achiziția cărții, evidența activității, propaganda cărții și a bibliotecii etc.

Mai puțin justificată metodologic într-un buletin ce se adresează cu precădere bibliotecarilor comunali este capitolul „Protejarea cărții bibliofile din producția editorială curentă”, discutabil pe detalii, dar realizat cu autoritatea în materie a lui Constantin Mălinaș.

Dincolo de observațiile formulate, apreciem caracterul de lucru al buletinului, grija redactorului responsabil, prof. Ioan Carđos pentru structurarea tematică, plasarea intervențiilor din actualul număr în suta unor preocupări, vizibile din frecvențele trimeri la materiale apărute anterior.

I. L.

СОДЕРЖАНИЕ

БИБЛИОТЕКА В НОВОЙ АГРАРНОЙ РЕВОЛЮЦИИ

Елена Бэрбулеску: Чтение в селе в новом учебном году; Иоана Тэуту и Дженан Болат: Требования пропаганды агротехнической книги; Иоана Лупу: Методическая деятельность в поддержку сельских библиотек; Александру Чикинете: Библиотека коммуны в поддержку осуществления новой аграрной революции; Ион Симион: Координация сотрудничества между уездными комитетами культуры и социалистического воспитания и школьными инспектурами в направлении чтения в селе

стр. 1—9

АКТУАЛЬНОСТЬ В БИБЛИОТЕКАХ

стр. 10—19

ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ ДИАЛОГ

Елена Сабдак: Каталогирование документов — важный момент в процессе обработки коллекций

стр. 20—22

ИНФОРМАЦИЯ. ДОКУМЕНТАЦИЯ

Эмил Влад: В поддержку специализированных библиотек предприятий и учреждений. Азбука информационно-документальной деятельности (VI); Элиза Роман: ЭВМ пятого поколения и искусственный интеллект

стр. 23—27

СОЦИОЛОГИЯ ЧТЕНИЯ И БИБЛИОТЕКИ

Неделку Опря: Воскресная публика

стр. 27—29

ИСТОРИЯ КНИГИ И БИБЛИОТЕК

Иоан Холхош: Книга и библиотека в общей деятельности «Трансильванского общества». Концепция библиотэкономии, проводимая «Астра»

стр. 29—31

РАБОТЫ ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ

стр. 32

SOMMAIRE

LA BIBLIOTHÈQUE DANS LE CADRE DE LA „NOUVELLE REVOLUTION AGRAIRE“

Elena Bărbulescu: La lecture dans le milieu rural dans la nouvelle année scolaire; Ioana Tăutu și Genan Bolat: Les exigences de la propagande des livres agricoles; Ioana Lupu: L'activité méthodique à l'intention des bibliothèques rurales. Alexandru Chichinete: L'apport de la bibliothèque communale à la réalisation

de la „nouvelle révolution agricole“; Ion Simion: Les coordonnés de la collaboration entre les comités districtuels pour la culture et l'éducation socialiste et les inspecteurs scolaires concernant la directive de la lecture dans les villages.

● p. 1—19

L'ACTUALITÉ DES BIBLIOTHÈQUES

● p. 10—19

DIALOGUE PROFESSIONNEL

Elena Sabadac: La cotation des documents — moment important du traitement bibliothéconomique des collections.

● p. 20—22

INFORMATION. DOCUMENTATION

Emil Vlad: A l'aide des bibliothèques spécialisées des entreprises et des institutions. L'ABC de l'activité d'information et de documentation (VI); Eliza Roman: Le calculateur de la V-ième génération et l'intelligence artificielle.

● p. 23—27

SOCIOLOGIE DE LA LECTURE ET DES BIBLIOTHÈQUES

Nedelcu Oprea: De la lecture publique de dimanche.

● p. 27—29

L'HISTOIRE DU LIVRE ET DES BIBLIOTHÈQUES

Ioan Holhoș: Le livre et la bibliothèque dans l'action générale de „l'Association transilvane“. La conception bibliothéconomique promue par Astra

● p. 29—31

OUVRAGES DE SPÉCIALITÉ.

(Analyses).

● p. 32

CONTENTS

THE LIBRARY AND THE NEW AGRARIAN REVOLUTION

Elena Bărbulescu: A Current Schoolyear's Village Reader; Ioana Tăutu and Genan Bolat: Agrotechnical Book Promotional Standard; Ioana Lupu: Methodological Guidance to Libraries in the Rural Milieu; Alexandru Chichinete: The Village Library — A Promoter of the New Agrarian Revolution; Ion Simion: Determinants of Collaboration between the County Councils of Socialist Culture and Education and the School Inspectors in Guiding Village Readers

● p. 1—9

LIBRARY NEWSLINES

● p. 10—19

PROFESSIONAL DIALOGUE

Elena Sabadac: Classification of Documents — A Key Factor in Holding-Processing

● p. 20—22

INFORMATION. DOCUMENTATION

Emil Vlad: Guidance to Specialist Libraries in Enterprises and Documentation (VI); Eliza Roman: Institutions. An ABC of Information and Documentation (VI); Eliza Roman: Fifth Generation Computers and Artificial Intelligence

● p. 23—27

THE SOCIOLOGY OF READING AND OF LIBRARY

Nedelcu Oprea: Sunday Readers

● p. 27—29

THE HISTORY OF BOOKS AND LIBRARIES

Ioan Holhoș: The Books and the Library in the General Activity of the „Transylvanian Association“. Librarianomics as Promoted by „Astra“

● p. 29—31

REFERENCE BOOKS

● p. 32

BUZÁS ANDRAS

